

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Ötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 735. Kiadóhivatal 706.

Teljes zürzavar.

Budapest, június 17.

— Most már teljes a khaosz; — mondotta ma este Apponyi Albert a függetlenségi pártban. — Nyakig vagyunk a kavarodásban és ma senkisémet tudja, hogy mi lesz holnap...

Hát teljesnek bizony teljes ez a kavarodás. Olyan annyira teljes, hogy a kabinet ma már disztignálni sem képes a legközörfekvőbb tennivalóiban. Ennek a válságnak példátlan eseményei lettek a legutolsó negyvennyolcz órában. Minden eseménynek messzire menő konzekvenciái lesznek vagy lehetnek. Olyan tényekkel került szemközt a közvélemény és az ügyek vezetésére utasított távozásban lévő kormány, amelyekre eddig nem volt példa a magyar politikai élet történetében.

Vegyük csak sorra az eseményeket. Lemond egy kabinet, mert kebelében elvi jelentőségű ellentétek támadnak. A király elfogadja a kormány lemondását, de utasítja a kabinet tagjait az ügyek további vitelére, amíg a válság, új kabinet kinevezésével, vagy az ellentétek áthidalásával megoldható lesz. Megindulnak az egyeztető tárgyalások a király részvételével. A kormány tagjai, s a helyzet fókuszában álló politikusok rendre kapnak meghívást királyi audienciákra, szóval minden úgy indul, mintha a válság, a lemondott kormány intervenciójával s a parlamenti

pártok hozzászólásával nyerne, szokott módon elintézték. És egyszerre, ezeknek a tárgyalásoknak ugyszólván a kelős közepén, a kabinet elnökének tudta és sejtelme nélkül, királyi levéllel a nyári pihenőjéből szólítanak elő a Tátrából, egy embert, aki nem parlamenti tag, akinek a parlamentben semmiféle nexusa sincs, aki a parlamenti pártok egyikéhez sem tartozik, sőt aki nem is aktív politikus, hanem egy elmúlt korszaknak szinte legélesebben exponált volt szerepvivője, akinek személye, és az a rendszer, amelyre emlékeztet, a legnépszerűtlenebb ma ebben az országban. — ezt a politikailag imposszibilis személyiséget hívják meg királyi levéllel homo regiusnak és a legteljesebb jogkörrel és joghatállyal kiküldik a válság megoldásának intézésére.

Hát erre nem igen volt példa még a magyar parlamentaris élet történetében. De példátlan az a mód is, ahogyan megrendezték. Lukács László már megkapta a refut Kossuth Ferencz minisztertől, akihez kezdeményezéssel sorban fordult és Wekerle miniszterelnök még sejtellemmel sem bírt királyi ember kiküldetéséről. Sőt vele a homo regius egyszerűen szóba sem állt, hanem vitte Bécsbe a jelentést, hogy első kísérlete nem valami sok eredménnyel végződött. A miniszterelnököt a reszortminiszter lepte meg az érdekes politikai pikantériával, hogy tárgyalása volt egy teljhatalmu homo regiuszal, akinek

ajánlatát azonban elutasította. Hát ha ez nem eredeti újítás a politikai szokásokban, akkor semmi sem az. Emlékezzünk időkire, amikor a kabinet elnöke, a személye iránti bizalmatlanság olyan kétségtelen jelének tekintette volna, ha egy egyszerű királyi audiencia kérdésében mellőzik, hogy semmi körülmények között meg nem maradt volna állásában. Mikor Tisza István november 18-ika megcsinálásához készülődött, gróf Andrássy Gyula óvast emelt nála a nyilvánvaló törvénytörés ellen.

— Figyelmeztetek, — mondotta Andrássy. — hogy én mint belső titkos tanácsos kihallgatást kérek a királytól és informálni fogom.

— Tégy, amit akarsz. — felelte Tisza — de én is figyelmeztetek, hogy nem fogsz a király elé jutni, mert megakadályozom.

Meg is tette. És meg is volt hozzá a parlamentarizmus elvében gyökerező alkotmányos joga. Mert a felelős miniszterelnöknek joga van hozzá, hogy az ő tudta és hozzájárulása nélkül felelőtlen emberek ne informálhassák a királyt. Végre nem mindenki Andrássy Gyula; vannak politikai besugók is, hátmögötti áskálódásoknak pedig alkotmányos országban a trón közelében nem lehet helyük. És azt hisszük, most történt meg először, hogy a felelős miniszterelnök egy nagyfontosságú uralkodói tényről, amely pedig az ő állását, az ő személyét is érinti, egy árva hangot, egy sejtést

A kar becsülete.

Irta: Simon Vilmos.

(Utánzóromán tilos)

A tiszti étkezde előcsarnokában vártuk új ezredparancsnokunkat. Sigismund von Traubenthal volt a neve, mely név az egész ármádiában bizonyos hírhedségre tett szert. A tradicionális katonai czopfot és a korlátoltságig menő maradáságot képviselte. Katonáknál igen találó mellékjelzővel tisztelik meg a régi osztrák szellem eme utolsó romjait. „Korniszknop” a nevük és ebben benne foglaltatik ezeknek az uraknak egész életfilozófiája.

Sigismund von Traubenthal egy cseh dragonyosezrednek volt a parancsnoka, de nyers modorát akkor sem bírta megfékezni, amikor szolgálati hanyagságon ért egy főhercegi esetet. Eddig Traubenthal ezredest a döntő faktorok, mint a katonai kötelességtudás megtestesülését emlegették, de amikor merészsége annyira ment, hogy a fehéres hadnagyot az egész tisztikar előtt figyelmeztette a szolgálati szabályzatokra, megállapították róla, hogy nyers és modortalan ember, ki képtelen parancsnokolni oly előkelő tisztikar fölött, mely között a császári ház egyik tagja is szolgál. Büntetésből áthelyezték a gyalogsághoz és így lett parancsnoka ezredünknek, mely egy nagyobb alföldi városban állomásozott.

Egy ezredparancsnok, kit az udvar közvetlen környezetéből száműztek hozzánk bi-

zonyos elfogultságot keltett környezetünkben. Oly természetesnek találta mindenki, hogy ez az előkelő ur alig egy fejbőlintásra méltatott minket és a tiszteletére adott ebédet, amelynek költsége a mi szerény jövedelmünkönkől telt ki, csak azokhoz volt szava, kiknek gallériáját legalább is három csillag ékesítette.

Voltak ugyan a fiatalok között olyanok, kik később szűkebb baráti körben elég hangos kifejezést adtak e méltatlan bánásmód miatt, de ezeket gyorsan letorkolták az óvatosabbak, mert az az elmélet, hogy a falnak is vannak fülei, talán sehol sem vált be jobban, mint éppen a katonaságnál. Már pedig feljebbvalók tetteinek bírálása gyorsan fülebe jut azoknak, akik borsot szeretnek törni éppen azoknak a fiatal tisztikar orra alá, akik tudatára ébredtek már annak, hogy a katonatisztnak is valamivel többet kell tudnia a szolgálati szabályzatoknál, ha méltó helyet akar elfoglalni a mai társadalomban.

Ezredünkkel különben már régebb óta két áramlat küzdött egymással. A fiatalabbak egy része, kiket az ellenpárt „az írástudók”-nak gunyolt és a régi iskola hívei, a minden modern haladásnak fanatikus ellenségei voltak. Ezek szemében csak az ment igazi emberszámba, kinek oldalát arany portepés-kard verdeste. Ami az ő társadalmuk keretén kívül esett, az alsóbbrendű lény volt, kinek még a becsülete sem mérközhethet az övékkel. Gyűlöletük igazi tárgya azonban a törekvő ifjabb tiszti nemzedék volt, mely részt akart venni az évszázadok hagyományain. E két áramlat természetesen nem nyílt csatá-

ban küzdött a maga elveiért. Fegyverük is egyenlőtlen volt, mert a konzervatívek gallérián magasabb rangfokozat díszlett és így a katonai igazságszolgáltatás elvei szerint, az igazság mindig az ő részükön volt. Traubenthal ezredesben hatalmas szövetségesre találtak. Nálánál senki jobban nem értette, hogyan kell csirájában elfojtani minden gondolatszabadságot, melynek szerinte nincs más czélja, mint a fegyelem meglazítása.

Környezete alaposan tájékoztatta a legaprólékosabb körülményekről, mert alig, hogy átvette ezredünk parancsnokságát, kihallgatásra rendelte Doroghy Jenő századost. Doroghy a fiatal nemzedék legkedveltebb tisztje volt, röviddel azelőtt végezte kiténtéssel a hadiiskolát. Mint a badsereg egyik legképzettebb tisztjét emlegették, de mivel a tiszti étkezdeben véleményeinek egynehányszor hangos kifejezést adott, magára vonta az aranygallérosok gyűlöletét.

Traubenthal ezredes feltűnő hidegen fogadta a századost, amikor az teljes díszben megjelent ezredkihallgatásra.

— Százados ur. — szólt hozzá, miközben sötét szemével majdhogy keresztül nem nézte — ön ellen az a panasz, hogy katonához és különösen századparancsnokhoz nem illő magatartásával rossz befolyást gyakorol ifjabb bajtársaira. Mi igaz ebből, százados ur?

— Tudtommal, ezredes ur, az én magaviseletem mindig a legkorrektebb volt.

— Akkor is, amikor a parancsnokságok rendelkezéseit gunyos megjegyzésekkel kísérté az egész tisztikar előtt!

sem tudott. Ebben a tényben a királyi bizalmatlanságnak olyan kétségtelen és olyan magas fokú bizonyossága nyilvánul meg, hogy ezt félremagyarázni egyenesen lehetetlen. De ha tényleg nem bizalmatlanság volna az, ami történt, ha pusztán figyelmetlenség lenne a korona, vagy mondjuk — csak a homo regius részéről, már ez a goromba figyelmetlenség is föltétlenül elegendő ok arra, hogy az így megbántott magyar miniszterium sürgősen és minden devoczió mellőzésével, kurtán a fölmentését kérje a királytól. Ilyen bántalom után önértékes ember egy pillanatig sem maradhat tovább exponált állásában. Igaza lehet Apponyi Albertnek, hogy teljes a helyzet kaotikus sötétsége, ha a kormány ezt az imminens tennivalóját sem ismeri már föl.

Pedig a megaláztatások még nem is érték véget. Nem volt elég, hogy a király mentort küldött a kormány mellé, kivéven kezéből a válság megoldásának intézését, még a nevetségesség rubikonját is át kellett lépniök. Hivatalosan tették közzé, hogy a homo regius vállalkozása kalandos volt, s hogy megbukva, megbízatása véget is ért. A kormány hivatalos nyilatkozatára megjött Bécsből a még hivatalosabb válasz. *Magától a koronától, aki a homo regiusnak új megbízatást adott.* És Lukács László ma már folytatta tárgyalásait, tekintet nélkül a Kossuth Ferencztől kapott elutasításra.

Mit jelent ez?

Tud itt a kormány még más sürgősséget is, más köteletséget, mint a fölmentés kikövetelését?

Budapest, június 17.

A váci pótválasztás. Dr. Preszly Elemér és *Miltényi Aurél* a május 26-iki képviselőválasztás alkalmával tudvalevőleg egyenlő szavazatot kaptak, miért is új választást rendeltek el. A pótválasztás holnap lesz, amely rendkívül izgalmasnak ígérkezik. Az egyik jelölt *Miltényi Aurél* ma elárastotta falragaszokkal a várost, amelyben felhívja

E súlyos vád nem foszlotta meg önuralmától a századosot. Nyugodtan felelt. Bár az ezredes majdnem remegett a visszafojtott dühétől.

— Csak véleményt mondtam, ezredes ur, *egynéhányszor*, eszmecserék közepette, a tiszti társalgóban, tehát szolgálaton kívül.

— Mi az, hogy szolgálaton kívül?

— Amikor a szolgálati szabályzatok megengedik, hogy egyik bajtárs a másikkal fesztelen társalgást folytathasson rangra való tekintet nélkül.

E szavak bihetetlen dühbe hozták Traubenthal ezredest. Felelni akart, de hangja megtagadta a szolgálatot. Hogy nagy haragját csillapítsa, hosszú léptekkel kezdte végig mérni a szobát. Aztán közvetlen a százados elé állt.

— Százados ur! jegyezze meg, hogy én nem ismerem szolgálaton kívüli állapotot. A katona mindig szolgálton van. Szolgálatot tesz akkor, amikor kivont karddal áll katonái előtt és szolgálton van akkor is, amikor alszik, vagy étkezik. A jó katona a szolgálati szabályzatot kerestül gondolkodik és méltóságán alulinak tartja, hogy holmi fiskálisfogsokkal más magyarázatot adjon a legmagasabb szolgálat rendelkezéseinek.

Ezért hívtam ön, százados ur, hogy ezt tudomására adjam. Parancsolom, hogy a jövőben ehhez tartsa magát.

Hideg kézmozdulat jelezte aztán, hogy a kihallgatás véget ért.

A százados már az ajtónál állott amikor az ezredes ismét feléje fordult.

választóit, hogy ne vegyenek részt a választásban.

— Törvénytelen eljárással — ugymond a multkor megváltoztatták a választás valódi eredményét s a zárórán tul jogtalanul felvett négy szavazattal eltüntették szavazattöbbségemet. Indokolatlannak tartom a pótválasztás megtartását. Mindent elkövettem én és pártvezérünk, Kossuth Ferencz, hogy a megújuló testvérharcot elkerüljük, de rideg elutasítás volt a felelet. Nem kívánom tehát, hogy párthiveim felvonuljanak a harcra. A Kuria ugyanis engem fog megválasztott képviselőnek kijelenteni.

Enek a kiáltványnak igen érdekes háttere van. *Miltényi* ugyanis azt javasolta, hogy ő és ellenjelöltje, dr. *Preszly Elemér* a függetlenségi párt alelnökeiből két-két tagu bizottságot delegáljanak. Válaszszák meg a bizottság elnökének a központi függetlenségi párt alelnökét s ez döntőn, hogy melyik jelölt lépjen vissza. Dr. *Preszly* állítólag a következő szavakkal utasította vissza az indítványt:

— En nem viseltem bizalommal azon párt iránt, amelynek még tagja sem vagyok. Határozatának alá nem vetem magam. Döntőn a pótválasztás s azután a Kuria!

Igy tehát meg lesz a furcsa pótválasztás, amelyen az egyik jelölt nem vesz részt. A másiknak pedig az a kilátása, hogy mandátumát esetleg megsemmisíti a Kuria.

Lukács László visszajött.

Ujra „homo regius.” —

A függetlenségi párt felfogása.

Budapest, június 17.

Lukács László ma reggel visszaérkezett Budapestre. A függetlenségi párt, csakugy mint az alkotmánypárt és a néppárt, Lukács próbálkozását teljesen meghiusultnak tekinti és már előre azt mondják, hogy ha a királytól tegnapi kihallgatása alkalmával újabb megbízatást kapott és még valami újabb propeziózt fog hozni, Kossuth bizonyára meg fogja őt hallgatni, mint eddig tette, de ez az ut valami pozitív eredményre szintén nem fog vezetni.

Pedig Lukács László tényleg ujra mint *homo regius* tért vissza Bécsből. Eddigi próbálkozásait formai okokból tartja csak meghiusultnak és most más módon igyekszik célját elérni. Ma délután már *Justh Gyulát*, a képviselőház elnökét meg is látogatta és hosszabb ideig tárgyalt vele. Minden este nagyon kérdéses, hogy ez az újabb próbálkozás, amely kétségtelenül több szívósságot, mint tapintatot árul

— Még egyet, százados ur. Ugy hallom, ön házasodni készül?

— Igen, ezredes ur. Kérvényem már az ezredirodában van.

— Remélem, százados ur, hogy az ezredparancsnokságnak nem lesz kifogásolni valója az ön elhatározása ellen.

Doroghy százados arca lángvörös lett e szavakra. Nagy önmegtágadásába került, hogy ezuttal fegyvelemsértést ne kövessen el. Az ezredes szavaiban célzást látott választottja társadalmi állására, melyet ellenségei fegyverrel akartak használni ellene.

Leendő apósa azelőtt bérlelte volt a tiszti káptalnak. Bár leánya sosem segédkezett a vendégek kiszolgálásában, mert tanárnői pályára készült és minden idejét lefoglalták tanulmányai, mégis akadtak olyanok, akik titokban gúnyos megjegyzéseket tettek Doroghy menyasszonyára, a „koreszmáros-leányra.” Az apa már nyugalmába vonult és a leány is már tanulmányai befejezéséhez jutott, amikor Doroghy százados házukhoz kezdett járni. A fiatal tiszt megszerette a rendkívül képzett leányt, ki amellet a város egyik szépsége volt és rövid ismeretség után megkérte kezét.

Az eljegyzés híre nagy megütközést keltett a tisztkar konzervatív elemei között, mert a leányt „rangon alulinak” tartották. Az előbbi ezredparancsnok felvilágosult ember volt és Doroghy tudja, hogy dacára az intrikáknak pártólól fogja a hadügyi miniszterium elé terjeszteni házassági kérvényét. A hirtelen parancsnoki cserében azonban reményének meghiusulását látta, erről

el, az eddiginél kedvezőbb eredménnyel végződjen, sőt a politikai világban már eleve kimondták, hogy az ischli klauzula lovagja próbálkozhatik a világ végéig, legföljebb a visszautasítás fokai fognak növekedni. Lukács László viszont gondoskodik arról, hogy mindenféle uton-módon megfenyegesse a függetlenségi pártot azzal, hogy az ő visszautasítása csak azt eredményezheti, hogy a korona végre is egészen más utakra fog térni. Ezek a fenyegetések bizonyára nem rettentik meg a koalíciót, s a homo regius ujra jelentést tehet a királynak, hogy próbálkozása megint nem sikerült.

A helyzet tehát ma a legnagyobb mértékben bizonytalan, amint azt gróf *Apponyi Albert* a függetlenségi pártkörben mondta. A függetlenségi párt jövő heti értekezlete és az a szózat, amely a nemzet előtt ki fogja fejtetni a helyzetet és a válságból való kibontakozás módját, talán elő fogja idézni a várt fordulatot.

Nagy érdeklődést keltett ma este az a hír, hogy *Wekerle Sándor* miniszterelnök több napra klopodiai birtokára utazott s amelyre vonatkozólag azt mondták, hogy ez az ut talán *Bécsen fog keresztül vezetni* és hogy a miniszterelnök talán már holnap a király előtt fog állni. *Wekerle* szokott ilyen titokzatos utazásokat tenni s ezért nem lehetetlen, hogy most is ilyen meglepetéssel kíván szolgálni.

A miniszterelnök utazása.

Wekerle Sándor miniszterelnök, mint a „Magyar Tudósító” jelenti, ma este klopodiai birtokára utazott pár napi tartózkodásra. A miniszterelnök részt fog venni a Klopodiával szomszédos Nagyszám telepés község 100 éves fönállása alkalmából rendezett ünnepeken.

Apponyi Kossuthnál.

Gróf *Apponyi Albert* vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki a legutóbbi napokat *Eberhardon* töltötte el, ma ismét Budapestre érkezett és délben fölkereste *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi minisztert, akivel hosszabb ideig tárgyalt.

Gróf *Zichy Aladár* audienciája.

Gróf *Zichy Aladár* ő felsége személye körüli miniszter ma délután félkettőkor kihall-

meggyőzte őt az ezredes sokat mondó megjegyzése.

Délben a tisztietkezésben minden szem Doroghy századosra irányult. A fiatalabb tisztek bizonyos aggodalommal néztek bajtársukra, míg az öregek szemé kihívó gúnyval vizsgálta a százados arcát. A hideg márványarc azonban semmit sem árult el. A beavatottak sejtették ugyan, hogy ennek az erős lelkű embernek bensejében nagy viharok dúlnak. Ők már tudták, hogy Traubenthal ezredes a sorok között tudtára adta a századosnak, hogy a házassága ellen komoly érvek merültek fel. De hallgattak. Hadd legyen a meglepetés annál nagyobb.

Néhány nappal a történetek után Doroghy százados ismét az ezredirodába rendelték. Az ezredes komor arccal fogadta és minden bevezetés nélkül, ridegen tudatta vele, hogy házassági kérvényét nem terjesztette pártólól a hadügyi miniszteriumhoz.

A századosot ugyan nem érte készületlenül ez az értesítés, arcát mégis halálos sápadtsággal borította.

— Szabad tudnom okát, ezredes ur, — kérdezte oly hamgon, mely az ezredes kemény szívét is megindította, mert válaszában némi részvét is vegyült.

— Az ön érzékenységre való tekintettel, nem indokolhatom.

Az ezredés szavai azonban végleg kiforgatták Doroghyt nyugalmából.

— A menyasszonyon becsülete érdekében követelem, ezredes ur, hogy tettét okolja meg.

Csak hogy Traubenthal ezredes nem volt

gatáson jelent meg a király előtt. A miniszter délután öt órakor Budapestre utazott, ahova este kilencz órakor érkezett meg.

A függetlenségi párt hangulata.

A politikai világ legutóbbi szenzációja ismét Budapestre szolgáltatta a képviselőket s ma már nagyon izgalmas estéje volt a függetlenségi pártkörnek. Főnt jártak gróf Apponyi Albert miniszter, Justh Gyula, a képviselőház elnöke, Décsy Zoltán, Mezössy Béla és Tóth János államtitkárok, Holló Lajos és Sághy Gyula alelnökök, Leszka Gyula háznagy, valamint a párt nagyon sok tagja.

A politikai beszélgetések a Justh Gyula és Holló Lajos körül alakult csoportban kezdődtek. Justh Gyulát igen nagy érdeklődéssel vették körül, mert hamarosan megtudták, hogy Lukács László a mai délután folyamán hosszabb látogatást tett nála. A képviselőház elnöke a hozzá intézett kérdésekre így nyilatkozott:

— Bár Lukács László ajánlata a függetlenségi párt részéről elfogadhatlan, mégis, miután ő mint homo regius tért vissza Bécsből, nem lehet ridegen visszautasítani. A pártnak kötelessége a király megbízott emberével tárgyalni, bárha ezek a tárgyalások természetesen semmiféle kötelezettséggel sem járhatnak. A függetlenségi párt szilárdan és elszántan kitart programja és elvei mellett. Nem mondhatunk le senki kedvéért arról, hogy a függetlenségi párt, mint a képviselőház többsége, átvegye a kormányt. Ez az egyetlen alkotmányos megoldás.

Justh kijelentései után lépett a társalgóterembe gróf Apponyi Albert kultuszminiszter, aki körül szintén azonnal nagy csoport alakult, amelyben Mezössy Béla, Hammersberg László, Szentiványi Árpád vitték a szót. A beszélgetés gróf Apponyi körül eleinte nem érintette a politikát s Apponyi maga azzal kezdte, hogy az idén nagyon rossz termés lesz s maga is kénytelen lesz buzát vásárolni. Egy darabig még az aratás kilátásairól beszélgettek, de aztán mégis csak rátértek Lukács László próbálkozásaira s ettől fogva aztán politikai vitatkozására alakult a társalgás.

az az ember, kivel ilyen hangon lehetett tárgyalni.

— Százados ur, — felelte szigorúan, — ön megfelelnek, hogy kivel beszél. Én tetteimről nem tartozom önnek beszámolni. Mérsékeld te béd magad, mert különben kénytelen leszek ön ellen szolgálati uton eljárni.

— Én semmiféle következményektől nem riadok vissza, — felelte indulatosan a százados, — követelem, hogy a rajtam esett sérelmet megokolják.

— Távozzék azonnal, százados ur — ordította magából kikelve az ezredes, — és a további intézkedésig ne hagyja el szobáját.

Doroghy százados hidegen meghajította magát és még egy fenyegető pillantást vetve az ezredes, eltávozott.

Traubenthal ezredes később magához hívatta az ezred törzstisztjeit, hogy velük megvitassa a páratlan fegyvelmsértést. A tanácskozás folyamán az ezredsegédtséget egy iratot terjesztett az ezredes elé. Alighogy ez átfutotta, sötét arccal fordult a törzstisztek felé.

— Doroghy százados elbocsátását kéri a hadsereg kötelékéből.

A tanácskozók legtöbbszörének arcán a meglepődés mosolya futott végig.

Csak a jó öreg Kirehner alezredes morgogta a bajusza alá. — Kár érte. A hadsereg egyik legkiválóbb tisztjét veszítette el benne.

— Ezzel én keveset törődöm, alezredes ur, — förmedt reá Traubenthal ezredes, — A fontos az, hogy megmentettem a „Staudesehrét“.

Holló Lajos kezdte azzal, hogy ez a terv végérvényesen meggyúsultnak tekinthető és hogy nem tartja valószínűnek, hogy még folytatása legyen. A függetlenségi párt — folytatta Holló — Lukács László ajánlatát visszautasította. Tette pedig ezt ugyanaból az okból, amelyből folyólag a hatvanhetes pártok ajánkozásait sem hajlandó elfogadni. Mert a Lukács László ajánlata lényegében ugyanaz, mint a hatvanhetes pártoké: helyezze magát a függetlenségi párt felügyelet alá és ejtse el az önálló bankot. Nos hát, a függetlenségi párt sem az egyikre, sem a másikra nem hajlandó és bárholonnan jöjjön ilyesféle ajánlat, az eredmény nem lehet más, mint a visszautasítás.

Itt aztán gróf Apponyi Albert is beleszólt a vitába és körülbelül a következőket mondta:

— Az a mód, amelylyel Kossuth Ferenczhez közeledtek, szegyenletes meggyanusítása a pártnak, mert bárha valaki homo regius is, bizonyos formákat és bizonyos adott korlátokat respektálnia kell. Akkor, amikor több szövetkezett párt közül valamennyinek a háta mögött egyhez próbált közeledni, természetesen, hogy ajánlatát ilyen körülmények között csak visszautasítani lehetett.

— És ez mind Bécs munkája, — szóltak közbe. — Minden ottan indul ki a függetlenségi párt ellen, amely pedig áldozatkészségnek bizonyítékát adta, amikor a kvótafölemelést megszavazta.

— A kvóta fölemelése, — mondta gróf Apponyi — kellő rekompenciákat talált a kiegyezésben és különösen az autonóm vámtarifában, amelynek már is megvan az a nagy előnye, hogy a közös vámberéteket nem fordítják többé a közös kiadások fedezésére, hanem a két állam között elszámolják.

Majd az általános politikai helyzetről beszélgetve gróf Apponyi folytatólag ezeket mondta:

— A legjobban úgy lehetne jellemezni a helyzetet, hogy *nyakig benne vagyunk a krízisben*. Egyelőre teljesen homályos a helyzet és nincs a világon ember, aki tudhatná, hogy mi lesz. Mégis, az általános politikai konstelláció reméli engedni, hogy valahogy mégis nagyobb védelmek nélkül megtörténhetik a kibontakozás. A kormány egyébként teljesen egyetért abban, hogy a válságból minél hamarabb ki kell vezetni az országot és valószínű is, hogy a megoldás közel áll, bárha arról, hogy milyen lesz a kibontakozás, ma még beszélni sem lehet.

— Bizony, a helyzet olyan, — mondta Sághy, — hogy a súlyos beteg hasonlata jellemzi a legjobban. Lehet, hogy fölépül, de lehet, hogy belehal.

— Nincs semmi szükségünk arra, — szölt most közbe Holló Lajos, — hogy a függetlenségi párt a hatvanhetesek segítségét keresse. A párt nem mond le az önálló bankról sem Lukács, sem Andrassy kedvéért.

— Nem kell okvetlenül az élre állítani a helyzetet, — mondta Hammersberg László. — Még egy ilyen osztrák baklörés és az egész ország tényleg egyetlen negyvennyolcas táborban lesz.

— Az bizony meglehet, — szölt ismét gróf Apponyi Albert, — annál is inkább, mert nagyon könnyen akadhatuk össze még ilyen osztrák kísérletezéssel.

— Meg kell csinálni a választói jog reformját, — hangzott most át Justh Gyula szava. — Ennek kell a legelső feladatnak lenni. A függetlenségi párt felfogása az általános, titkos és egyenlő választói jog mellett van.

— Árulás a nemzeti szempont ellen, — mondta élesen Hammersberg László, — ennek a hangoztatása. Az Andrassy-féle javaslat védelmezi a leghatározottabban a magyarság érdekeit.

A Justh és Apponyi körül álló csoportok rövid ideig szinte éles szöcsatát folytattak, amelyből ilyen kijelentések hangzottak:

— Nekünk még sem kell a pluralitás!

— Andrassy van olyan jó hazafi, mint ti!

— Mi a paktumhoz tartjuk magunkat, abban nem arról van szó, hogy mennyi szavazat legyen, hanem, hogy mennyi választó!

— Nem megyünk a hatvanhetesekkel!

A már-már elfajuló szöcsatába most belevyúlt gróf Apponyi is, mire a hirtelen támadt vihar ismét elült.

— Szomeru, — mondta gróf Apponyi, — hogy nem lehet ezeket az ellentéteket áthidalni, pedig ez az oka annak, hogy a válság mind jobban súlyosbodik.

Kilencz órára járt már az idő, amikor gróf Apponyi elment és a képviselők is oszlaní kezdtek. Justh Gyula távozáskor barátait meghívta, hogy holnap keressék fel.

A függetlenségi párt alelnökei a helyzetről.

Barabás Béla, a függetlenségi párt alelnöke, a Lukács László-féle kibontakozási tervről s az aktuális politikai kérdésekről ma a következőket jelentette ki:

— A Lukács László-féle tervről előzetes tudomásom volt, mert Lukács velem is tárgyalt hosszasan. Konkrét dolgot csak annyit mondhatok, hogy Lukács nem kívánta a függetlenségi párttól elveinek feladását, hanem csak annyit, hogy alakuljon át guvernementális párttá, vagyis programját igyekezze összhangba hozni a király akaratával. Hogy Kossuthal mit tárgyalt, nem tudom, mert én teljesen beértem Kossuthnak azzal a kijelentésével, amelyet az alelnökök előtt tett, hogy t. i. Lukács László ajánlata a függetlenségi pártira nézve elfogadhatatlan. De formai okokból sem akart Kossuth Lukácssal tárgyalni, mert nem akart minisztertanácsai háta mögött cselekedni. Sőt Lukácsnak nyomában be is jelentette, hogy közölni fogja minisztertanácsaival Lukács szereplését. Gróf Apponyit nyomában el is hívatta.

— Ami az egyes lapoknak azt a híret illeti, hogy én, mint a függetlenségi párt mérsékelt részének vezére, tárgyaltam Wekerlével és őt biztosttam arról, hogy a Kossuth által készített határozati javaslatnak többsége lesz, erre azt felelem, hogy én semmiféle pártnak a vezére nem vagyok: én Kossuth Ferencz katonája vagyok. Kossuthnak, mint vezérnek, a függetlenségi párt bizalmat szavazott és én azt tartom, hogy nekünk mindnyájunknak taktikai kérdésben alá kell magunkat vetnünk neki mint vezérnek. Hiszen olvi kérdésben egyetértünk. Nem akarok foglalkozni frakciók dolgával, csak annyit mondhatok, hogy sokan vagyunk ezen a véleményen. Azt is konstatalhatom, hogy ma már a terror megszűnt a pártban, az a terror, amely mindjárt „árulót“, „ki vele“ kiáltott, mihelyt valaki nem úgy beszélt, amint ők akarták. Remélem is, hogy sikerülni fog olyan mérsékelt alapot találnunk, amelyen a további békes együttműködés lehetséges lesz az alkotmánypárttal is, ha nem is koalíziós alapon, talán valami más formában. A király — tudjuk — feltétlenül megbizik Kossuth Ferenczben, meg kell tehát mutatnunk azt is, hogy a párt egységes és hogy Kossuth annak erős kezű vezére.

— Az sem igaz különben, hogy Kossuth Ferencz már készíti a „szózat“ot és a határozati javaslatot. Kossuth előbb be akarja várni a felség alkotmányos döntését, vagyis bevárja előbb Wekerle Sándor miniszterelnök kihallgatását. Azután csinálja csak meg a „szózat“ot és a határozati javaslatot. Kár volna most az ezek körül esetleg felmerülő éles vitákkal a helyzetet rentani. Természetesen pártértekezlet sincs most küszöbön, mert Kossuth szabadságot adott, hogy ma elutazzassak Aradra.

Ugyon Gábor, aki szintén a függetlenségi párt alelnöke, szintén résztvett azon az elnöki értekezleten, amelyen Kossuth Ferencz a Lukács-féle kibontakozási tervet előterjesztette, ekképen nyilatkozott:

— Lukács László ur ajánlata reánk, a függetlenségi párt megalkotója. Mi, a függetlenségi párt ilyen gyalázatos kibontakozási tervet nem fogadhattunk el. Hiszen, kérem, már magában az, hogy a függetlenségi párt Lukács Lászlóval egy kabinetbe kerüljön, lehetetlen állapot. Ilyenformán akkor nincs akadálya annak sem, hogy Kristóffy belügyminiszterünkkel váljunk. Mi, a függetlenségi párt elnöksége, Lukács László ur kibontakozási tervét egyértelműleg visszautasítottuk. Előttünk a terv részleteit nem ismertették, csak nagyjában magát az alapot, ismétlem, egyértelműen visszautasítottuk.

Oszták fenyegetés.

Az „Austria” oszták keresztény-szocialista könyvnyomtatás állítólag kitűnően informált bécsi parlamenti körökből a következőket jelenti:

A Lukács-féle akció első fázisának megvolt a várt eredménye. Előrelátható volt, hogy a függetlenségi párt nem fog belemenni Lukács előterjesztéseibe. A koalíció nem tudja és nem akarja az 1906-os paktumot betartani, amelynek a tökéletes keresztülvitele volt a Lukács-féle misszió célja. Az a budapesti hír, amely Kristóffy részvételét jelentette a kibontakozási akcióban, tökéletesen helytelen. Kristóffy kijelentette, hogy belátható időn belül nem vállal tárczát. Ezzel szemben komolyan kombinációba lehet venni gróf Khuen-Héderváryt, aki a belügyi tárczát fogja elvállalni. Dr. Wekerle teljesen eljuttatható tekinthető, mert a három koalíciós párt egyikében sincsenek személyes hívei. A válságot vagy így, vagy úgy, de a jövő héten meg fogják oldani. Andrásyt sem lehet ma már olyannak tekinteni, akire a 67-es tradíciók fentarthatása céljából okvetlen szükség volna. Ezért kellett a koronának a koalíción kívül álló férfiakhoz fordulni, hogy a veszedelemmel fenyegető stagnációnak véget vessen.

Lukács László programja és feladata.

A „B. N.” a legnagyobb határozottsággal azt jelenti, hogy Lukács Lászlónak sikerült a királyt rávenni egy függetlenségi kormány alakításának lehetőségére. Lukács László ezek szerint kifejtette a királynak, hogy a függetlenségi pártot talán lehetséges, de semmi esetre sem ajánlatos letörni. Annyi erkölcsi, anyagi és társadalmi kár származnék egy ilyen többszöri választással járó benső harcából és végeredménye volna, ha kisebbségbe is jutna a 48, egy obstrukció. A király maga is csak alkotmányos megoldást akarván tárgyalni, szívesen hallgatta Lukács abbéli fejtegetéseit, hogy az adott többséget akceptálva, végre-valahára ki kellene egyeztetni a korona álláspontját a magyarországi politikai áramlatokkal. Ennek a célnak elérésére Lukács László ezt a programot terjesztette a király elé:

1. A király egyezzen bele egy tiszta 48-as kabinet alakításába.

2. E kabinetbe egy-két királyi bizalmi ember is bevételnek a közvetítés, a kölcsönös bizalom helyreállítása és ez irányzatból való kiközösítés lehető elhárítása céljából.

3. Ez szolgálna a király megnyugtására. Hogy a kabinetnek 48-as jellegre ne alteráltassék, e királyi bizalmi ember vagy emberek egy párthoz se tartozhatnak.

4. Ezek után a 48-as párt új alakulást vesz magára, természetesen megtartva a 48-as nevet is és oda való belépésre felhivatnának az eddigi 67-es pártok is.

E két utóbbi pont szolgálna a 48-as párt megnyugtására, hogy itt kijátszásról nincs szó, ellenkezőleg arról van szó, hogy a király elfogadja az adott többséget, azzal számol, annak adja át a hatalmat és a jövőre is annak biztosítja a helyzetet.

A király Lukács Lászlót formálisan felhatalmazta az irányban tárgyalni, a felhatalmazás most is fenáll.

Ehez az információhoz a „B. N.” még azt is hozzáteszi, hogy ugyancsak feltétlenül megbízható értesülése szerint ezen az alapon az

ő-szabadelvűek az egész országban belépniék a 48-as pártba. Gróf Tisza István is hajlandó egy ilyen alakulást támogatni. Vagyis szerinte még inkább mondható, hogy a királyi bizalmi ember ottléte dacára mégis tiszta 48-as kabinetről volna szó. Andrásyt is felhivatnának, hogy lépjenek be a pártba, úgy, hogy az egész ország — talán csak a néppárt kivételével — egy nagy 48-as pártban egyesülne a király hozzájárulásával.

Lukács László missziójáról pedig a bécsi lapok ilyen információkat közölnek:

A „N. Fr. Presse” jelenti mai estélyében, hogy Lukács László megbízatásának természetéről informált helyről közlik, hogy ez a megbízás nem terjed ki arra, hogy Lukács a függetlenségi párttal megállapodásokat kössön. Lukács megbízása csupán abból áll, hogy a függetlenségi párttal lépjen érintkezésbe és benyomásairól tegyen jelentést a koronának. Ezt a megbízást Lukács elvállalta és annak tegnap eleget is tett. Lukács nem volt homo regius és nem is volt szándéka, hogy egy ilyen megbízást elvállaljon, amint hogy egyáltalában határozottan hangsúlyozta, hogy nem gondol arra, hogy annak az alakulásnak az élére álljon, melynek az előkészítésében részt vesz. Hogy Lukács missziójának lesz-e folytatása, avagy nem, az a király elhatározásától függ.

A „N. W. Tagblatt” mai esti számában a következőket jelenti: Lukács Lászlót nem azzal bízták meg a király, hogy a 48-as párttal valami megállapodást létesítsen. Az ő megbízása abból állott és áll, hogy a párttal tapogatózzék és munkájának eredményéről informálja a királyt. Az érdemleges tárgyalásoknak a függetlenségi párt, nevezetesen Kossuth Ferencz részéről formai okok álltak útját. Ha ezek a formai okok elhárulnának az útból, akkor esetleg szó lehet a továbbiakról. A koalíciónak abszolút nincsen oka csodálkozni, ha a korona egy teljesen különálló politiku-hoz fordult közvetítés végett. Annyi bizonyos, hogy Lukács László lesz a legutolsó, aki legkisebb akadályt is gördítene a további fejlemények elő. Arra a kérdésre, hogy Lukács László missziója a tegnapi kihallgatással befejeződött-e, ez volt a válasz:

— Hogy lesz-e folytatás, vagy sem, az teljesen a felségtől függ. Ha azután az eredmény meddő lesz, akkor a király előreláthatólag a 67-es alapon fogja az ügyeket tovább vezetetni.

Az alkotmánypártkörből.

Az alkotmánypárt körhelyiségében ma este is számosan jelentek meg s a megjelentek igen élénk beszélgetés tárgyává tették a politikai helyzetet. A beszélgetésekben résztvettek gróf Andrásy Gyula belügyminiszter, a párt vezető, Széll Kálmán pártelnök, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf Hadik János és Bolgár Ferencz államtitkárok, Nagy Ferencz, a párt alelnöke, gróf Zichy Tivadar főrendiházi tag, gróf Batthyány Lajos s kívülük számos képviselő és főispán. A párttagok sokáig maradtak együtt a körben.

Egy új memorandum.

Egy magyar államférfi, akinek az ország sorsának intézésében egyszer már igen jelentékeny része volt, jelenleg azonban a koalíciós pártokon kívül áll — hír szerint báró Bánffy Dezső — emlékiratot terjesztett Ferencz Ferdinánd trónörökös elé, amelyben a válságból való kiutat jelöli meg. Ebben a memorandumban egy olyan új párt alakítását mondja szükségesnek, amely a Kossuth-kultusz helyett Deák Ferencz kultuszát vinné a nemzetbe. Erről hosszasan elmélkedik, majd arra az eredményre jut, hogy ennek a pártnak közigazgatási és közgazdasági alapelvei, az 1867. XII. törvényezikk szellemében a következőkben összegezhetők:

1. A magyar szent korona országai, mint elválaszthatatlan egység és az osztrák örökös tartományok, mint elválaszthatatlan egység, két egymástól teljesen független állam, amelyek a pragmatika szakozói értelmében közös uralkodó alatt, annak egységes és elválaszthatatlan birtoklásában vannak.

2. Mindegyik állam önállóan intézi befelé az állam összes ügyeit, önállóan állapítja meg céljait és alkalmazza a célra vezető eszközöket és a másik állam lojálisan tartozkodik minden cselek-

ménytől, amely az illető államot e tekintetben korlátozhatja, befolyásolja, vagy zavarja.

3. A közös uralkodó által való elválaszthatatlan birtoklás egy elvont, magasabb monarchikus egységet teremt, amelynek képviselője az uralkodó, akinek személyében a külön állami felségjogok összhangzó alanyt és kielégülést nyernek.

4. Ezen összhang első sorban a külügyi képviselőlet közösségében nyilvánkozik meg. Mind a két intézmény azonban kell, hogy szolgálja mint a két állam állami céljait is, minélfogva az érdekek összeegyeztetése a paritás alapján kell, hogy történjen.

5. Mind a két állam önálló gazdasági egység is, azonban a közös uralkodó alatt egy elvont magasabb monarchikus egységben folyó élet és a beláthatatlan időkre terjedő védelmi és harci szövetség első sorban egymástól követeli meg a gazdasági érdekek teljes és lojális méltánylását.

6. E kölcsönös méltánylás összhangjának is a közös uralkodó személye a legfőbb garanciája, akinek szempontjából a két állam külön-külön közgazdasági politikája, mint feltétlenül harmónikus kiegyenlítést követelő elvont magasabb közösség jelentkezik, amely azonban két érdekszférára oszlik. És pedig keleti, azaz magyar és nyugati, azaz osztrák érdekszférára.

7. Hogy mindegyik érdekszférába mi tartozik, azt a két állam szerződésben határozza meg. De az érdekek igazságos méltánylása kölcsönös lojálissal történik. Az érdekszférákra való felosztás célja az, hogy mindegyik állam a neki megfelelő ösfozlakozási és ipari termelésben és a termelés értékesítésében lehetőleg szabad fejlődést nyerjen és a két állam termelése és az értékesítés ne egymást bénítsa, hanem kiegészítse.

Végül azt mondja, hogy e program érdekében kívánatos volna, hogy Ausztriában is oly kormány alakítsassék, amely az ügyek kölcsönös intézésének hasonló lojális szándékától át van hatva és hogy a lojális szándék mind a két állam parlamentjéből a lehetőleg azonos trónbeszédre adandó válaszból, lehetőleg egybehangzóan kifejezésre jusson.

Czafolatok.

A bécsi lapok Lukács László volt pénzügyminiszter missziójával kapcsolatosan különböző kommentárokkal kísérték Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternek visszautasító álláspontját és különösen azt, hogy mi érintette ezen ügyben kellemetlenül Kossuth Ferenczet. Ezért a „Magyar Tudósító” szükségesnek tartja annak megismétlését, hogy Kossuth Ferencz azt nem tudta semmiképpen sem helyeselni, hogy ő a vele együtt még hivatalban levő miniszterársai tudta nélkül és háta mögött az ő mellőzésükre vonatkozólag folytatson bárkivel is tárgyalásokat. Maga ez, mint elvi kérdés elégséges volt arra, hogy tárgyalások egyáltalában ne jöhessenek létre.

A „Reichpost” mai számában azt a mesét találja fel, hogy Lukács László akciójáról Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és a többi lemondott miniszterek előzőleg pontos értesülést nyertek. Ez a közlés, mint a „Magyar Tudósító” értesül, teljesen légből kapott, mivel sem Kossuth Ferencz, sem a többi lemondott miniszter arról, hogy Lukács László, vagy bárki más ilyenü megbízást kapott volna, előzőleg semmiféle értesüléssel nem bírt.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Bács-Bodrogmegye közigazgatási bizottsága ma tartotta közgyűlését Fernbach főispán elnöklésével. A gyűlésen a főorvos bejelentette, hogy a közegészségügyi állapot a megyében némileg javult, majd utána Papp pénzügyigazgató ismertette a közadók állapotát, mely szerint a múlt hónap egyenes adóban 1,619,914, helyegilletékben 232,887 és hadmentességi adóban 4676 koronát fizettek be. A gyűlés további folyamán Faragó kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a községi és felekezeti tanítók fizetésének rendezésére eddigelő összesen 156,479 korona államsegélyt folyósított, továbbá, hogy a múlt hónapban 120 tantermet látogatott meg és a tapasztalt hiányok orvoslása iránt azonnal intézkedett. Végül folyó-ügyeket tárgyaltak.

Veszprémmegye törvényhatósági bizottsága Hunkár főispán elnöklésével tartott mai folytatódott közgyűlésén elhatározta, csatlakozik Barsmegyének a lelkész fizetés kiegészítése ügyében átíratához, továbbá, hogy alapító tagul belép a Balatoni szövetségbe. A közgyűlés tudomásul vette a belügyminiszternek a vármegye községi és helynevei megállapító rendeletét és utasította a közga-

geket, hogy ezentúl a megállapított új helyneveket használják. A közgyűlés végül elhatározta, hogy tekintettel arra, hogy a törvényhatósági távbeszélőt a megye önjerejéből nem képes felállítani, feljuttatja intéz az ügyben a belügyminiszterhez.

Baja törvényhatósági bizottsága ma közgyűlést tartott, amelyen főlovasták Kossuth Ferencz miniszter leiratát, amely a törvényhatóságnak a bajai pályaudvar kibővítésére és a baja—szabadkai vonalon vasúti felüljáró építésére irányuló kérelmet pénzügyi okokból és mert Baja a dunai áthidalás folytán pusztán átfutó középállomás lesz, ezidő szerint nem teljesítheti, kijelentvén, hogy majdán a baja—bezduai, baja—kiskőrösi és baja—dunapataji vonalak küszöbén lévő kiépítésével a városnak erre a régi sürgetésére vissza fog térni. Rajk képviselő indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a város fenti kérelmeit a hidnak öszszel leendő vasúti forgalomba helyezésekor megismérlék. A községi elemi iskolák államosítására vonatkozó szerződési tervezetet, mely a 60.000 korona iskolaterhet 36 ezerre apasztja, a közgyűlés elfogadta és ez alkalommal Ambrozovics főispánnak közbenjárásáért köszönetet szavazott.

A császártalálkozás.

Budapest, június 17.

Vilmos császár és Miklós czár találkozása, amelyre már hetek óta készültek, ma történt meg a finn vizeken. A német császár is, az orosz czár is csak bizalmas kíséretet vittek magukkal, amelyben a külügyi miniszterek és államtitkárok is ott voltak. Ez a tény a találkozásnak erősen politikai színezetet ad, bármennyire igyekezzenek is a hivatalos körök ennek az élet letompítani. A két uralkodó találkozása a legszívélyesebb volt. — Vilmos császár majdnem öt óra hosszúságú volt együtt a czárral a Standard-jachton. A találkozásnak eredményéből egyelőre csak a rendjel-eső látszik, — ez azonban esett bőven.

A találkozásról a következőket jelentik Revalból:

Vilmos császár utazása Danzigból Bjorköig szép és csendes időben folyt le. Vilmos császárnak a Standard yachton tett látogatásakor Schön államtitkár, gróf Bourlales térvári német nagykövét, Plessen főhadsegéd és három kalifetfőnök volt jelen. A császárt a Standard yachton Miklós czár, Alexandra czárné és kíséretük üdvözölték, amelynek soraiban Stolypin miniszterelnök, Izvolszky külügyminiszter, valamint a tengerészeti miniszter voltak jelen.

Az uralkodók első találkozása a „Hohenzolern“-en rendkívül szívélyes volt. A két uralkodó jsmételen megcsókolták egymást. Déli egy óra körül a „Standard“-on dejeuner szolgáltak föl. Vilmos császár félhat óráig maradt a „Standard“-on, ahol meg is tévozott. A czár gróf Eulenberg főudvarmestert és Plessen főhadsegédét értékes ajándékokkal tüntette ki és a következő repdjeleket adományozta: Schön államtitkárnak a Newski Sándor-rendet a gyémántokkal, Scholl főhadsegédnek ugyanazt, továbbá Szent András-rend első osztályát Müller altengernagynak, a tengerészeti kabinet főnökének és Valentinynek, a titkos polgári kabinet főnökének, a Szent Szaniszló-rend első osztályát Oertzen tábornoknak, a kabinettiroda helyettes főnökének.

A „Daily Graphic“ azt írja, hogy a finn vizeken végbemenő császártalálkozás azt mutatja, hogy a balkáni válság ellenére sem változott Németország és Oroszország viszonya és hogy emellegva aligha fog Európa helyzetében változás beállni. A találkozás csak további záloga a béke és a status-quo fennmaradásának.

Londonból jelentik: Nem hivatalos körökből hallatszik, hogy a czár augusztus vége felé Trieszt közelében találkozni fog Ferencz József királylyal. Tudvalevő, hogy a czár angolországi látogatása után, augusztus elején a Polarnaja Zejzda jätton hosszabb utazást fog tenni a Földközi-tengeren s itt találkozni fog Viktor Emmanuel olasz királylyal és György görög királylyal. Diplomáciai körök nem erősítik ugyan meg ezt a hírt, de nem tagadják, hogy a czár és Ferencz József király találkozása dolgában folyik a tárgyalás.

Vilmos császár észak-tengeri útján találkozni fog Hakon norvég királylyal.

Az osztrák költségvetési vita.

Bécs, június 17.

A képviselőházban, a költségvetés folytatódó részletes vitája során Bienenrth miniszterelnök megelégedését fejezte ki, hogy a Ház elhatározta magát a rendes költségvetési tanácskozásra. Nem szabad azonban csak a költségvetés elintézésére szoritkoznia, mert a választók a parlamenttől nagy gazdasági és szociális feladatok elintézését várják.

A miniszterelnök a leghatározottabban szembe száll az adattalan váddal, mely a kormányt a parlament ellen való fenyegetéseket imputál. A parlament működése, amely a lakosságnak pozitív értéket nyújt, oly hatalom, amely minden támadással daczolhat, különösen olyannal, amely csak a képzeletben él. Visszautasítja a leghatározottabban azt az állítást, hogy a kormány szélvelenes, vagy eschellenes politikát üz. A kormány teljesen jóindulattal van ugy a délszláv, mint a rutének iránt és bár a szociáldemokratáktól a kormányt mély szakadék választja el, még sem viseltetik ellenséges indulattal irántuk. Hangoztatja a szövetségi köteleességek teljesítése, valamint az állam belső és külső hatalmi állása szempontjából az állami pénzügyek rendezésének szükségét és kijelenti, hogy a kormány mindenben osztja azt az álláspontot, hogy a német-cseh viszályban létrehozandó módus vivendi az együttműködés első és legfontosabb feltétele a nagy pártok között, melynek a kormányzásban való közreműködése szükséges és hogy a kabinet átalakítása csak teljesen határozott tárgyi feltételek alapján lehetséges. A kormány a nyelvhasználati törvények által megemutatta a tárgyalagos megegyezés útját és szüntelenül a megértésre fog törekedni, mert bizonyos jelekből azt látja, hogy sokan óhajtják a közlelést és kiegyezést és remélik, hogy a nyáron e szimptomák szilárdabb jelenségeké sűrűsödnek ugy, hogy azután további lépéseket a siker nagyobb reményével lehet tenni. Végül hivatkozik a miniszterelnök az ő felsége előtt való kihallgatásáról legutóbb közzétett hivatalos kommunikációra és az ehhez fűzött megjegyzésekre, kijelentvén, hogy ő nem buvik a korona mögé, hanem lelkiismereti köteleességének tartja a koronát hűséges tárgyalagossággal informálni. Egyébként szerencsére szabadságában áll Ausztriában a koronának, hogy nyilatkozzék a mindenkori kormányról és annak hivataloskodásáról. (Tetszés, Ellentmondás a cseh radikálisoknál.) A miniszterelnök kéri a költségvetés elfogadását és pedig nem a kormány iránt való bizalom, hanem a parlament iránt való bizalom kifejezéséeként. (Élénk tetszés.)

Hosszabb vita után a képviselőház áttér a szavazásra. Choc képviselő a rendelkezési alap tételének kikapcsolását és e fölött névszerinti szavazást kér. Ezután elfogadják az udvartartás, a kabinettiroda, a Reichsrath tételét a hozzá indítványozott határozati javaslatokkal, továbbá a birodalmi törvényszék, a minisztertanács és a közigazgatási bíróság tételét boesátják szavazás alá. A rendelkezési alapra vonatkozó névszerinti szavazás előtt a lengyel néppárt tagjai eltávoznak a tereméből, ami a szláv unió padján élénk tetszést kelt. A rendelkezési alap tételét azután 218 szavazattal 198 szavazat ellenében elfogadják.

A költségvetés (második csoport) folytatódó tárgyalása során Horschky képviselő hangsúlyozza, hogy a cseh képviselők készen vannak a németek és csehek közti béke előmozdítására, e béke azonban nem jöhet létre a centralizmus és a germanizáció alapjain. Erb képviselő az érettségi vizsga megszüntetése és a középiskolai tanítás egyszerűsítése érdekében szólal fel. Hajn képviselő a cseh nép hátráltatásáról szól. A cseh kérdést csak is közjogi kiegyezés segítségével lehet megoldani. Tomasevski képviselő modern szellemű iskola-reformot sürget.

A költségvetési bizottság a lécsi olasz jogi fakultás fölállítására vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalja. Stürgkh kultuszminiszter hangoztatja, hogy Bécs nemesak kulturpolitikai okokból, hanem a nemzeti konfliktusok elhárítása és a fakultás nemzeti jellegének sértetlen főtartása szempontjából is mindenben biztosítja a fakultás zavartalan működését és lehetővé teszi a czél gyors elérését, míg ezzel szemben ha másutt állítanak föl, még Triesztben is, különösen hátráltató törekvéseket és kompenzációs követeléseket támasztana, ami bizonyára nem szolgálna az ügy javára. A kormány hozzájárul, hogy az egyetem fölállításának helyére nézve mondják ki, hogy ezidő szerint itt állítják föl és elgéségesnek tartja, ha gon-

doskodnak arról, hogy a vizsgázók kielégítően beszéljék a német nyelvet.

A „Neue Freua Presse“ írja mai estilapjában: Báró Bienenrth miniszterelnök ma felszólt a költségvetés vitájában és ennek a beszédnek különösen utolsó része volt jelentősége. Jó lesz a beszéd sorai között olvasni, mert csak ugy lehet megérteni a miniszterelnök sok érzését. Báró Bienenrth szenvedély nélkül, higgadtan beszélt. Szinte barátságosan fordult az ellenzékhez azzal a kérdéssel, hogy mi kifogása lehet a kormány ellen, holott a kabinet soha semmi rosszat nem tett az ellenzékkel szemben. Nyíltan megkérdezte a csehek, hogy mi hántódás érte őket a kormány részéről és a délszlávokat is felszóltotta, hogy adják okát ellenséges viselkedésüknek. Hasonló kérdést intézett a szociáldemokrata párthoz is, a parlamentet pedig egészében felszóltotta, hogy igyekezzen szorgalmasan dolgozni. Szóval olajat öntött a háborgó hullámokra és kedélyesen elnevezte Ausztriát a kisebbségek birodalmának. Keztyüesebb kézzel és simábban kormányelnök még nem bánt ellenzékkel.

KÜLFÖLD.

A német pénzügyi reform.

Berlin, június 17.

A birodalmi gyűlés mai ülésén a pótdójavaslatok folytatódó tárgyalása volt eoron.

Vestapp (konzervatív) kifejti, hogy a pénzügyi reform létrejövetelére szükségessé tenné az összes polgári pártok közreműködését és ha a balpárti urak újabb javaslatokkal jönnének, amelyekkel a bizottsági határozatokat meg akarnák javítani, párthívei, valamint a többi pártok bizonyára jóakarattal foglalkoznának azokkal. Igen sajnálatos körülmény, hogy a tegnapi tárgyalás nem járt ahhoz, hogy a liberálisokkal való együttműködés reménye valóra váljék. Amidőn a birodalmi kancellár azt mondotta, hogy a konzervatív párt megássa saját sirját, ha elzárkózik a jogos követelések elől, ezzel azt jelezte, hogy e párt atyja az összes akadályoknak. Tényleg hónapokig tartó hasztalan tárgyalások folyamán éppen a mi pártunk képviselői tették pozitív javaslatokkal kezdeményező lépéseket. Az új örökösödési adó nem kisebb mértékben agasztó a mi szempontunkból, mint mások szempontjából, első sorban a gyermekek és házastársak vagyonának megterhelése által. Neveltségesek a mezőgazdák a nyomasztó adóterhekre vonatkozó panaszai. Ami bennünket illet, az elvünk az, hogy: principiis obsta! Ha a mostani javaslatot elvetjük, ugy megkönnyebbitjük magunknak a visszautasítást későbbi időre. Pártállásunk egyébiránt szilárdan állott, még mielőtt a mezőgazdák szövetsége aköziba lépett. A legelősebben állást kell foglalunk azon felfogással szemben, mintha a birodalmi kancellárt lemondásra akarnók kényszeríteni, sőt még vagyunk győződve arról, hogy a pénzügyi reform érdekében való erőfeszítésünkkel utat törünk számára. (Derültség a baloldlon. Singer képviselő: Szegény Bulow!)

Az egész politikai helyzet bajait nem mi okoztuk, hanem az a liberális visszautasítás következménye. Aggodalommal vesszük a tűzkár-biztosítás megadóztatását, valamint a váltó- és csekk-forgalom megadóztatását és az ingatlanok forgalmának bélyegilletékekkel való megterhelését is ellenizzük. A kottage megadóztatása nézetünk szerint tárgyilag indokolt és elfogadható.

Singer szociáldemokrata: A birodalmi kancellár parlamenti működésében igen keveset találok abból az ugynevezett liberális szellemből, amelyről tegnap szólt. A szociáldemokrácia, tekintet nélkül arra a bánásmódra, amelyben a birodalmi kancellár részesíti, tárgyilag kritikát fejt ki. Már a kereskedelmi szerződések tárgyalása alkalmával is megmentette a kormányt. A mai politikai helyzetben talán helyesebb volna, ha nem zugalódnának annyit a szinfalak mögött. Mi nyíltan megmondjuk a nép előtt azt, amit meg akarunk mon-

Jani. Bassermann képviselővel csakis abban a követelésben értek egyet, amely a birodalmi gyűlés felosztására vonatkozik. Követeljük a hadügyi és haditengerészeti kiadások csökkentését, valamint további felszerelési hitelek megtagadását. A pénzügyi reformnak ezen kérdésekre vonatkozó részét a leghevesebben ellenezzük. Ezután állást foglal a Schumann-czirKuszban a Hazan-szövetség alakítása alkalmával kifejezésre hozott nézetek ellen.

Singer képviselő folytatva megjegyzi, hogy a kormány javaslata merő guny. Józan pénzügyi reform alapfeltelet alkotmányos biztosítékok és a porosz tartománygyűlés hármasszintű választói rendszerének megszüntetése. Ez a javaslat egyenesen a szélesebb néprétegek kirablására irányul. (Szónokot rendreutasítják.)

Spahn centrupárti kifejti, hogy pártja a pénzügyi reform szükségét már az első olvasás alkalmával elismerte. A földbirtokot nem terhelik meg kevésbé az ingó vagyonnál. Az örökösödési adót pártja ellenzi. Pártjára nézve nem az agrár érdekek mérvadóak, hanem a német birodalom és a német nép érdekei.

Baró Rheinbaben pénzügyminiszter kifejti, hogy a kottage adója valószínűleg csak papíron állana fenn. Ez különösen a jelszó-piacot sújtaná. Más bankok is súlyosan sérülnének. A tőzsdéknek külföldi tőzsdékkel való üzletei is megbénulnának. Ha iparunk a külföldön újabb piacokat talál, ez egyúttal politikai befolyásunkat is erősíti. Ha a tőzsdét megfosztjuk cselekvési szabadságától, elkövetkezhetik az a nap, amidőn komoly körülmények közt felmondja a szolgálatot. A szövetséges kormányok nevében kijelenti, hogy a kottage adója a legkomolyabb aggályokkal találkozhat. A közvetett adók felemelése a szociális igazság szempontjából szükségessé teszi, hogy legalábbis 100 milliót a birtokra vessünk ki.

Mindnyájunk közös érdeke, hogy a mezőgazdaságot megvédjük. Az adó csak akkor válik alkalmassá, ha az családi viszonyok sérelme nélkül behajtható. A mezőgazdaságot csak csekély mértékben érinti. A családokért való gondoskodás etikai momentumuma is tekintetbe jön javaslatunkban. A házának mérlegelnie kell, vajjon nincs-e lehetőség arra, hogy a megegyezés eddigi akadályai elhárításának. A pártok nyújtsanak egymásnak kezét abban a közös törekvésben, hogy a pénzügyi újjászülés útjára vezessék a hazát.

Hatzfeldt herceg birodalmi párti pártjának nyilatkozatát olvassa fel, amelyben az elfogadja a kormány javaslatait azzal a kikötéssel, hogy a gyermekek és házasságok hűségüknek adója a jövőben nem emeltetik fel.

Dzienbousky kifejti, hogy pártja nem vesz részt a vitában, ellenben a bizottsági tárgyalást javasolja. A tárgyalás folytatását ezután hoknapra halasztották.

Azok között a kommentárok között, amelyekkel a lapok Bülow hercegnek tegnapi beszédét kísérik, első sorban azok érdekesek, amelyeket a konzervatív lapok fűznek a beszédhez, mert a jobboldaltól függ, hogy a súlyos belső válságot leküzdje, vagy élcsitse, aszerint, amint arra határozza el magát, hogy az örökösödési adó kérdésében előkezeséget tanúsít-e, vagy pedig mostani merov, visszautasító magatartásához ragaszkodik. Az utóbbi még mindig valószínűbb. A „Keresztes Újság” nem ismétli ugyan meg előbbi határozott kijelentését, hogy a párt az örökösödési adójavaslat mostani enyhébb formájában is elfogja vetni, sőt ellenkezőleg úgy tesz, mintha még mindig lehetséges volna Bülow herceggel pozitív eredményre jutni. Azt mondja, hogy a konzervatív párt nem kívánja a birodalmi kancellár viszályát, sőt minden lehetőséget elkövetve, hogy a követelt ötszáz milliót megszerezze és erős többségről gondoskodják. Ez tehát csak azt jelenti, hogy a konzervatív-klerikális blok most akcióba fog lépni, de arról mélysegesen hallgat, hogy a birodalmi pénzügyek orvoslását a liberálisoknak teendő koncepcziókkal hogyan lehetne megvalósítani. Egy, a birodalmi kancellárhoz barátságos viszonyban közelálló személyiség következőket jelentette ki a „Münchener Neueste Nachr.” berlini levelezője előtt:

— A birodalmi kancellár semmi esetre sem fog a centrum akaratahoz alkalmazkodni. A birodalmi kancellár olyan pénzügyi reformra törekszik, mely az osztó igazság alapelve alapján áll, a gazdasági osztályozást azonban elveti. Ha a birodalmi gyűlés plénuma nem szerez orvoslást, azáltal, hogy a tömeg élvezeti cikkeinek megadóztatása mellett igazságos és kiegyenlítő birtokadót is szavaz meg, úgy le fogja vonni a konzekvenziát és a császártól felmentését fogja kérni, mely kérelmének teljesítésétől nem is fog elállani.

Edvárd király és Ferenc József. Mérvadó helyen kijelentik, hogy nem félel meg a tényeknek az a hír, amit francia és angol lapok közöltek, hogy tudniillik **Edvárd** király az idén nem megy Marienbadba. Hivatalosan legalább eddig nem mondták le a király marienbadi tartózkodását, sőt ellenkezőleg, diplomáciai körökben azt állítják, hogy **Edvárd** király az idén egy pyreneusi vagy a francia parton levő furdőhelyre is elmegy, de csak utókurára, miután Marienbadból visszatért. Ebben az esetben **Edvárd király Ferenc József** királyt Ischlben az idén is meglátogatja.

Törökországi események. A 85 hadbírószálgal lefokozott és száműzött egyén közt van Kadri, a vildiz titkos rendőrségének volt titkára, Mehmed Cserkesz volt hadosztályi tábornok, aki a volt szultán legtöbb erőszakos tettekre vonatkozó parancsát végrehajtotta, Dzsemal, a semmítőszék főprokurátora, Kasim volt szaloniki-i térparancsnok, Hamdi volt perai kormányzó és Kemal, a sajtóiroda főnöke.

Az „Ittihad” című kormánylap megegyezéssel azon híreket, amelyek szerint Oroszország a krétai csapatok visszavonását illető intézkedéseket tett és kijelenti, hogy a porta és a hatalmak között komoly és az ottomán érdekeknek megfelelő megoldás dolgában tárgyalások folynak, amelyek lefolyása kedvező. A lap konstatálja, hogy a porta külpolitikai viszonyai semmi tekintetben nem nyugtalanítók és hogy a nagyhatalmak arra törekednek, hogy krétai kérdésben méltányos magatartást tanúsítsanak.

A hivatalos lap megegyezéssel a patriarkátus azon táviratát, amely szerint Albaniban a csapatok ok nélkül a lakosságra lőttek. A hivatalos lap ezzel szemben megállapítja, hogy többen megtámadták két tiszt lakását és a támadást megakadályozni akarókra lőttek. Egy katonát súlyosan megsebesítettek. A keletkezett zavarban több polgárembert a katonák megsebesítettek. Az ottani metropolitánus a patriarkátushoz intézett távirata azt mondja, hogy két ittas ember veredése után a csapatok békés polgárokat megtámadtak és egész napon át lövöldöztek. Két polgárt megöltek és huszat megsebesítettek. A város körül van fogva, a bazár zárva van és az előkelőségeket bántalmazzák. A lapok szerint három zászlóalj és egy ágyunaszádot Ajvalba küldtek.

A kamara mai ülésén a parlamenti államtitkárok kérdésében, amelyet a tegnapielőtti ülésen nem döntöttek el, élénk vita támadt. Az ifju-török, örmény és zsidó képviselők amellől voltak, hogy az államtitkár-helyettesi állásokat létesítsék, a konzervatív török és görög képviselők pedig ellenkeztek azt. A vita folyamán viharos jelenetek játszódtak le, melyeknek folyamán Masliak zsidó képviselő és egy mohamedán lelkes-képviselő között kínos incidens történt. Végül a javaslatot a kétharmad többség hiányában elvetették, ami az ifjutörökök vereségét jelenti.

Konstantinápolyból jelentik: A haditanács elrendelte 68 tábornagnak, tábornoknak és volt miniszternek letartóztatását és lefokozását. A hadbírószálg által lefokozott és száműzött méltóságok között van **Hasim** volt közoktatásiügyi miniszter, **Hassib** volt posta- és táviratügyi vezérigazgató, **Riza**, a katonai akadémia volt vezérigazgatója és **Nureddin** volt főorvos.

Raif pasa, az államtanács elnöke, valamint **Gross** és **Müller**, a keleti vasutak igazgatói ma irták alá a megegyezést. A 22 és félmillió frankot akkor fizetik ki a társaságnak, ha a parlament és a vasut igazgatósága ratifikálta és a szultán iráddal szentesítette a megegyezést. A vasuttársaság

kötelezi magát, hogy a konvenczió életbeléptetése után tiz hónappal ottomán-társasággá alakul.

Eivaliban a helyzet annyira bonyolult, hogy az ostromállapot kihirdetését várják. Görög távirat szerint az ottani angol tiszteletbeli konzul, ki görög ember, katonák puskatussal megverik és csak a görög konzulátus titkára mentette ki veszélyes helyzetéből. A lakosság nyugtalan és komoly eseményektől tart. A konzuli testület a kajmakámmal és a csapatparancsnokokkal tanácskozik.

A délszlávok bomlása. Az osztrák képviselőház szlovén, horvát és szerb tagjai eddig egy közös pártot alkottak, amelynek délszláv klub volt a neve. Mint most Bécsből jelentik, az egységes délszláv párt fölbomlott. A délszláv klub ugyanis szövetséggel a kormány ellen foglalt állást s ezt a horvát-dalmát képviselők annyira szívükre vették, hogy kiléptek a klubból és ezenul ismét miut önálló pártnak a tagjai fognak szerepelni.

A krétai kérdés. Az itteni mértékadó körök véleménye szerint teljesen lehetetlen, hogy Törökország a krétai kérdés miatt katonai akciózt kezdjen Görögország ellen. A porta azt a biztosítást adta, hogy nem fogja megzavarni a státuszkvót és Görögország a négy oltalmazó nagyhatalomnak ugyanilyen biztosítást adott.

Az angol alsóház tegnapi ülésén **Landsdale** lord azt a kérdést intézte a külügyi államtitkárhoz, hogy az internacionális csapatoknak Kréta szigetéről való visszavonását illető megváltoztatott-e a tervet? A kérdésre **Mac Kinnon Wood** parlamenti államtitkár ezt válaszolta, hogy — nem!

A krétai bonyodalom ismét aggodalommal tölti el a londoni hivatalos köröket, mert a védőhatalmak között megállapodás jött létre, hogy csapataikat visszarendelik a szigetről, s csak abban az esetben halasztanak el a csapatok hajóra szállítását, ha Krétán veszedelem támadna. A négy nagyhatalom és a porta között tárgyalások folynak azokról az intézkedésekről, amelyek Törökország fenntartásának megőltalmazására szükségesek.

A francia tengerészet szennyezése. A tengerészeti vizsgálóbizottság határozata következtében **Picart** hadügyminiszter **Vittonet**, a tengerészeti rokkantsági szövetség pénztárkezelőjét, megidézte. Azzal gyanúsítják, hogy annakidején, mint a volt tengerészetiügyi miniszter titkára, jogtalanul hivatalos okiratokat magához vett. Amennyiben a tengerészeti miniszter törvényes vizsgálat megindítását rendelné el, ezzel a touloni tengerészeti bíróságot fogják megbízni.

Nagy-Britannia védelme. A Nagybritannia védelmére rendelt hadiflotta mozgósítását tegnap este befejezték. A flottagyakorlaton hivatalos megállapítás szerint negyven esatahajó, huszonkilenc elsőrendű páncéloshajó, huszonnyolc más czirkálóhajó, száztizennégy torpedóhajó és harminczöt tengeralatt járó naszúd és a többi tengeri járművel együtt háromszáztiz hadihajó fog részt venni. Mindezeknek a hajóknak a legénységét a legutóbbi napokban hadilábra állították. A tengeralatt járó hajók főkikötője Dover lesz s ezek a hajók a doveri magaslatokon elhelyezett ütegekkel együtt fogják Angliát megvédelmezni a képzelt ellenség ellen. A hadgyakorlat három hétig fog tartani. Az eddigi szokással szemben most megtiltják az újságíróknak, hogy a gyakorlaton jelen legyenek.

TÁVIRATOK.

A triezsti választások.

Trieszt, június 17. A mai tartománygyűlési illetőleg közsgtanácsosi választások alkalmával az első választókerület 14 olasz liberális jelöltet választott meg. A további hat választókerületben pótválasztás lesz 2 olasz és 2 szociáldemokrata jelölt között.

EGYHÁZAK.

— (A genfi református egyház és egyetem) a jövő hó 9. és 10. napjain ünnepli meg **Kálvin János** születésének négyszázadik évfordulóját. Az ünnepen az egész világból sok ezer protesztáns vesz

részét s ott lesz a legtöbb magyar protestáns egyház képviselője is. A miskolci református egyház dr. Tüdös István református lelkészét küldi Genfbe s elküldi az ünnepre képviselőit a gómori, zempleni és szabocsi egyházközségek legnagyobb része is.

A Henrik herceg gépkocsiverseny

— A céljánál. —

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 17.

A gyönyörű, csaknem kétezer kilométeres Henrik herceg gépkocsi versenye minden baj és szerencsétlenség nélkül véget ért; a versenyzők eljutottak Münchenbe, a végezhöz. Félteneg volt, amikor a fővezetés kocsija Giernig külvárosba ért. Henrik herceg kocsija egy negyed órával ezután futott be, majd gyors egymásutánban következtek a 601, 602, 604, 605 stb. kocsik. Münchenből a kocsik a Starhembergi-tóhoz mentek, hol a forstenriedeni parkban megfutották a sebességi versenyt. Erle Frigyes 3 perc és 54.4 mp. alatt tette meg azt az utat, amelyre 4 perc 15.6 mp. volt száma, Lochner Erich 2 perc 58 mp. alatt. A rekordot Mousson Frigyes érte el, aki az utat 2 perc 46.4 mp. alatt tette meg. Pöge Villy a gyorsaságpróbanál az előirt 4 perc 56.7 másodpercnyi időt 1 perc 46.1 mp.-re javította.

Henrik porosz herceg legutóbbi bécsi időzése alkalmával interjút engedélyezett a Berliner Börsen Courier bécsi levelezőjének, aki lapjának a következő tudósítást küldte:

Az audienciának főleg az volt az célja, hogy megtudjam azokat a benyomásokat, amelyeket a herceg a tura eddigi folyamatában szerzett. Henrik herceg felette szeretetreméltó és példátlanul szerény módon elhárította köszönetemet és nem talált elég kifejezést úgy az osztrák, mint a magyar kormány, valamint a hatóságok rendkívüli előzékenységének jellemzésére, amelyek a Henrik herceg tura érdekében és balesetek elhárítása céljából az országutat ugyszólván csendőrsorfallal látták el. Különösen nagy örömmel szolt azon szívélyes fogadtatásról, melyben úgy ő, valamint a tura többi résztvevői Bécsben és Budapesten részesültek. A herceg ragyogó szemmel szolt arról a nagy szívélyességről és baráti melegségről, amelylyel Ferenc József császár és király, e bámulatos személyiség, akilhez mindnyájan mély tisztelettel tekintünk fel, fogadta. Az uralkodónak Henrik herceggel folytatott beszélgetése főleg személyes, illetőleg családi ügyekre vonatkozott. A tura ügyét, mely a herceget Bécsbe hozta, ugyszólván csak en passant érintették.

Az automobilizmust illetőleg a herceg határozottan elítélte egyes automobilisták kihágásait, gyorsaság-örületét, kilométer-falását és azt mondta, hogy a baleseteknek és bizonyos köröknek ez okból származó s az automobil ellen irányuló idioszinkraziját ez a körülmény, valamint a sofförök lélekjelenlét hiánya magyarázza. Nagy meglepéssel utalt arra, hogy Németországban hatóságilag engedélyezett sofför iskolák állanak fenn és sok ily iskolát alapítanak. Ezután szolt a gépek túl megeröltetéséről, a versenylázról, egyes automobilisták hiúságáról és megjegyezte, hogy jellemző, hogy a gyors-versenyzők ha nem állanak versenyben, tehát a személyes becsvágy momentuma ki van zárva, a leglassabb és legbiztosabb automobilvezetők. Nagy melegséggel szolt ezután a herceg annak szükségességéről, hogy a szolgálatban szerencsétlenül járt sofförökről a legteljesebb mérvben gondoskodni kellene és csodálkozással vegyest tisztelettel emlékezett meg arról az adományról, amelyet Vilmos császár, a császári automobil klub e végből teremtett alapja javára tett.

A beszélgetés ezután áttért a külügyi politika terére és a herceg kegyesen és jóakarattal fogadta a levelező azon megjegyzését, hogy Ausztria-Magyarország sokkal inkább, mint eddig bármikor érzi a német birodalommal való kapcsolatot, különösen amióta a legutóbbi kritikus fenyegető körzokban tapasztalhatta, hogy a szövetségi hűség mily fényesen válik be. Ezáltal, mint Henrik her-

ceg megjegyezte, nemcsak a Németországgal való szövetségre vonatkozó s a nyugateurópai sajtóban napvilágot látott pesszimiztikus jöslatok, hanem az a bizonyos skepticizmus is megszűnt, amely itt-ott, sőt magában Ausztriában is fennállt. Arra a megjegyzésre, hogy talán Németország és Anglia közt a viszony ismét oly kedvezővé alakul, a mennyire az kívánatos, a herceg ezt a figyelemre méltó választ adta:

Tényleg e két állam között nem áll fenn ellentétes érdek, s ezért illetékes helyen nem értik azt a bizalmatlanságot, amelyet Angliában jórészt mesterségesen szítanak és amely, mint megelégedéssel konstatalhatni, Angliában számos mérvadó személyiséget úgy a parlamentben, mint azon kívül arra birt, hogy teljes befolyásukat latbavessék a két állam közti szívélyes jó viszony helyreállítására érdekében. Személyes tapasztalatai alapján mondhatja, hogy ami a német és az angol haditengerészet tisztjei között fennálló viszonyt illeti, az rendkívül meleg és szívélyes.

Henrik herceg az interjú végén hízegő szavakban nyilatkozott Bécs városának egyre növekvő szépségeiről, majd ismét szóba hozta azt a rendkívül szeretetreméltó fogadtatást, amelyre úgy Magyarországon, mint Ausztriában talált. A tura-ut sport-szerű oldalát illetőleg a herceg rendkívüli megelégedésének ad kifejezést és kifejtette, hogy a résztvevőknek csak csekély hányada, össze-vissza fálán 12%-a volt kénytelen kiállni. Kellemes tapasztalat volt továbbá az is, hogy eltekintve egy kis galicizai utrészlétől, mindenfelé, úgy Magyarországon, mint Ausztriában igen kielégítő utakra találtak.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Péntek, június 18. — Róm. kath.: Jéz. sz. szíve. — Prot.: Marcellán. — Görög-orosz: jun. 5. Marcellán. — Zsidó: Sziv. 29. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 7 óra 59 perczkor. — A hold két éjjel 4 óra 12 perczkor, nyugszik este 8 óra 45 perczkor.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órakor.
A belügyminiszter fogad d. u. 3 órakor.
A földmivélsügyi miniszter fogad d. u. fél 5-kor.
A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 órakor.
A közoktatásügyi államtitkár fogad d. u. 4 órakor.
Tavaszi kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9-5 óráig. Belépődij 1 korona. — Allandó nyári kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődij nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Keckeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődij nincs. — Az Uránia kiállítás (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődij nincs.

Nyitvalevő múzeumok: A Nemzeti Múzeum régi-ségtára 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum 3-6-ig. — A Fővárosi Múzeum 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9-6-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 2-ig. — A Közlekedési Múzeum 2-6-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum 9-1-ig és 6-8-ig. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig és 3-4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9-2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9-2-ig és 6-8-ig.

Kérjük azokat a t. cz. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése június 15-ével lejárt, hogy a lap megrendelését minél előbb megújítani sziveskedjenek.

Lakóhelyváltozás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejelenkorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szükség van a kiadóhivatalnak egyuttal arra a czimszalagra is, amelylyel az előfizetett példány a legutolsó tartózkodás helyére ment. Külföldre való költözködés esetén kérjük a portókülömbözlet megtérítését is.

Nyáron az egész fűrdő-évad alatt előfizetőink kívánságára a lapot bárhová utánuk küldjük, még akkor is, ha többször változtatják tartózkodásuk helyét.

A főváros környékén levő nyaralókba idején, pontosan vitetjük a lapot.

— **A trónörökös Bukarestben.** Ferencz Ferdinánd trónörökös és neje Hohenberg Zsófia hercegnő a „Radetzky” csatahajónak július 3-án Triesztben történő vízrebocsátása után, július 10-én érkezik meg Sinajába a romániai udvar meglátogatására, s július 13-án utazik el. Bukaresti hiradás szerint a királyi pár, valamint a trónörökös és a trónörökösnek élénk érdeklődéssel várják Ferencz Ferdinánd főherceg trónörökösnek és feleségének látogatását. A trónörökös pár sinajai látogatásának alkalmára széleskörű program készült, de csupán azokat a programrészeket tartják fenn, amelyek a főherceg és a hercegnő óhajának tökéletesen megfelelnek. Azt hiszik, hogy a trónörökös párt kellemesen fogja érinteni, ha Bukarestbe ellátogat, csapat szemlén, vadászaton vesz részt, megnézi Pojana Regi-őt s meg szemlél egyet a királyi mintagazdaságok közül. A trónörökös és neje Peles kastélyban valószínűen azt a lakosztályt foglalja el, amelyben annak idején királyunk is lakott. A király és a királyné azon fáradoznak, hogy ezeket a termeket az ottartózkodás alkalmára a legkényelmesebbé tegyék.

— **Klotild főherceggasszony új otthona.** A budai vár új fejedelmi otthonnal gyarapodott, Klotild főherceggasszony palotájával, mely a disztér és a várbástya között emelkedik. A palota a kremsmünsteri apátság régi kolostora alapépítményének fölhasználásával készült és szinte csodaszamba megy, hogy az ódon kolostort miy mesterileg alakították át egy modern palota céljaira. Az egyemeletes palotának két főhomlokzata van, az egyik a disztérre, a másik a bástyára néz. Ez utóbbi részen van a Klotild főherceggasszony lakosztálya és fogadóhelyisége, ahonnan elragadó kilátás nyílik a Dunára és az egész fővárosra. A disztér felé eső részen vannak a fiatal főherceggasszony lakosztályai, a művészi izléssel, nagy pompával és kényelemmel berendezett palotába a főhercegi család ez év őszén fog beköltözködni.

— **Kitüntetés.** A király gróf Zichy Aladár, személye körüli miniszter előterjesztésére Kiss Károly ítélőtáblai bírói czimmet és jelleggel felruházott budapesti IV. kerületi járásbírónak nyugdíjaztatása alkalmával sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül a III. osztályú vaskorona-rendet adományozta díjmentesen.

— **Berzevicz Albert arcképe az egyetemen.** A budapesti tudományegyetem tanácsa az egyetem számára megrendelte dr. Berzevicz Albert volt választás- és közoktatásügyi miniszter arcképét. A képet Brauner Stina bárónő festőművésznő festette.

— **Összeesküvés Nikita ellen.** Cettinjből jelentik, hogy Montenegró különböző pontjain huszonkilenc montenegróit tartóztattak le, akiket azzal vádolnak, hogy Nikita fejedelem ellen összeesküdtek. Nagy port vert fel *Vukinics* volt parancsnoknak a letartóztatása, aki azt propagálta, hogy Nikitával szemben az új-törökök módszere szerint járjanak el. Még sok letartóztatás várható.

— **Uj csillakeresztés hölgyek.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy *Mária Jozefa főherceggasszony* gróf *Bellegarde* Ferencné szül. *Königsberg-Aulendorf* Mária Jozefa grófnőnek és herceg *Schwarzenberg* Frigyesné szül. *Schönborn* Mária Krisztina grófnőnek a csillagkereszt-rendet adományozta.

— **József főherceg udvarából.** A király, *Szmercsányi* István vezérőrnagyot, *József* főherceg főudvarmesterét, valamint nejét, született *Batthyány* Mária grófnőt, *Augusztina* főherceggasszony főudvarmesternőjét, ez állásuktól saját kérelmükre legkegyelmesebben felmentette.

— **Királyi adomány.** A király az ördöngösfüzesi gör. szert. kath. hitközségnek templom építésére magánpénztárából 200 korona segélyt adományozott.

— **Kihallgatás a királynál.** Bécsből jelentik, hogy a király ma délelőtt az általános kihallgatások során a többi között a magyar udvarnagyi bíróság elnökét, *Wolff* Károlyt is fogadta.

— **Az Osiris-díj nyertese.** A francia tudományos akadémia az Osiris-féle 100.000 frankos díjat Voisinnek és Pleriauxnak ítélte oda, akik repülőgéppükkel nagy sikert értek el.

— **Tengerész-növendékek tanulmányutja.** A fumei haditengerészeti akadémia növendékei az idei évről vizsgálatok után a szokásos szünidei gyakorlati tanulmányutra indulnak. Az intézet második és harmadik évfolyamát végzett növendékek június 21-én a *Kaiser Franz Josef I.* hadihajóra szállnak és utjokban felkeresik az Ioni szigeteket és Elő-Ázsia partjait. Az első éves hallgatók a *Zara* vitorlás hadihajón a közeli dalmát és isztriai partokra mennek. A két hónapig tartó ut végeztével a két hajó csatlakozik gyakorlati nyári hajórajunkhoz és részt vesz a gyakorlatokon.

— **Visszaélés Zepelin nevével.** Gróf *Zepelin* a manheimi törvényszékhez fordult, hogy védje meg őt a nevével üztött visszaélések ellen. Mindenféle iparezikket elneveznek az ő nevével, családokat és szédeléseket köveinek el s egyetlen egy esetben sem kértek tőle engedelmet, hogy nevével hozzanak forgalomba iparezikket. A manheimi kereskedelmi törvényszék végzést hozott, melyvel tiltotta a kereskedőket s az iparvállalatokat, hogy *Zepelin* nevét reklámcélokra használják.

— **„Uhu“.** Ez a név eléggé ismeretes a kártyajáték ama neméből, amelyet „alsós“-nak neveznek és amely elég kiválásnak örvend Magyarországon. De most nem arról az „Uhu“-ról van szó, hanem egy katonai léghajóról, mely Bécsben szállt föl és Somogy megyében kötött ki. Kaposvárról ugyanis ezeket közlik: Kaposujlaknak kedden, az estéli órákban nagy szenzációja volt. A mezőn foglalatkodó munkásnép észrevette, hogy a fejük fölött elsikló hatalmas léggömbből, német kiáltások hangzanak lefelé. A léghajó lassan ereszkedni kezdett és Kaposujlakon földet ért, ahol akkor már százával várták a falubeliek. A léghajóból, amelyre hatalmas betűkkel volt felírva a neve: „Uhu“, két tüzértiszt szállt ki, akiket *Zahoránszky* János, a kaposujlaki uradalom intézője hívott meg házához vendégül, ahonnan az éjszakai gyorsvonattal utaztak vissza Bécsbe, az állomáshelyükre. A léghajósok egyike: *Nemec*, a bécsi 4-ik számú vartüzérezred hadnagya, társa pedig *Fassl* Bruno, a bécsi 1-és számú vartüzérezred alj hadnagya. Utazásukról a következőket beszélték el:

Két óra negyvenöt perczkor szállottak fel Bécsben és utazásuk célja részben katonai feladat megoldása, részben pedig sport-jellegű volt. Kaposujlakig csaknem egészen egyenes légirányban jöttek. Legnagyobb magasságban, csaknem állandóan 1500 méternyire voltak. Körülbelül 4 órán át felhők között és felett utaztak és kissé át is fűzték, noha igen jól, melegen voltak öltözködve. Tizenkét szak tulsúlyból nyolcz zsákot dobtak le csak, de azokat sem szükségből, inkább csak mérési, emelkedésmeghatározás céljából. A Balatonhoz érve, azt csaknem a közepé táján röpülték át, éppen tíz percz alatt. Elragadtatással beszéltek erről a kőről, mely feledhetlen benyomást tett rájuk. A mindenütt kendőket és kalapjaikat lengető magyarok kellemsen lepték meg őket. A Balaton felett *Fassl* hadnagynak az az ötlete támadt, hogy a magukkal vitt, de időközben kiürült boros palackjukba egy növényvet és egy képeslapot tettek, az utóbbit saját nevükre címezve, erős tengerész-dugaszolással ellátva, ledobták a Balatonba. Mint mondják, kíváncsiak, hogy ha véredekem érte volna őket s ekként adták volna életjelt magukról; vajjon a megtaláló és a magyar posta hozzájuk, illetve címükre eljuttatta volna-e azokat?

— **Kitüntetett munkás.** A hajduvármegyei Egyek községben szép ünnepség keretében nyújtották át *Kovács* Pálnak, a község negyven éven át szolgált mezőőrnök *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter elismerő levelét és 100 koronás jutalmát. *Devis* Lajos egykori jegyző intézett szép beszédet a hűséges mezőőröz, aki meghatottan mondott köszönetet.

— **Hosók emlékezete.** A tömösi szorosban hatvan év előtt, június hó 20-án, a szabadságharc egyik legvéresebb csatájában kétszázöt hős vére folyt el. Az utókor kegyelele emlékoszlopot állított a szabadság vértanuinak emlékezetére. Az évről-alakalmából nagyszabású ünnepséget rendeznek az emlékoszlopnál. A polgárság Brassóából délelőtt tizenkét órakor meg vonaton az ünnepség színhelyére.

— **Elhunyt polgármester.** Dr. *Csermák* Sándor dobsinai polgármester 32 éves korában meghalt. Elhunytja megszerzte nagy részvétet keltett.

— **Véres jelenetek Trieszt utcáin.** Váratlanul kitért utcai harcokról érkezik távirati jelentés Triesztből. A választási aktus közben teljes nyugalom volt a kikötővárosban, mely nyugalmat az esti órákban már a rendőrség sem féltette. Tegnap este nyolcz és kilenc óra közben azonban ez történt: A Kaszárnya-téren csoportok keletkeztek és tömeggé verődve a Narodni dóm elé vonultak, ahol két-háromszáz szlovén jelent meg. A tömeg mindinkább növekedett. Tolongás keletkezett, úgy hogy a rendőrség kényeztetve látta magát, hogy beavatkozzék és a teret kiürítse. Ugyanabban az időben a szocialisták csoportja San-Giacomoból, ahol egy választási gyűlésen vettek részt, visszatért egyesületi helyiségei felé. Kévtették őket mazzinianusok, akik a Via del Obuon lévő egyesületi helyiségük felé kanyarodtak. Ebben a pillanatban a mazzinianusok egyesületi ablakából saját elvtársaikra revolverrel löttek, nyilvánvalóan összetévesztés folytán. A lövés egy járó-kelő örc embert megsebesített. A rendőrség rögtön behatolt a mazzinianusok első emeleti helyiségébe, feltörte az ajtókat és zseb-, valamint házkutatást tartott. Többeknél és a helyiségben nyolcz revolvert, egy *Flaubert*-puskát, négy bunkósbotot, négy vadászkést, két tört, egy ablak előtt pedig egy halom követ találtak. Az egyesületi helyiségben lévő mintegy negyven mazzinianust letartóztatták és esendő- és rendőrfedezettel a rendőrségre vitték. A letartóztatottak között vannak a főzinkosok, valamint tulajdon elleni kihágás miatt büntetettek is. A Narodni dóm előtti tér, valamint a mazzinianusok egyesületi helyisége körüli mellékutczák kiürítésénél további nyolczvan letartóztatás történt. Éjjel felé a rend teljesen helyreállt.

— **A zsidó-gimnázium előkészítő bizottsága** dr. *Kohn* Sámuel főbb elnökével ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a gimnáziumot 1910. szeptember elsején megnyitják. Ezután a gimnázium ügyeinek intézésére két bizottságot választottak. A tanügyi bizottság tagjai lettek: dr. *Kohn* Sámuel főbb elnök, *Bánóczy* József tanítóképzési igazgató, dr. *Kármán* Mór, dr. *Goldzieher* Ignác egyetemi tanár és dr. *Stiller* Mór hitközségi iskolai előjáró. Ennek a bizottságnak feladata a gimnázium igazgatóját és tanári karát kijelölni. A gazdasági bizottság tagjai lettek: dr. *Weimann* Fülöp hitközségi elnök, *Adler* Lajos hitközségi alelnök, *Breitner* L. Zsigmond pénzügyi előjáró, *Wittemberg* Gyula, a *Chebra* Kadiša elnöke, dr. *Köhner* Adolf az izr. kézműves egyesület elnöke és *Hatvani* Deutch József a rabbiszeminárium elnöke. A gazdasági bizottság legközelebb kijelöli a gimnázium helyét.

— **Az Eulenburg-pör.** A berlini főtörvényszék július 5-ére tüzte ki a főtárgyalást Hamann titkos tanácsos bűnpörében és 38 tanút idézett be. Ez a tárgyalás két napig fog tartani és hetedikén már megkezdődik az Eulenburg-pör tárgyalása. A védő előterjesztésre úgy határozott a büntető kamara, hogy Eulenburg egészségi állapotára való tekintettel, csak délelőtt lesznek tárgyalások. A büntető kamara felelővitali fóruma visszautasította Eulenburg herceg panaszát amiatt, hogy a főügyészség a kauczióknak félmillió márkára való kiegészítését követelte tőle.

— **Bányászok sztrájkja.** A brüdi aranybányászok sztrájkja kezd véredekemes színeket öltetni. Ma reggelre tizenkilenc méternyi hosszúságban felszedték a Brád és Gurabánya közötti villamos bányavasut sínait, minek következtében a vonat kiséllott, de nagyobb baj nem történt. A bányagazgatóság hatszáz korona jutalmat tűzött ki annak, aki a test feljeleníti. A esendőrség megerősítése iránt intőzködés történt.

— **Öngyilkos tanítójelölt.** *Kleiner* József úvidéki illetőségű IV. éves képeződés, mivel nem bocsátották szóbelire, a vonat elé vetette magát, amely törzset a szó szoros értelmében kettészelte. *Kleiner* negyvenkét tanítójelölt közül az egyedüli volt, aki megbukott.

— **Meggyilkolt pakurár.** Déváról jelentik, hogy *Hudszir* mellett a Romániával határos *Polyána* nevű havason meggyilkolta találták *Pipa* Juon gazdag pakurárt. A gyilkost nyomozzák.

— **A Mattasich-pör revíziója.** *Mattasich* egykori főhadnagy ügyvédje úgy nyilatkozott, hogy *Kliense* most fáradozik pörének újra való fölvétele érdekében, de sajnos, hátráltatja azt *Reicher* bécei uzsorás szökése, akinek az új pörben nagy szerepe lett volna. *Mattasich* mégis reméli, hogy pöre revízióra kerül és teljesen rehabilitálni fogja őt. *Lujza* hercegné is megszólalt megint és megczáfolta azokat a közleményeket, hogy ő és környezete gyanus pénzműveletekbe bocsátkozott.

— **Igazságügyi kezelőtisztviselők kérelme.** Az egész ország igazságügyi kezelőtisztviselőinek küldöttsége tisztelgett ma délután *Imling* Konrád igazságügyi államtitkárnál. A küldöttséget, amely mintegy hatvan tagból állott, *Szilágyi* József monori járásbírói irodáist vezetette s ő terjesztette a küldöttség kérelmét az államtitkár elé. Rámutatott arra, hogy a minisztertanács már az év elején úgy határozott, hogy az igazságügyi kezelőtisztviselők státuszrendezését az 1910-iki költségvetésbe fölvesszi. Azért fordulnak most az igazságügyminiszterhez, mert a költségvetés összeállítása most kezdődik s abban az igényeik figyelembevételét óhajtják kérni. *Imling* Konrád államtitkár válaszában sajnálatát fejezte ki, hogy a küldöttség nem közvetlenül az igazságügyminiszternek terjeszthető elő kérelmét, de megígérte, hogy azt a legmelegebb pártolással adja át a miniszternek. Kéri a tisztviselőket, hogy bízzanak meg a miniszter jóakarátában. A küldöttség az államtitkár választát lelkes éljenzéssel fogadta, azután pedig *Sólyom* Andor miniszteri tanácsosnál tisztelgett, aki ugyancsak teljes jóakarattal és rokonszenvével biztosította a tisztviselőket.

— **Vládne megkegyelmezése és a román orvosok.** Az összes román lapok ritkított betűkkel közlik *Vládne* megkegyelmezését. Több lap arcképét is hozza. A kormányhoz közel álló „*Viitorul*“ dícséri *Ferenc* József nagylelkűségét és azt írja, hogy ez a kegyelmi tény bizonyára közelebb fogja egymáshoz hozni a nemzetiségieket és a magyar kormányt. Érdekes, hogy a bukaresti lapok a *Vládne* megkegyelmezésével egyidejűleg közlik a román orvosegyesületnek az európai orvosegyesületekhez intézett memorandumát, melyben a *Vládne* elítélését mondják annak okául, hogy a budapesti kongresszuson nem vesznek részt. A „*Viitorul*“ meginterviewolta Dr. *Jonescut*, az orvosegyesület elnökét, aki ezeket mondotta:

Vládne megkegyelmezése nagyon kényes helyzetbe hozta a román orvosi kart. Nem tudom, hogy az egyesület mit fog határozni, de a kegyelmi tény után igazán nem tudnám mivel indokolni a kongresszusról való elmaradásunkat. Mert azt a régi százados ellentétet, mely a magyarok és románok között fennállott, most igazán nem lehet már szóvá tenni. Hiszen mi a multban is több ízben mentünk Magyarországra hasonló alkalmakkor és a magyarok és eljötték hozzánk, így például a Bukarestben 1906-ban rendezett kiállítás alkalmával. Össze fogom hívni az egyesületet és meg fogom kérdezni, mit szándékozik tenni az új helyzettel szemben.

— **A Henrik herceg-verseny résztvevői az amatőr-kiállításán.** A vendégek már elutaztak, de a látogatás emlékére eszközölt felvételek egész serege látható az Amatőr szerkesztőségének margitszigeti kiállításán, amely iránt az utóbbi napokban annyira fokozódott az érdeklődés, hogy a kiállítást rendező szerkesztőség a kiállítás meghosszabbítása iránt kérelmet intézett a Margitszigetet adminisztráló székesfővárosi közmunkák tanácsához, mely annak — méltányolva a kiállítás kulturális célját és az iránta megnyilvánuló általános érdeklődést — e kérelemnek készséggel helyt is adott. Az Amatőr szerkesztőség tehát felkéri mindazokat, kik az automobil-versenyut bármely eseményéről fényképfelvételeket eszközöltek, azokból egy-egy példányt a kiállítás céljaira. Az Amatőr szerkesztőségébe, Budapest, Baross-tér 15. beküldeni sziveskedjék. A verseny eredményei, mihielyt azok ismertek lesznek, a margitszigeti kiállításban közszemlére tétetnek.

— **Fellázadt hajólegénység.** *Marseille*ből jelentik, hogy a *Touache* Félix gőzös legénysége, amidőn a gőzös a kikötőből *Toulouse*ba elindult, a kikötőből kiérve, gratifikációt követelt a kapitánytól. Miután a kapitány ezt megtagadta, a gőzöst visszakormányozták a kikötőbe és a legénység a partra ment. Az utasokat más hajókon, amelyeken tengerészek teljesítettek szolgálatot, kellett *Tunisz*ba szállítani.

— **A hajmáskéri lövőtérrel.** Hajmáskéren ez idő szerint tájékoztató tanfolyam működik, amelynek az a célja, hogy a tábortüzérség valamennyi ütegparancsnokának alkalmat nyújtson az újonnan bevezetett ágyuk hatóképességének és a modern tüzérség taktikai felhasználásának gyakorlati megismerésére. A felállított négy turnusba behívják valamennyi tüzérszázadost, akik tíz napon át minden lövőgyakorlaton részt vesznek. A lövőgyakorlaton résztvevő ütegeket a legmodernebbül szerverték és minden segédeszközzel felszerelték. A legnehezebb feladatokat a legtöbbször hihetetlen sebességgel és pontossággal végzik el, így például a figyelfalont 4—12 perc alatt minden esetben működésre képtelenné tették, vagy úgy, hogy magát a ballont találták el, vagy pedig úgy, hogy a tartókötelet lötték keresztül. Emellett egy Schöffler ezredes kidolgozta belövési módot használnak, mely bizonyos esetekben különböző célok ellen bevált. Mozgásban levő célok ellen is tudtak nagy eredményt elérni az irányzókör helyes kezelése mellett, ami pedig eddig igen kétséges eredményű volt. Ahol a taktikai helyzet (például védőállások ellen való harcznál) pontos belövési kísérletekre időt adott, ott még a tíz centiméteres taraszkiutegyek is meg tudták semmisíteni az ellenség fődözeit, jóllehet ez a löveg egyáltalán nem olyan modern, mint amilyenek új tábortüzeink. Új taraszkiutegyek bevezetése ma már csak pénz-kérdés. A hatalmas, tízenöt centiméteres taraszkiutegyek is, amelyeket a várak felszereléseiből tavaly tettek át először a tábortüzeink közé, az irányzókör alkalmazásával bizonyos mértékben modernebbé lettek, mindamellett ezeket is új szerkezettel kell pótolni. — A tüzérségi tanfolyam, amely *Coghia* ezredes parancsnoksága alatt áll, igen sértény dologra készül. Abból a célból, hogy a tanfolyam elsőrangú kísérleti intézmény legyen, tervben van az is, hogy Hajmáskéren instrukciós ezredet helyeznek el. Erre a célra Hajmáskéren nagyobb méretű kaszárnyát építenek, amely már közel van a teljes megépüléshez.

— **A csukaszini egyenruhák.** A múlt őszén próbálták ki először a hadseregben a csukaszini egyenruhákat, amelyek rendkívül praktikusnak bizonyultak. Az újítás a kísérletekben teljesen bevált és most a hadvezetésig tovább menve, az egész vonalon behozza a csukaszini egyenruha viselését. A napokban fog megjelenni erről az előírás.

— **Életunt uriaszony.** Berlinből jelentik, hogy ott tegnapelőtt feltűnést keltő öngyilkosság történt. A Lützow-parton, a város egyik legforgalmasabb útján egy idősebb nő hirtelen kivett egy névjegyet a zsebéből s darabokra tépve, eldobta, majd átvette magát a korláton s a vízbe ugrott. Rögtön mentő-övet dobta utána s a mentő-esőnarkot is elidőzték. Az asszony a mentő-övet, amely a kezére esett, eltaszította s a víz alá bukott s nem is merült föl többé. A névjegy darabkái összerakták s ezt olvasták le róla: „*Mewius Tina*, egészségügyi tanácsosné Oppelnből”. A rendőrség nyomozása szerint *Mewius* egészségügyi tanácsos a feleségével és tizenhat éves leányával Oppelnből néhány napra Berlinbe ment látogatni. Tegnap reggel kilenced órakor az asszony a leányával a városba ment bevásárolni. A Lützow-téren elváltak egymástól, azután követte el az öngyilkosságot az asszony, aki már hosszabb idő óta nagyfokú idegességben szenvedett. Tettét valószínűleg pillanatnyi elme-zavarában követte el. Holttestét még nem találták meg.

— **Körözött házasságszedelgő.** A budapesti büntető törvényszék vizsgálóbírája elfogatási parancsot adott ki Krausz Lipót visontai születésű 39 éves, nős, asztalos, díjnok és házmester ellen, aki Kardos Géza néven házasságszedelgést követett el. Többek között egy szakácsnétól 400 koronát csal ki és megszökött. Krausz sovány testalkatú, haja, bajusza, szeme barna. A rendőrség nyomozza.

— **Elgázolta a vonat.** A román-rosiczai Berzava hid előtt közlekedő vonat elgázolta Deák István dománi szatmáros, ki egyfogatúján bevásárlásokból hazafelé igyekezett. A vonat magával vontozta a kocsi mindenestől és az árokba fordította, hol a kocsi összetört. Deák és egy vele utazott férfi súlyos sérüléseket szenvedtek.

— **A lövőpetrii hitvesgyilkosság.** Róth Albert lövőpetrii földbirtokos a hitvesgyilkosság szörnyű gyanúja alatt a nyiregyházi törvényszék fogházában várja további sorsát. Mai kihallgatásáról most még nem szivárgott ki semmi, pedig úgy volt, hogy a vizsgálóbíró ma fogja kihallgatni. Róth Alberttel együtt, mint előző számunkban már közöltük, két cselédjét is, névszerint *Pajka* Borost és *Kozma* Julesát letartóztatták, akik nyilván bűntársai voltak az elvetemült férjnek. A legújabb hírek szerint a legsúlyosabb gyanúkat a vizsgálat során az anyagi viszonyok szolgáltatták. Róthnének ugyanis *huszezer korona hozománya volt* s a házassági szerződésük egyik pontja szerint, ha az asszony tíz éven belül gyermektelenül elhalna, a hozomány az oldalági rokonokra száll vissza a szerzett vagyon felével együtt. A márczius 13-iki haláleset előtt pár héttel Róth lát-szólag nagyon kedvesen bánt az asszonnyal. Ekkoriban rávette, hogy menjenek el a nyiregyházi közjegyzőkhöz s készítsenek oly okiratot, mely a házassági szerződést hatályon kívül helyezi és halál esetére a férj és feleség kölcsönösen egymást jelölték meg örökösöknek. Róthné másnap egyedül megjelent a közjegyzőnél és *sírva panaszkodta, hogy férje kényszerítette őt az okirat aláírására.* Kérte, hogy az okiratot semmisítsék meg, mert annak tartalmát nem akarja s csak azért írta alá, hogy a közjegyző előtt a nyilt veszekedést elkerülje. A közjegyző azonban a kérést a férj jelenléte nélkül nem teljesíthette.

— **Apagyilkos.** Petkucz György drvanuczi gazda ellenséges viszonyban volt fiával. A fiu atyját ma alvás közben egy vasjáromszöggel háromszor fejbévágta, azután késsel összeszurkálta. A szerencsétlen Petkucz sérüléseibe behalt. A gyilkos fiut letartóztatták.

— **Egy család tragédiája.** Berlinből jelentik: *Koczák* Adolf wilmersdorfi kereskedő tegnap agyonlőtte két gyermekét s azután öngyilkos lett. *Koczák* tegnap elment a Berlin mellett lévő Neu-Zittauba s meglátogatta azt a vendéglőt, akinek gondjaira bízta gyermekeit néhány nappal ezelőtt. Délben gyermekeivel megebedelt, azután kiment velük a közeli erdőbe, ahol a szabadban akart heverészni. A vendéglős cselédje elkísérte a gyermekeket s kendőket is vitt, hogy azokra fektesse őket. A leányt nagyon meglepte, hogy *Koczák* a magával hozott üvegekből sok bort ivott és a gyermekeket is minduntalan megkínálta vele, úgy hogy ezek csakhamar elaludtak. A cseléd nem-sokára távozott, de alig tett néhány lépést, három gyorsan egymásután eldőrdülő lövést hallott. Visszasietett s azt látta, hogy a két gyermek már meghalt; a kisebbik gyermek virág-bekrétját tartott a kezében, amelyet az uton szedett. Mind a két gyermeknek lött sebé volt a fején. *Koczák* balhalántékán sérült meg s néhány perc múlva ő is meghalt. Az öngyilkos bucsuzó levelet hagyott hátra felesége számára.

— **Tűz egy francia naszádon.** Toulonból jelentik: A „*Saphir*” nevű tengeralatt járó naszádon rövidzárlat következtében tűz támadt, mely igen gyorsan terjedt. Egy tiszt az oltáskor könnyen megsebesült. A kár igen jelentékeny.

— **A magyar gyermekvédelem tanulmányozása.** Hanzen Péter orosz államtanácsos Ruffy Pál, a magyar gyermekvédelem kormánybiztosa társaságában Szegeden járt, hogy az új-szegedi állami gyermekmenedékhelyet tanulmányozza. Hanzen államtanácsos, aki a czárné megbízottjaként tanulmányozza a magyarországi gyermekvédelmet, szerdán a gyermekmenedékhely életét, a családokhoz kiadott gyermekkezelését, esütörtökön pedig az Országos Gyermekvédő Liga új-szegedi Árpád-otthonát vizsgálta meg. Az Árpád-otthonban különösen a züllött gyermekek nevelése és munkára fogása érdekelt az orosz államtanácsost. Szegedről a vendég Törökkanizsára, Orosházára és Nagyváradra utazott.

— **Kibukott a vonatból.** Topolyán az állomás s a szemafor tilosra volt állítva. A berobogó vonat ennél fogva hirtelen megállt és Szalai Lajos gépkezelő lebukott a mozdonyról. A kerekek mindkét karját levágták. Szalai négy nap múlva a kórházban meghalt. A zimonyi rendőrség kinyomozta, hogy Boros Mihály titkon, jegy nélkül utazott Szalával és azt hiszik, hogy Szalait boszúból lökte ki a vonatból. Borost letartóztatták.

— **Aeroplannal az Océánon át.** Newyorkból táviratozzák, hogy Wilbur Wright azzal a tervvel foglalkozik, hogy átrepül az Atlanti-océánon s azt hiszi, hogy egy év múlva megvalósítja nagy feladatát.

— **Villamos vasuti sztrájk Pétervárott.** A pétervári villamos vasut alkalmazottainak sztrájkja változatlanul tovább tart s naponta véres összeütközések vannak a dolgozni akaró és a sztrájkoló villamos vasuti alkalmazottak között. Nyolcvankét kocsivezetőt közszendháborítás miatt elfogtak.

Tegnap este véres összeütközés volt munkások és rendőrök között. A sztrájkoló közúti vasúti kocsivezetőket megtámadtak két mérnököt, akik egy villamos kocsit vezettek. A mérnököket megverték és a kocsit föl akarták fordítani. Ekkor rendőrök érkeztek, akik a tömeget szét akarták verni. Mind a két részről tüzeltek s a munkások közül tízen meghaltak. A rendőrök sok embert letartóztattak.

— **A szabadkai gyilkosság.** Szabadkáról táviratozzák, hogy Winckler István főügyész ma azt indítványozta, hogy Klein Pál Lipót ellen vizsgálatot indítsanak és rendelkezésel a vizsgálati fogságot ellene. Ez ügyben a vizsgálóbíró holnap fog határozni.

— **Mikor a cseléd a gazdára féltékeny.** Rettenetes, vadállati kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság híre érkezik Aradról. Csermő aradmegyei községben *Kökény* Pál dúsgazdag gazdálkodót *Módi* Imre nevű cselédje ma reggel megölte. *Módi*, ki kedvesét féltette földesurától, ennek előbb felvágta hasát, lemetszette jobb kezét és puskatussal szétverte a fejét. A gyilkost letartóztatták.

— **A harminczad-utczai titokzatos csontváz.** Titokzatos és kissé regényes hátterű ügyben nyomoz most a rendőrség. E hónap 7-én történt, hogy a Bécsi- és Harminczad-utczák sarkán folyamatban lévő házrombolásnál a pinczében több csontot találtak a munkások. A csontokat a rendőrség beküldte az antropológiai intézetbe megvizsgálás végett. Időközben érdekes fordulata támadt ennek az ügynek. Az orosházi lelkészi hivatal, mielőtt értesült arról, hogy Budapesten csontokat találtak, annak a gyámujának adott kifejezést, hogy azok valószínűleg *Torkos* Károly, 67 éves högyézi szül. nős, lelkész hamvai. *Torkos* 1878. szeptember 26-án indult utnak Orosházáról a fővárosba, hogy itt egy lelkészgyűlésen részt vegyen. A fővárosban azután nyoma veszett. Hír szerint az eltűnt lelkész a Harminczad-utca sarkán most bontás alatt lévő ház pinczéjébe, amely abban az időben korcsma volt, gyakran járogatott s minthogy szerette az italt, rendszeren egy-magában meghuzódott a korcsmazsztalnál és úgy mulatott. Az orosházi lelkészi hivatal azt hiszi, hogy egy ilyen alkalommal teheték el láb alól. A budapesti rendőrség kötelességszerűen az új nyom irányában folytatja a vizsgálatot s most azt kutatja, hogy abban az időben ki volt a titokzatos csontokat elnyelő korcsma tulajdonosa.

— **Életmentő diák.** A magyar-horvát hajóstársaság „*Stefánia*”-gőzösén a minap különös baleset történt. A hajó Abbáziából jövet éppen a torpedógyár mellett haladt el, amikor egy éltesebb ur ember lebukott a fedélzetről és belezuhant a tengerbe. A hajó parancsnoka rögtön megállította a gőzöst és mentőesőnakkal siettek a fuldokló segítségére. Mielőtt azonban a mentőesőnek hozzája ért volna, egy *Forget* nevű 17 éves fiatal diák, a fiumei felső kereskedelmi iskolának II. éves hallgatója, a tengerbe vetette magát és kimentette a vízbe esett férfit. Fiuméba érve a mentők a kórházba szállították az idegen utast, aki még akkor is eszméletlen kívül volt. *Forget*ot a tanári testület megdíszesítette hősiességéért és felterjesztették kiüntetésre a kabinetirodához.

— **Nagy tüzvész.** Pétervárott a Nikolaj-vasútállomáson tegnap este megint nagy tüzvész pusztított. A lángok átesaptak a vasúti raktárakra és a zsufolásig megtelt épületek földig égtek. Az anyagi kár milliókra megy. Minden valószínűség szerint bűnös kezek gyújtották fel a vasúti raktárakat.

— **Házasság.** Dr. *Harmos* Jenő eljegyezte *Hajnal* Magdust Budapesten.

Kreutz Margit és *Piko* Gusztáv jegyesek Kenyérmezőmájon.

Dr. *Baumgarten* Nándor fővárosi ügyvéd és egyetemi magántanár ma délben kötött házasságot *Spitzer* Flóriával. A házasságkötést dr. *Bárczy* István polgármester végezte. Tanúk voltak: *Baumgarten* Lázár koronagyógyezhelyettes és *Beccsini* *Ohrenstein* Henrik gyáros.

— **Megtamadott angol alkonzul.** Szmirnából jelentik, hogy őrájáró katonák megtamadták Chiavali alkonzult, aki csak a görög konzulátus tisztikarának köszönhető megmenekülését. Az angol alkonzul éleshangú tiltakozást adott át a kaimakámnak. Az eset nagy izgatottságot keltett a városban s emiatt tegnap a kaszárnyában konszignálták a katonaságot.

— **Ujabb pálinkamérgezés.** Az Alkotás-utca 23. számú ház építkezésénél ma reggel Romsics György, 44 éves napézamos hirtelen rosszul lett és meghalt. A rendőri nyomozás megállapította, hogy Romsics tegnap este Rosenfeld Árminnak az Alkotás-u. 15. számú pálinkamérésében fél deczi pálinkát vásárolt és azt megitta. Orvosi vélemény szerint alkoholemérgezés okozta hirtelen halálát. A rendőrség erőlyel folytatja a nyomozást s a holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállította.

— **Szerencsétlenség a lövészenyven.** A tegnapi müncheni lövészenyven Wrede herceg, főhadnagy oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy eszméletlenül állapotban vitték lakására. Az orvosok agyrázkódást állapítottak meg nála. A következő futásban Jaeger hadnagy esett le lováról s ő is agyrázkódást szenvedett.

— **A pétervári kolerajárvány.** Pétervárról jelentik, hogy a kolerajárványt nem bírják elfojtani, aminek a külvárosokban uralkodó kibetetlen piszok az oka! Naponta 15—20 ember betegszik meg kolerával és a halálos 40 százalékot tesz ki. A járvány kitérőse óta 10.475 ember betegedett meg, akik közül 4051 meghalt.

— **Szerencsétlenül járt munkás.** Fabriczy József munkás a nagylaki kendergyárban a mozgásban lévő gépkereket olajozta, miközben megcsuszott és belesett a gépbe. Társai azonnal észrevették a balesetet, de mire segítségére siettek és a gépet megállították, a gép már mindkét karját levette Fabriczynak, kit haldokolva a kórházba szállították.

— **Halálozás.** Kass Lajos, gróf Károlyi Gyula másod uradalmanak főszámvevője 59 éves korában Mácsán meghalt.

Id. Kustár Károly, Szolnok-Doboka megye törvényhatósági bizottságának tagja 76 éves korában Désen meghalt.

Osv. Spall Lajosné, szül. sárladányi Ladányi Teréz, Köröndy Lajosné anyja, 67 éves korában Budapestén meghalt.

Dombits Vilmos Kossuthfalva (Ómoraviczka) községének 50 éven át volt községi, utóbb nyug. orvosa, 1848—49-iki honvédfőorvos, az arany érdemkereszt tulajdonosa június hó 16-án életének 82-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Kossuthfalván.

Rigler József Ede kereskedelmi tanácsos, a Ferencz József-rend lovagja, a Rigler papírműgyár r. t. megalapítója és vezérigazgatója, e hó 15-én elhunyt.

x Fővárosunk legmegbízhatóbb intézménye dr. **Battifalva fogorvos, egész. tanár fogorvosi intézete** (Károly-körút 3. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leirattal tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogápolásra szorultaknak, mert ott az igazgató-főorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegfelelőbb műfogak az intézet fogtechnikai osztályában.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.
x Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. sz. alatt a főváros legnagyobb s legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna- és vívásra.

Nyilttér.

Erovában köztisztokért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

**FRANÇOIS
TRANSYLVANIA
SEC.**

Kristálysó.

A legfinomabb és legtisztább főéher szulfát-só, a legerősebb egészségügyi követelmények szerint előállítva.
Tápláló-erő! Étvagygerjesztő! Nem csomósodik!
Kapható minden jobb fűszer- és csemegekerekedésben.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A Fővárosi Nyári Színkörben** ma este az „Aranyember” került színre. Szép számú közönség gyűlt össze, hogy végignézze az előadást, amely egyike volt a legjobbaknak. Szerencsés volt már a szereposztás is; — az egész ensemble összevágó, egyöntetű előadást produkált. A szereplők közül kivált *Haraszhay Mieszi*, aki nagy művészettel kidolgozott alakítást mutatott be. *Andor Mária* sok poézitást és sok hangulatosságot tudott belevinni a játékába, *Kádas Mariska* egyszerű, keresetlen játékkal hatott, míg *Bánházy Teréz* finomságával és a részletek érdekes megjátszásával érdemelte ki a közönség elismerését. A férfiszereplők között *Klenovits György* erős, drámai hatásúkkal teli játékkal emelkedett ki. A publikum sokat és szívesen tapsolt.

(*) **Somló Sándor kinevezése.** Somló Sándor a Nemzeti Színház volt igazgatója, mintegy két év óta áll az Országos Színművészeti Akadémia élén; Váradi Antal távozása után bízták meg az akadémia ügyeinek vezetésével s körülbelül egy esztendő óta, amióta otthagyta a Nemzeti Színház igazgatói székét, egész erejét ennek a munkásságának szentelte. Mint a hivatalos lap mai száma jelenti, a király gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter előterjesztésére most formászerűen is kinevezte Somló Sándort az Országos Színművészeti Akadémia igazgatójává.

(*) **Vigszínház.** A Vigszínházban holnap, pénteken, a „Férfi vadászni jár”, Feydeau Georges egyik legvidámabb bohózata kerül színre új betanulással. A mulatságos darabot épp tíz évvel ezelőtt 1899. június 15-én adták először és akkor a nyári szünet után is sűrűn szerepelt a műsoron. Hegedűs Gyula, Géth Sándor és Szerényi Zoltán megtartották szerepeiket; a női szereplők újak, amennyiben Leontinet Varsányi Irén személyesíti, a Latourda Nord grófnőből lett házmesternőt pedig Kiss Irén ábrázolja. Új szereplő Sarkadi Aladár is, aki a fiatal Gontrant adja. Szombaton az „Édes telen” kerül színtre, a „Férfi vadászni jár” második előadása pedig vasárnap lesz.

(*) **A velencei magyar ház hivatalos átadása.** Megtörtént a velencei magyar művészeti pavillon hivatalos átadása a magyar házban. A magyar kormány részéről jelen voltak: Fittler Kamill és Kertész K. Róbert, azonkívül ott volt Baum, osztrák-magyar konzul, Maróti Géza, a magyar ház tervezője, Velence város részéről dr. Boldoni Gusztáv lovag a kiállítás titkársága részéről Fudaletto. Ezek az urak irták alá a jegyzőkönyvet, mely szerint Velence városa átveszi a nemzetközi műkiállítás magyar házat. Délben a magyar urak vendégül látták a város és a kiállítás képviselőit, este pedig a magyarok tiszteletére volt bankett a Lidón. Mindkét alkalommal szívesen hangy pohárköszöntőkben ünnepelték az olasz-magyar barátságot.

(*) **A Budai Színkörben** holnap, pénteken kezd meg két estére terjedő vendégszereplését Komlósi Emma a „Lili” című szerepében. Szombaton Komlósi föléptével a „Varázskeringő” kerül színre. A legközelebbi újdonság Guthi Somának „A mozgó postásné” című bohózata lesz. Ezzel együtt tanulja a személyzet Fall Leonak „A kedélyes paraszt” című operettjét, amelynek női szerepében Szezaggyörgyi Lenke fog fölépni.

(*) **Növendék-bangverseny.** Halász Mariska ezimbalomművész tanárnő növendékei szép közönség jelenlétében tették le az évi vizsgájukat. A kitűnő tanárnő tanítási rendszerét dicséri az a meglepő készütség, amelyet minden tanítványnál tapasztaltunk. Igen ügyes játékokat produkáltak: *Hoffmann Ilona*, *Haverland Margit*, de jeles ezimbalomjátékosoknak bizonyultak: *Nagy Margit*, *Hochfelder Etelka*, *Schmalz József*, tejszettek: *Zadria Margit*, *Brün Gizike*, *Stolcsányi Matild*, *Dezso Irén*. A szépszámu közönség megtapsolta az egyes tanítványokat és a buzgó tanárnőt.

(*) **Felvételi vizsga a Színészegyletben.** Az Orsz. Színészegyletben ma folytatták a színészfelvételi Ditrói Mór elnökelete alatt. A gyakorlaton levők vizsgájút fejezték be előbb. Végleg felvételttek: *Márkus János*, *Medgyaszay Klári*, *Nagyiván István*, *Nyírai Rezső*, *Orbán József*, *Pados Rezső*, dr. *Patek Béla*, *Réthey Ödön*, *Sándor Ferencz*, *Sárosi Nándor*, *Stoll Gyula*, *Sebők Sári*, *Szentgyörgyi Márta*, *Székely Árpád*, *Virághegyi Ilona*, *Ujfalvi Gyula* utasították;

Nagy Károly, *Raffay István*, *Reda Ferencz*, *Rózsa Ilonka*, *Sajgi Jenő*, *Slenker Aranka*. A működési engedéllyel már szerepeltek közül *Bálint Bélát*, *Kürthy Fridát* és *Kallosné Erzsébetet* végleg felvették; egy évi gyakorlatra utasították: *Pongrácz Matildot*; két évi gyakorlatra utasították a következőket: *Dinnyei Katalin*, *N. Kovács Margit*, *Lantos Ferencz*, *Misei Anna*, *Rózsahegy Radó Sándor*, *Szabó Ilona*.

Az újonnan vizsgázók közül két évi gyakorlatra utasították a következőket: *Aranyossi Mariska* és *Gi-zella*, *Berki József*, *Budermann Piroška*, *Bihari Alajos*, *Csige Rózi*, *Erdős Fülöp*, *Fischer Blanka*, *Fodor Kata*, *Földes Sándor*, *Faragó Sándor*, *Matonyi Antal*, *Molnár József* és *Józsa*, *Nagy Miklós*, *Pethő Atilla*, *Repka Béla*, *Sugár Gyula*, *Sugár István*, *Takács Rózi*, *Tholnai József*, *Thomai Mária*, *Varga Ilona*, *Vajda Lajos*, *Czineczár Mariska*, *Duschenes Rózsika*, *Fehérvári Anna*. Egyévi gyakorlatra utasították a következőket: *Baranyai Etel*, *Csomafai Sándor*, *Endrei Gyula*, *Fehér Berta*, *Hornviki Janka*, *Ocskai Kornél*, *Pásztor Zoltán*, *Süle József*, *Tiszai Karola*, *Bene Valéria*, *Dobrosi Szabó Katicza*. Végleg felvették, gyakorlati idő nélkül: *Galovitsné T. Margitot*. A vizsgálatokra még amnyi a jelentkező, hogy azt ma be nem fejezheték s holnap reggel folytatják.

(*) **Évzáró zenevizsgák.** A Nemzeti Zenede évzáró vizsgáit az idén is a Vigadó kistermében rendezte az intézet igazgatósága. Tegnap délután Aggházy Károly, Balogh Mária és Hackl N. Lajos vizsgáltatták le növendékeiket igen szép eredményvel.

(*) **Az Erkel Ferencz-pályadíj ügyében.** amelyet a *Lipótvárosi Kaszinó* üzött ki, ma döntött a bíráló bizottság. Az 1000 koronás díjas *Bodon Pál* nyerte meg egy *Ady Endre* versére írt kantatával (magánének, kórus és zenekar). A jövő évre április 15-iki lejáratú a bizottság újra 1000 koronát tűzött ki és pedig egy több tételtől álló és legfőkébb 8 vonós és fuvóhangszerről álló kamarazenei műre. Ezen a határon belül a hangszerek számának, minőségének és kombinációjának megállapítása a pályázótól függ. Föltétel az, hogy egy vagy több fuvó együtt szerepeljen vonósokkal, a zongora ki van zárva. A mű mozgathat szigorú vagy szabadabb (szerenád stb.) formában. Részletesebb fölvilágosítást ad dr. Molnár Géza, a bizottság előadója. A jelzés levéllel ellátott pályaművek zongorakivonattal együtt az országos magyar kir. zeneakadémia titkári hivatalába küldendők. Pályázhatnak azok, akik ennek az intézetnek zene-szerzési tanszakát 1909, 1908 és 1907-ben elvégezték.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros közlekedésügyi bizottsága** ma délután *Rényi Dezső* tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelyen az előadói tisztelet *Antal Gyula* tanácsjegyző látta el. A napirend előtt *Simonovits Béla* panasolta, hogy a zugligeti bérkocsi-állomást, amely 30 esztendőn keresztül a Szarvas-vendéglő előtt volt, minden ok nélkül a zugligeti és hidegkúti-ut sarkára helyezték át. Nem tudja, hogy kinek az érdeke volt ez, de valószínűnek tartja, hogy az apácáké, akiknek ott ingatlanuk van. *Rényi Dezső* tanácsos nyomban válaszolt az interpellációra. Kijelentette, hogy a bérkocsi-állomás áthelyezése már csak azért sem mehet meglepetésszámba, mert két éven át a legnagyobb nyilvánossággal tárgyalták ezt a kérdést. Akkor az érdekeltek közül senki sem ellenzte. Most, hogy az áthelyezés néhány ezer koronájába került a fővárosnak, jönnek a panaszokkal. Az áthelyezés tényleg az angol kisasszonyok kérelmére történt. Annvit megígérhet, hogy helyszíni szemlét fog tartani, és abban az esetben, ha az áthelyezés sérelmesnek látszik, intézkedni fog a bajok orvoslása iránt. Ugyancsak *Simonovits Béla*, utással a fuvarossztrájkra, megsürgette a gőzmotoros autókhoz való áthelyezést. A tanácsos kijelentette, hogy ugy a teler, mint a személyszállító autók kérdésével behatóan foglalkozik s nemsokára alkalma lesz az ügyet a bizottság elé terjeszteni. A napirend során a bizottság hozzájárult a közúti vaspályatársaságnak kérelméhez, hogy Kelenföldi vonala végpontján a forgalom gyorsabb lebonyolítása végett hurokvágányt fektethessen; hozzájárult továbbá a közúti vaspályatársaság budai belsőkerületi és kelenföldi vonalait tápláló kábeleinek megerősítéséhez. Végül tudomásul vette, hogy a budapesti villamos városi vasút, alapítókéjét felemelve, alapszabályait ennek megfelelően módosította.

(A főváros idegenforgalma. A főváros statisztikai hivatalának legújabb füzeté, amely ma jelent meg, sok egyéb között az idegenforgalomról is beszámol s azok a számok, amelyeket Budapest márciusi idegenforgalmáról közöl, elkésztők, szinte elcsüggezték. Nem tudjuk, a kimutatás mindenkit felsorol-e, aki legalább huszonnégy órát itt töltött, de úgy kell lenni mégis, mert az ellenőrzés elég szigorú s ha meg is történhetik, hogy valakit nem jelentenek be a bejelentő-hivatalban, ilyen módon igen kevesen maradhatnak ki a kimutatásból. A statisztikai kimutatás szerint tehát az idén márciusban 3434 idegen fordult meg s ebből is 2100 osztrák. Az összes idegenek 60 százaléka csupán rövidebb időre jött, többnyire üzleti ügyben vagy munkáért.

Ausztriát kivéve az európai államok közül Németországból jöttek legtöbben: ötszáznyolcvan ember; Romániából százhuszonhat, Nagybritanniából nyolcvan, Franciaországból kilencvenkettő, Oroszországból hatvanegyet, Olaszországból ötvenhat, Boszniából és Hercegovinából ötvenöt, Szerbiából negyvenkilenc, Bulgáriából negyvenkettő, Belgiumból huszonegy, Svájcban husz, Törökországból tizenkilenc, Hollandiából tizenhármat, Svédországból tizenegyet, Dániából nyolcat, Görögországból hat, Spanyolországból három. Tengeren túlról jöttek: Japánországból négyen, egyéb Ázsiából heten, Afrikából öten, az Egyesült-Államokból harmincegyen, egyéb Amerikából négyen, Ausztráliából ketten.

Nagyon csekély számok s bizony akárhány kisebb külföldi város kiemelését adhat idegenforgalmáról. Ha tekintetbe vesszük, hogy mily nagy áldozatokat hoz a főváros idegenforgalmának emelésére, igazán keserűséggel eltelve kell arra gondolnunk, ugyan mi lehet az oka annak, hogy benünket ennyire mellőznek. Úgy látszik, bele kell nyugodnunk abba a szomorú helyzetbe, hogy hétköznapon, amikor nincsen semmiféle nemzetközi kongresszus, havonként ötszáznyolcvanegy idegen jön hozzánk kedvtelésből. És bánjunk jól legalább ezzel a kevés vendéggel.

(Uj villamos vonal. A Villamos Városi Vasut régebbi terve már, hogy a Rókus-kórháznál végződő köbányai vonalát összeköti Király-utcai vonalával. A terv szerint a Rókus-kórháztól elágazólag az egyik vágány a Klauzál-utczán, a másik a Nagydófa-utczán haladna keresztül. A vágányok a Klauzál-téren találkoznak s azután a Csányi-utczán át betorkolnának a Nagymező-utczai vonalba, s a kocsik egy része a Szabadságtérig közlekednének, másik része pedig hurokvágányon megkerülné a terevárosi templomot és így térne vissza kiinduló pontjához. A közlekedési ügyosztály a tervet ma délután terjesztette a közlekedési bizottság elé és ajánlotta a megoldás elfogadását. Az előterjesztés a bizottságban hosszabb vitát támasztott. Ehrlich G. Gusztáv a VII. kerületi bizottsági tagok megbízásából kijelentette, hogy a tervet elfogadják, azonban tekintettel arra, hogy a temetőbe vezető vonalat jobbra a szegényebb néposztály veszi igénybe, a tanács utján felkérődnének tartja a társaságot a viteldíjak megfelelő mérséklésére. A bizottság Wolfner József, dr. Plattky György, Kramer Miksa, Rényi Dezső tanácsos és Hetffel Adolf közöpdítés igazgató felszólalása után az ügyosztály előterjesztését Ehrlich G. Gusztáv indítványával egyetemben elfogadta, egyúttal figyelmébe ajánlotta az ügyosztálynak azt a kérdést, nem lehetne-e a terevárosi templom körül tervezett hurokvágányt másutt elhelyezni.

(Küldöttség a polgármesternél. A pesti ortodox zsidó hitközség küldöttsége volt ma Freudiger Mózes elnök vezetésével Bárczy István polgármesternél. A küldöttség elmondta, hogy a hitközség a Kazinczy-utczán zsinagógát, a Dob-utczán pedig polgári és elemi iskolát akar építeni. Az építkezés körülbelül egy millió koronába kerül, de ennyi pénze nincs a hitközségnek s azért kétszáz ezer korona segítséget kér a várostól. A polgármester megígérte, hogy a kérelmet támogatni fogja.

(A fővárosi közgyűlése. A fővárosi törvényhatósági bizottsága e hónap 23-án, szerdán, délután rendezte közgyűlést, amelynek főbb tárgyai a következők: A IX. kerületi ferencvárosi róm. kath. plébános megválasztása. Az igazoló választmányban megüresedett tagsági helynek választás utján való betöltése. A főváros által létesítendő

községi takarékpénztár alapszabályai. Az adópenztár megszüntetéséből és a központi és kerületi pénztári személyzet egyesítéséből folyó intézkedések megtétele. Az állatkert építésének ügye. A gellérthegyi sikló engedélyezése. A budapesti villamos városi vasutársaság kocsijainak átalakítása. A nyári-különjáratok engedélyezése. A Szent Gellért kórház kibővítésének költsége. A fővárosi állat-egészségügyi telephely megvizsgálásáról szóló jelentés. A Ne temere kezdetű pápai dekretum hatálytalansítása. A zenélési záróra meghosszabbításáért fizetendő díjak megállapítása. A fővárosi könyvtár állásainak szervezése. Az úrvaszekhez egy ülnöki és egy elsőosztályú fogalmazói állás szervezése. A budai vízmű kibővítésének munkálatai stb.

(Sikló a Gellérthegyre. Több vállalkozó engedelmet kért a fővárostól arra, hogy a Gellérthegy északi oldalán siklót vezethessen a hegy tetejére. A terv szerint a sikló részint alagutban, részint nyílt pályán futna a hegyre. A közlekedési ügyosztály a kérelmet pártolólaj terjesztette a közlekedési bizottság mai ülése elé, amely — a főváros jogainak biztosítása mellett — magáévá tette az előterjesztést.

(Hírek a tanácsból. A tanács elrendelte az I. kerületben a Tatár-utca és a VI. kerületben a Mór- és Tassi-utczák rendezését. A budai vízmű kibővítésének tervét a tanács pártolólaj terjesztte a közgyűlés elé. A tanács elrendelte a IX. kerületi Gyáli-úti munkáslakásoknak vízzel való ellátását. Az országos elmeorvosi értekezletre a tanács Margarevits Mladen dr. főorvost küldte ki. A tanács pártolólaj terjesztést tett a közgyűlésnek, hogy a Jánoshegyi Erzsébet kilátó-torony építésére a módosított tervek alapján pótlólag 60,000 koronát engedélyezzen.

(Uj kórházi orvosi állások szervezése. A dunajbópparti kórházak igazgatója előterjesztést tett a tanácsnak, hogy tekintettel a Szent János-kórház nagymértékben megszáporodott betegállományára, szervezzen a főváros a sebészeti osztályon egy segédorvosi állást, a Röntgen laboratóriumhoz egy vezető orvosi állást és állapítsa meg a röntgenezés díját.

(Tanács választása. Megirtuk, hogy a főváros tanácsaiban június 18-án szervezett tanári, tanítónői és övönői állásokat a főváros tanácsa e hó 26-án, szombaton, tartandó ülésében fogja választás utján betölteni. A választási aktus, úgy mint tavaly, az idén is, elűtve az előbbi évek szokásától, a tanácsnak egy ülésében fog befejeződni, amennyiben szombaton az összes tanácsot választják meg.

(A zenélés díja. A vendéglőről szóló új szabályzat megengedi, hogy a főkapitány a kávéházaknak és vendéglőknek megengedje, hogy éjjel egy óra után is, három óráig muzsikáljanak. Az engedelemért azonban külön kell fizetni. A tanács most a zenélés díját tíz és husz koronában állapította meg.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Társadalmi Tudományi Egyesület jogügyi bizottsága tegnap délután Timon Ákos elnöklésével ülést tartott. Az ülés az egyesületnek őszel tartandó választójogi anyóbjával foglalkozott igen behatóan. A megállapodás az volt, hogy a választójogi összes kérdéseit különböző szempontokból más más referensek teljes elfogulatlansággal és kizárólag a tudomány szempontjából adják elő; az előadások alapul fognak szolgálni egy minden szempontot és álláspontot felölelő vitához. Az egyes referaturnok elkészítésével az ülés Ferdinandy Gézá, Ajtay Józsefet, Szemenyey Kornélt, Ludwig Rezsőt bízta meg. Az ankét a választójogi törvénynek a törvényhozásban történő tárgyalása előtt lesz és alkalmas lesz arra, hogy szigorúan tudományos anyagot szolgáltatson.

(Hajóestély. Június 26-án érdekes estélyt rendez a Feministák Egyesülete a Folyam és tengerhajózási r. t. egyik legnagyobb hajóján. Az est, amely a nyári szórakozásokban nem bővelkedő közönségünkre az újdonság ingerével fog hatni, élvezetes programmal kecsegtet. Fráter Lóránd ezuttal először fog énekelni hajófedélzeten, több művésznő, úri egyzenyebanda és egyéb kizárólag zenei előadások mulattatják majd a közönséget. A fényesen kivilágított és díszített hajón buffet áll majd a résztvevők rendelkezésére. Jegyek kaphatók a Feministák Egyesületében (V. Mária Valéria-u. 12.)

(A Józsefvárosi Kisdédvő-Egyesület ma délután tartotta dr. Saly Dezső alelnök-elnöklésével közgyűlést a Katolikus Körben. A közgyűlés elhatározta, hogy a Mária-utcai óvodát megszünteti. Az egyesület alapítványainak megvizsgálására bizottságot küldött ki a közgyűlés; a napközi otthon föllállításával pedig az elnökséget bízta meg. Ezután dr. Szóke Gyula előadta, hogy a miniszter az egyesület alapszabályait visszaküldte, hogy a közgyűlés azokat újból tárgyalja. Végül fölvolvasta a módosított alapszabályokat, melyeket a közgyűlés hozzászólás nélkül tudomásul vett.

(Az Országos Középiskolai Tanáregyesület az idén tudvalevőleg Selmeczbányán tartja közgyűlést. Az egyesület elnöksége felhívja azokat a tagjait, akik eddig még nem jelentkeztek, hogy a jelentkező lapot kellően kitöltve e hó 20-ig a titkárhoz (Budapest, VIII. Eszterházy-u. 14-16.), azután pedig e hó 24-ig Selmeczbányára, az ottani rendezőbizottsági elnökhöz juttassák, mert a később jelentkezők esetleg szállás nélkül maradnak.

(Az állami szolgálatban levő tisztviselők által megalakítandó országos szövetség előkészítő bizottsága felhívást bocsájtott az összes kártársakhoz, melyben a szegedi tisztviselői kongresszus határozatai szellemében a tisztviselői pragmatika megalakítása, a tisztviselői fizetések és nyugdíjak végleges és igazságos szabályozása, a tisztviselők hitelviszonyainak rendezése, a létszám helyes megállapítása, a vasárnapi munkaszünet behozatalának érdeke mellett száll szóra. Az előkészítő bizottság az országos szövetség megalakulásának határidejéül 1909. június 20. napjának délutáni 4 óráját, a gyűlés helyéül pedig a vármegyházának dísztermét (IV. Városház-utca 7.) tűzte ki.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Kinevezések. A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Miklóssy Dezső debreczeni kir. törvényszéki díjtalan joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká; Grád Demeter máramaroszigeti kir. járásbírói díjtalan joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká; Virág Géza zilahi kir. törvényszéki díjtalan joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká; ifj. dr. Papolezy Gyula szatmárnémeti lakos, közigazgatási gyakornokot a debreczeni kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

§ A zágrábi pör. A bázaráruai bűnpör mai tárgyalásán Krujaics Márkus tanu szenzációs leleplezéseket tett a jaszenováci szerbekről. Elmondta, hogy ott a szerb propaganda már 1895-ben kezdődött, amikor is az ottani szerbek a boszniaiakkal titkos konventikulumokat tartottak. A szerb felekezeti iskola megnyitása után a horvátok és szerbek közti szakadás még nagyobb lett és Péter király trónralépeése után a propaganda gyorsan terjedt. Jaszenovácban a szerbek már 1902-ben tudták, hogy Sándor királyt meggyilkolják és utóda Karagyorgyevics Péter lesz. A királygyilkosság után a lakosság állandóan beszélt arról, hogy Horvátországnak a Karagyorgyevics-dinasztia uralma alá kell kerülnie. A tanu továbbá kijelenté, hogy Jaszenovácban szerb rablóbanda van, amely már öt gyilkosságot követett el, anélkül, hogy leleplezték volna. Ismeri ezeket, de nem meri őket elárulni. Itt a teremben is vannak jaszenováci kémek, akik ellenőrzik a tanukat, és ezért tanu nem mer mindent megmondani, amit tud. Egyszer meg is rohanták, és több boszniai szerb már-már megölte, amidő az utolsó pillanatban esendörök megmentették. Az említett bandával Basics vádolt a legszorosabb összeköttetésben áll. Az annexió után a jaszenováci szerbek Szerbia uralma alá kívántak kerülni és fölkelést készítettek elő. Amidőn a háborus veszély idején a jaszenováci Száva-hidat katonailag őrizték, egy éjjel löttek a katonai őrségre. A következő tanu Szimicsics Mátó többek között előadta, hogy a szerbek az egész környéken elhatalmasodtak és hogy a jaszenováci banda öt gyilkosságot követett el; az egyik áldozat egy esendőr volt. A tanu egyébként

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomorbetegségeknél és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

titkos értekezletekről semmit nem hallott. Ezután még két egészen rövid és egészen jelentéktelen tanuvallomás hangzott el, mire azután a tárgyalást berekesztették. Zágrábban ma délelőtt Belobrk védő Popovics Dusan védő társaságában a Zrinyi-téren lévő Grácia-szállodába igyekezett, hogy ott megebedeljen. Az elhagyott Zrinyi-téren egy tizenkét-tizenhat főből álló csapat, melynek tagjai a frankista légió jelvényét viselték, megtámadta őket, s főleg Belobrk védőre vetették magukat, akit vasbotokkal ütlegelni kezdtek. Belobrk fejét csakhamar elborította a vér és eszméletét veszítette. A támadók ezután eltűntek a helyszínéről. Az eszméletlenül fekvő Belobrkot a fiumei vonattal érkező utasok kocsijukba vették és egy közeli patikába vitték, ahol bekötötték sebeit. Belobrkot jelenleg lukásán ápolják.

§ Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület igazgatósága június hó 20-án (vasárnap) délelőtt 9 órakor ülést tart az igazságügyi palotában (V. Országház-tér 12. földszint 21.), melyen számos fontos kérdés, közöttük a fegyelmi és nyugdíjtörvény-tervezete kerül megvitatás alá.

§ A Luja-utcai merénylet. A budapesti királyi ítélőtábla Devich László elnöklésével két napon át tárgyalta azt a támadást, amelyet a hentesegédek sztrájkja idején a sztrájkolókat intéztek Kozsalik Márton hentesüzlete ellen. A sztrájkolókat tudvalegőleg revolverekkel lödözték be az üzletbe s az egyik golyó a vevők kiszolgálásával foglalkozó Matuska István hentesegédet oly szerencsétlenül találta, hogy másnap sebébe belehalt. Sántha Fülöp villamos-kocsivezető pedig, aki mint vevő volt jelen a boltban, egyik golyótól súlyos sérülést szenvedett. A királyi ítélőtábla ma hirdette ki ítéletét, amelynek értelmében Fröhlich Rezső négy évi fegyházra és 200 korona pénzbüntetésre, Kleyert, Döményit, Vámosit és Nagy Károlyt, akit a törvényszék felmentett, másfél évi börtönre, Csomort két és fél évi fegyházra, Csávást két évi börtönre, Veszelyt, Gergelyt, aki eddig fel volt mentve és Cserniket hat-hat havi börtönre ítélte, Tóthot és Tassi Istvánt és Sándort pedig felmentette.

§ Polgáris szabó. A múlt év őszén „Magyarország polgáris szabó” és „Ki az utcára” címek alatt két röpiratot adott ki a szociáldemokrata párt. Mindkét röpirat gróf Andrássy Gyula választói javaslatát támadta azzal az érveléssel, hogy a javaslat a birtokos osztály által akarja továbbra is szilárdítani a munkásosztályt. Az ügyesség igazgatás vétségé címén fogta porba a röpiratok szerzőjét, Dóra István szabólegényt, aki felett ma ítélték a budapesti esküdtbíró dr. Mikovich törvényszéki bír. elnöklete alatt. Az esküdték büntetésnek mondták ki a vádlottat kétrendbeli igazgatás vétségében s ez alapon a törvényszék egy évi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte a politikai szabólegényt.

§ A figyelmetlen vasuti bűnhődése. A soproni törvényszék két napi tárgyalás után ma ítélték Bercsán Valér vasuti forgalmi tiszt ügyében, kinek mulasztása folytán a vonatvezető meghalt, két másik vasuti alkalmazott pedig súlyosan megsebesült. A törvényszék közveszélyes cselekmény okozása miatt Bercsán Valért, ki fegyelmi uton állását már elvesztette, hét hónapi szabadságvesztésre ítélte.

§ Kardos Árpád mint „sértett”. Négy évvel ezelőtt meghalt Ujpesten Kárpáthy János közgyám, aki rokona volt a megszűnt bankigazgató, Kardos Árpád feleségének, szül. Deltl Ernának s aki dúsgazdag ember hírében állott. A megboldogult agglégényt halálos ágyán Kardos Árpádné és anyja ápolták. Mikor a hagyaték leltározására került a sor, az elhunyt közgyám házvezetője Dóra Károlyné, továbbá Kárpáthy János unokaöccse Jaeger Bertalan azon gyanujuknak adtak kifejezést, hogy a megboldogult közgyám hagyatékát Kardos Árpádné megröszmálta. Emiatt büntető feljelentést is tettek övagy Deltl Pálné és leánya Erna ellen. A megindított nyomozás azonban eredménytelen maradt s a királyi ügyészség megszüntette az eljárást. Mikor Kardos Árpád és testvéreinek bankjaiba beüszít a krach, Dóra Károlyné és Jaeger Bertalan megújították ismét lopás címén tett feljelentésüket. Újra megindult a nyomozás, de pozitív eredményt most sem tudott kideríteni. A királyi ügyészség beszün-

tető határozata után Kardos Árpád hatóság előtti rágalalmazás vétségéért tett feljelentést Dóra Károlyné és Jaeger Bertalan ellen, akiket külön még Kardos Árpádné is feljelentett. A büntető járásbíró-ság mindkét vádlottat felmentette a hatóság előtti rágalalmazás vétségének vádjára alól, mert úgy találta, hogy a lopás címén tett feljelentésük, amelyben Kardos Árpádot orgazdasággal gyanúsították meg, nem volt rosszhiszemű. A felmentő ítélet ellen Kardos Árpád és ügyvédje felebbezték. Ma tárgyalta ezt az ügyet másodfokban a törvényszék felebbeviteli tanácsa s dr. Dushegyi Gyula védő felszólalása után helybenhagyta a járásbíró-ság felmentő ítéletét. Ez a másodfoku ítélet jogerős.

§ Uzsorával vádolt esperes. Maszák István pozsonymegyei gerenceséri plébános még a hetvenes években ötszáz korona kölcsönt vett föl a templompénztárból. Mivel a tőkét lassan törlesztette, mintegy husz évvel ezelőtt Ikrényi Mihály esperes-plébános magához váltotta az adósságot. Most két évtized elmúltával az esperes összeszámítván a kamatokat és a kamatok kamatait a hetvenes évektől kezdve, — egyszerre kétezer koronát követelt Maszák Istvántól. Maszákknak a fia uszora miatt följelentette az esperest, akit a törvényszék és a tábla fölmentett. Ma a kuria is foglalkozott az ügygel és a panaszos semmisségi panaszát elutasítva, hozzájárult a tábla ítéletéhez.

§ Rendőri brutalitás. A múlt év őszén, szeptember 23-ikán Szarvadi Mihály rendőrelőnök, Kis János és Molnár Ferenc rendőrökkel egy ferencvárosi korezmában elfogott egy Autern Gyula nevű tolvajt. Mivel Autern ellenkezett, a három rendőr karddal támadt rá és véresre verte. Autern súlyos testi sértés miatt följelentette a rendőröket, akiket a járásbíró-ság fölmentett. Föllebbezés folytán a törvényszék elé került az ügy, amely ma a rendőröket fejéknél harmincz korona pénzbüntetésre ítélte, de egyszersmind kimondotta a büntetés végrehajtásának felfüggesztését is.

SPORT.

() Országos kerékpárverseny. A Vándorkerékpár Kör július hó 11-én országos kerékpárversenyt rendez a millenáris versenypályán, a következő számokkal: I. Hatórás páros verseny motorvezetéssel. II. Kezdők versenye, 1000 m. III. Nyeretlenek versenye, 2000 m. IV. Első osztályú főverseny, 2000 m. V. Térelőnyverseny, 2000 m. VI. 10 kilométeres motorverseny. A versenyekben csak a szövetség kötelékébe tartozó egyesület tagjai vehetnek részt. A 6 óras versenyt reggel 10 órakor kezdik meg. Nevezési zárlat július hó 3-án este 10 órakor az egyesület helyiségében. (Medikus-kávéház VIII., Üllői-ut 30.)

() Megismétlik a Corinthian-díj döntőjét. A Corinthian vándordíjat erre az évre 3:0 eredménnyel a Ferencvárosi Torna Club nyerte meg. A mérkőzéseket rendező bizottság azonban egy alapos hibát követett el, mely miatt a mérkőzést esetleg meg kell ismételn. A szabályok értelmében az első és közép mérkőzések helyének megválasztása ugyanis a csapatokra bízatik, a döntő mérkőzés helyét azonban a margitszigeti pálya jelöltetett ki. A tegnapi mérkőzést tudvalegőleg a Thököly-uti pályán tartották meg.

() Gróf Széchenyi László vándordíja. Gróf Széchenyi László a soproni labdarúgó-egyesületnek igen értékes vándordíjat adományozott. A díj belül aranyozott, nagyértékű, nehéz ezüstserleg, szőlőlevél és szőlőfürt dombormű-díszítéssel. A díjért való mérkőzésben valamennyi magyar egyesület részt vehet s a díjat az az egyesület nyeri meg, amely háromszor egymásután nyeri el azt. A vándordíjért a döntő mérkőzések abban az esetben is, ha két más városbeli egyesület kerül egymással szembe, Sopronban lesznek.

() Új sportegyesület. Embersportunk örvendetes fejlődésének jele az, hogy évről-évre új sportegyesületek alakulnak. A sport minden ágának gyakorlását tüzte ki az az új sportegyesület, mely Nemzeti Torna Club címmel a napokban alakult meg. A klub elnöke Aczél Károly, az ismert kiváló sportmann lett, tisztikara pedig következőképpen alakult meg:

Alnökök Horti Emil és Ludwig Jakob, titkár Barta Kálmán, pénztárnok Weszler Pál és Kolben Artur, jegyzők Gerstl Sándor és Lantos F. Sámuel, háználgyók Tihanyi József és Bódis János, könyvtárnok Ludwig Bertalan, szertárosok Weszler Rezső és Oszkár, ellenőrök Keny Béla és Deutsch Dezső. A football-

bizottság: elnök Horti Emil, titkár Barta Kálmán, bizottsági tagok: Weszler Pál és Tihanyi József, Bódis János kapitány. Fülelabda vezetője Dattler Nándor. A football-csapat június hó 20-án Bécsben a Rennweger Sport Vereinigung első csapatával fog mérkőzni. Országos evezős-versenyre a versenybizottság június hó 15-én tartott ülésén a következő nevezéseket fogadta el:

() A szegedi regatta nevezései. A Tiszai Regatta-Szövetség által Szegeden, 1909. évi június 27-én délután fél 6 órakor tartandó nyilvános amatőr evezős-versenyre a versenybizottság június hó 15-én tartott ülésén a következő nevezéseket fogadta el:

I. Négyezős verseny kormányossal, palánkos hajóknak. Tiszai Regatta Szövetség vándordíja. 1. „Maros Aradi Evezős Egyesület” Szolnok. 2. „Tisza Evezős Egyesület” Szolnok.

II. Egyes verseny kezdők számára palánkos hajóknak. Meák Gyula tiszteletdíja. 1. „Marosi Aradi Evezős Egyesület” Gergelyi László. 2. „Szegedi Csónakázó Egyesület” dr. Perhács Béla. 3. „Tisza Evezős Egyesület” Szolnok: dr. Benke Ferenc. 4. „Tisza Evezős Egyesület” Szolnok: Tornay Ferenc.

III. Négyezős verseny kormányossal legjobb hajóknak. Magyar Evezős Egyesület Országos Szövetsége tiszteletdíja.

1. „Maros Aradi Evezős Egyesület” Budapest. 2. „Pannónia Evezős Club” Budapest.

IV. Egyes verseny legjobb hajóknak. Tiszai Regatta Szövetség tiszteletdíja. 1. „Nemzeti Hajós Egyesület” Budapest: dr. Levitzky Károly. 2. „Neptun Budapesti Evezős Egyesület” Mészáros József.

V. Négyezős verseny kormányossal kezdők számára. Maros Aradi Evezős Egyesület vándordíja. 1. „Maros Aradi Evezős Egyesület”. 2. „Szegedi Csónakázó Egyesület”. 3. „Tisza Evezős Egyesület” Szolnok. 2. „Váci Sport Egyesület Evezős Osztálya”.

VI. Nyolcevezős verseny kormányossal. Néhai Vársáhi helyi Béla vándordíja. 1. „Pannónia Evezős Club” Budapest.

VII. Négyezős verseny legjobb hajóknak. Tiszai Regatta-Szövetség vándordíja. 1. „Maros Aradi Evezős Egyesület”. 2. „Szegedi Csónakázó Egyesület”. 3. „Tisza Evezős Egyesület” Szolnok.

() Galamblovóversenyek Balatonföldváron. A Balaton Klub az Országos Magyar Galamblovó-Egyesület közreműködésével július 5-én és 6-án Balatonföldváron galamblovó-versenyeket rendez. Az első napon gróf Széchenyi Emil és Moosonyi Antal tiszteletdíjai lövetnek, a második napon pedig a Balaton Klub és Heinrich Ferenc tiszteletdíjajárt mérkőznek. Mindennemű felvilágosítással szolgál Gyapai Nándor titkár, Budapest, Margitsziget.

() A bécsi ügetőversenyek harmadik napjának eredménye a következő:

I. Lancelet-verseny. Díj 2300 korona. 1. Hauser L. sm. Franzl H. (Tappan). 2. Pumi. 3. Commander. Futott öt ló. Tot.: 10:32, 20:38, 37.

II. Donaudorf-verseny. Díj 3400 korona. 1. Körmendi ménes 4. pm. Feri (Ryerson). 2. Demission. 3. Eboli. Futott nyolcz ló. Tot.: 10:15, 20:28, 54, 44.

III. Egyleti díj. Díj 1800 korona. 1. Bauer R. 9. stph. Aegir (Bauer). 2. Vidra. 3. Simandl. Futott tíz ló. Tot.: 10:34, 20:33, 39, 34.

IV. Ausztria-díj. Díj 8500 korona. 1. Kohner W. 3. tk. Fantazya (Switzer). 2. Ferenc. 3. Gayton L. Futott öt ló. Tot.: 10:13, 20:23, 28.

V. Handicap. Díj 2100 korona. 1. Hauser L. 4. pk. Egeria (Tappan). 2. Képviselő. 3. Ádám T. Futott tizenkét ló. Tot.: 10:06, 20:58, 64, 92.

VI. Newyerki díj. Díj 3400 korona. 1. Mr. Dollar 7. pk. Countesse Caid (Ryerson). 2. Levante. 3. Liselotte. Futott hét ló. Tot.: 10:100, 20:37, 36, 32.

VII. Lady Amber-verseny. Díj 3000 korona. 1. Hauser L. pk. Flieg davon (Tappan). 2. Waselbua. 3. Csóka. Futott még: Grille. Tot.: 10:57, 20:32, 23.

VIII. Holló-verseny. Díj 2500 korona. 1. Kohner W. 4. stpm. Pandur (Kieser). 2. Janson. 3. Fanny. Futott tizenegy ló. Tot.: 10:125, 20:65, 34, 46.

() Az Ascot Gold Cup. Az ascoti meeting legérdekesebb és legjobban díjazott futása: a Gold Cup ma dönt el és óriási meglepetéssel végződött. A hatos mezőnyben a legnagyobb outsider: Bomba győzött, mely az első napi Ascot stakesben helyezetlenül futott. A részletes eredmény a következő:

Gold Cup. 100.000 K. 4000 m. 1. Mr. Rothschild A. 3. Bomba (Wotton). 2. Mr. Rothschild L. 4. Santo Strato (Madden). 3. Mr. Neumann 4. Siberia (Dillon.) Futottak még: Yentei és két két francia ló: La Belle IV., Aquarello. Küzdelem után félhosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Fogadás: 25:1.

30

frt-ért készít csakis mérték szerint prima öltönyt elsőrangú kivitelben

Minták kívánatra bármennyre

Angol készpénzrendszerű uri-szabó termék.

Telefon 116-59.

ZÉLINGER SAMU IV., Belváros, Magyar-utca 3, Rössuth Lajos-utca mellett.

KÖZGAZDASÁG.

Cseh pénzügyi intézet térfoglalása Magyarországon.

Kétségtelen igazság, hogy gazdasági önállóságunk és függetlenségünk kivívásának egyik legbiztosabb módja az, hogy ipari és kereskedelmi életünkben lehetőség szerint kizárjuk az ausztriai tőkét. A sok osztrák-magyar és cseh-magyar kartel alatt voltaképpen nem történik más, mint az osztrák tőke érdekeinek szolgálata, hiszen ezek a kartelök egyenesen megkönnyítik az osztrák gyárak versenyét a magyar iparral. A helyes és józan közgazdasági politika az lenne, hogyha a hazai tőke arra törekednék, hogy a magyar iparvállalatokból az idegen tőkét kiszorítsa. Az igaz, hogy viszont más oldalról kívánatos, sőt szükséges a külföldi tőke megszerzése, de úgy, hogy annak a saját iparpolitikánk irányításában döntő szava ne lehessen: ezt az állapotot azonban csak úgy érhetjük el, hogyha komolyan törekszünk arra, hogy legalább a meglévő magyar tőke első sorban csak magyar vállalatokban helyezkedjék el. Éppen ezért el kell itélni azoknak a budapesti közpénzügyi intézeteknek és vidéki pénzügyintézeteknek azt az indokolatlan cselekedetét, hogy legutóbb a *Zivnostenka banka pro cechy u morava* papirosait tömegesen vásárolták s ezzel lehetővé tették, hogy ez a magyarfaló nemzetiségi intézet tízmillió alaptőkeemelést minden nélkülesség nélkül keresztülvigye. Annyi hazafiságot elvárhatunk a magyar pénzügyintézetektől, hogy ha már nem törődnek a magyar érdekekkel, hát legalább a raisont szemük előtt tartják. Mert nem rason a csehek magyarországi szállását kényelmesen berendezni, hogy ezután kivérjen a házukból. De nézzük más oldalról a dolgot. A „Zivno“ részvényeinek árfolyama (június 9-én) 244.25 volt a bécsi tőzsdén. Osztalék fejében 1907-re 12 koronát, 1908-ra pedig 13 koronát fizetett. Tessék csak papirost és czeruzát elővenni, ki lehet számítani, hogy e részvény 5.32 százalékos hoz. Sokkal kevesebbet, mint valamely nagy magyar bank részvénye. Ahol szintén lehet pénzt kapni, részvények átvétele fejében. Sőt nélkül is. És — ez a feltűnő — a „Zivno“ az elővétel jog fejében 232-vel (új jegyzőknek 238-al) adja a „fiatal“ részvényeket. 12, illetve 6 koronával az árfolyam alatt! Mit fog szólni ehhez a felügyelő bizottság? Hogy ilyen jó akvizíciói vannak az intézetnek. A magyar intézeteknek. Mert hogy korvát intézetek sokat jegyeztek (ebben az irányban a Sorger, Weismayer és társa északi bankozóg működött közre) azon az elmondottak után egyáltalán nincs mit csodálkozni. Elvégre a cseh bank nemcsak pénzügyi, hanem jórészt nemzetiségi, pánszláv bank is. És ha a magyarországi pánszláv törekvéseket magyar pénzen táplálhatja, miért ne tenné? Hanem azért a nyilvánosságot érdekelné az is, hogy melyek azok a magyar pénzügyintézetek, amelyek annyira lelkesednek a gyenge, de cseh fizetért? ...

Gelléri Mór jubileuma. A Munkaadók Országos Szövetsége és a Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége Gelléri Mór királyi tanácsos jubileumát a hónap 24-én, csütörtökön, este fél 9 órakor a Saskör földszinti dísztermében rendezendő társaslakomával ünnepli meg, amelyen Sztéryny József államtitkár is megígérte, hogy részt fog venni. A részvételi jegy (teríték ára itallal 10 korona), az Építőiparosok Országos Szövetségében (VIII., Német-utca 22. sz.) a hivatalos órák alatt a hónap 24-ig válthatók ki.

A magyar reszelőipar az osztrák érdekek szolgálatában. Nagy áldozatokkal és súlyos államcsődökkel leraktuk a magyar reszelőipar alapjait. Az állami támogatás célja pedig éppen az volt, hogy a kezdő magyar reszelőgyáraknak a segítség tegye lehetővé az osztrák iparral való versenyt. Nyilvánvaló tehát, hogy éppen az állami támogatás intenciója ellen cselekszenek a magyar reszelőgyárosok akkor, mikor kartelbe lépnek az osztrák gyárakkal s megkötik kezüket az ellenük való versenyben. Így kezd működését a *Reszelő és Serszámgépgyár R.-T.* is, amely a június 26-ikán tartandó gyűlésén belép a kartelbe. Ugyanakkor elfogadják határozni, hogy 300.000 korona elsőbbségi kötvényt bocsátanak ki. A gyár ez évben osztalékot nem fizet.

A sáskairtas befejezése. Megirtuk, hogy a sáskaveszedelem kritikus (mult) hete is minden veszedelem nélkül mult el, úgy hogy a földművelésügyi minisztériumban most érkezett jelentések szerint már be is fejezték az irtást. Az ideai bejelentések szerinti marokkói sáskáról is kitűnt, hogy nem a veszedelmesen pusztító „marokkói sáskafaj“, hanem zöldszárnyú sáska, amely most is csak azért lépett fel aránylag nagyobb foltokban, mert ezeket, mint nem veszedelmeseket, az 1906. évi nagy fertőzés irtásánál bántatlanul hagyták. Mostanra aztán elszaporodott, de a marokkói sáskának a multban látott tömegével szemben ez a szaporodás is jelentéktelen volt és csak minimális károkat okozott. A kirendeltség azonban ez idén ezeknek az irtást is teljesen befejezte, hogy jövőre még ez a pusztítás se fenyegethessen. Balmazújvároson, Nagyhortobágyon, Hajduböszörményben és Kunmadarason a hónap 9-én fejezte be a kirendeltség a munkát. Tiszafüreden 8-án, Tiszacsegén pedig 11-én. A számba vett 25 munkanap helyett Nagyhortobágyon az irtás 36 géppel 5 napig, Balmazújvároson 24 géppel szintén 5 napig, Hajduböszörményben 30 géppel 8 napig, Kunmadarason 24 géppel 6 napig, Tiszafüreden 12 géppel 5 napig, végül Tiszacsegén 30 géppel 7 napig tartott. Nagylétán még van egy kisszerű fertőzés, úgy, hogy onnan a gépek csak a mai napon kerülnek vissza, mert ez volt a legjobban veszélyeztetett terület.

Kik építik a kispesti munkáslakásokat? A pénzügyminiszter eddig a következő munkálatokat adta ki a kispesti munkáslakásoknál: A Budapest—Ferenzváros pályaudvari csonkavágánytól a kispesti munkáslakásokig építendő iparvasut talpfaszükséglete 6000 korona értékben; Kisjenői Fatermelő R.-T.; maga az iparvasut: Magyar Waggon- és Gépgyár (Győr) 52.000 korona értékben; a vasúthoz szükséges teherkocsi: Magyar Waggon- és Gépgyár (Győr) 29.378 korona értékben; 4 darab téglaipari munkásház: Gremperger József (Kispest) 38.889.76 korona értékben.

Az osztályorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:
 5000 koronát nyert: 24060.
 2000 koronát nyert: 62582.
 1000 koronát nyertek: 50345 78747.
 500 koronát nyert: 78232.
 300 koronát nyertek: 1144 12611 18094 20322 25016 30875 33876 37107 49448 57082 67750 86962 99133 104929. — A többi kihuzott számok 80 koronát nyertek.

Szubvenciók. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök hozzájárulásával az 1907. évi III. t.-cz.-ben meghatározott állami kedvezményeket a *Zólyomlipcsei kések közös termelési, anyagbeszerzési és elárutási szövetkezte* cégnek zólyomlipcsei vállalatára részére az 1909. évi február hó 15-től számított 10 évre engedélyezte. — Ugyanek azeket a kedvezményeket előzetesen biztosította az *Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársaság* budapesti cég, budapesti gyártelepének üzemi kibővítési, ugyszintén gőzeket, széna- és szalmasajtókat, bordás fűtőtesteket és radiátorokat előállító üzemébe részére az üzemi kibővítések üzembehelyezése napjától számított 10 (tíz) évre és engedélyezte a *Koestlin L. és társa* cégnek győri biscuit, finomsütemény, zabcacao, levecseserv és gyermektápanyag ipartelepe üzembővítési részére az 1908. évi január hó 15-től az 1913. évi augusztus hó 14-ig terjedő időtartamra.

A palicsi gazdaggyűlés. A Magyar Gazdaszövetségnek Darányi Ignác földművelésügyi miniszter elnöklésével a hónap 23-án (szerdán) Palicsföldön tartandó nagygyűlése oly rendkívül nagyszabásúnak ígérkezik, hogy az összes eddigi nagygyűléseket felül fogja mutni egy népesség, mint jelentőség tekintetében. Már eddig is ezernél több gazda és gazdatestület jelentette be részvételét a szövetség központi irodájában. A gazdák országos érdeklődéssel tekintenek Darányi nyilatkozataira, melyben egy erőteljes gazdaszerveződésként szükségesre utal, továbbá a gróf Mailáth József előadása nyomán meginduló vitára a közpénzügyi osztály főlemléséről. Ez magyarítja meg, hogy a közpénzügyi különösen nagy számmal vesznek részt a nagygyűlésen. Nem csekélyebb számban vannak föl azonban a falusi gazdák, köztük és szövetkezetek is. Darányi szintén a szerdán 7 óra néhány perczkor induló különvonaton megy a gazdatársadalom előkészítési gróf Desseffy Aurél, érgróf Pallavicini Ede, gróf Mailáth József, gróf Széchenyi Aladár, továbbá számos agrárius képviselő társaságában, akik a palicsi gyűlésen az agrárius-parlament. blok össze-

tartása mellett kívánják tüntetni. Szabadka közönsége ünnepiesen készül fogadni a nagygyűlésre érkező gazdákat s a Szabadkai Gazdakör helyi rendező bizottsága minden előkészületet megtett, hogy a gyűlés rendezésére folyjon le.

Nagy birtokváltás. Gróf Korniss Károly főrendiházi tag 2.100.000 koronáért megvásárolta a gróf Seilern haterzer holdnyi kiterjedésű hagymafalvi uradalmát.

Vajtermelők és vajkereskedők barcza. Megírtuk, hogy a schleswig-holsteini vajtermelők és a hamburgi vajnagykereskedők barcza állanak egymással. Ez a harc újabb időben nagyobb méretet öltött. A vajkereskedelemben a szerződéseket a teigazdaságokkal a tőzsdéi jegyzések alapján szokták megkötöni. A hamburgi tőzsdéi jegyzéseket 1909. évi január hó 1-ig a vajkereskedelemben érdekelt cégek egyesületének hét tagjából álló bizottság állapította meg. Az év eleje óta azonban a jegyzési mód annyiban változott, hogy a hét hamburgi nagykereskedő helyett a vajkereskedelemben érdekelt összes cégek beküldik árjegyzéseiket és ebből készítik a hivatalos árjegyzést. A vajkereskedelemben azonban a tőzsdéi jegyzésen kívül még egy jegyzés van, amelyet a schleswig-holsteini mezőgazdasági kamara tesz közzé azon jelentések alapján, amelyek a szövetséghez tartozó teigazdaságok részéről tartott heti auctiókról szólnak. Ezek az auctiók azért rendezettek be, mert a hamburgi jegyzések állítólag nagy veszteséget okoztak a mezőgazdaságnak s így az auctiók tulajdonképpen a hamburgi jegyzések ellenőrzésére szolgálnak. A szakkereskedelem véleménye szerint azonban az auctiók az aránylag csekély mennyiségeknél fogva, amelyek ott eladásra kerülnek, nem tekinthetők a hamburgi jegyzések ellenőrzőinek, miután eddig, amíg Hamburgba hetenként kb. 5000 hordó vaj érkezik eladásra, addig az auctiókon átlag 250—300 hordó adatik el. A schleswig-holsteini teigazdasági szövetség összeköttetései révén keresztülvitte, hogy a mezőgazdasági auctiók jegyzéseit hivatalos jegyzéseknek fogadta el, amiért is ez a hamburgi jegyzés ellenjegyzésévé vált. Azok a termelők, akik a vajat az auctiókra szállítják be, rendszerint alacsonyabb áron értékesítik árujukat, mint amekkorát kapnának a kereskedőktől, akik tökéresek és akik nagyobb forgalmat tudnak elérni. Ez az oka annak, hogy az auctiókra beszállított árumennyiség tulajdonképpen csekély. A minőség különbözőségénél fogva a kereskedők különböző árakat is fizettek a teigazdaságoknak, úgy hogy ezek részint jegyzésen felül, részint jegyzésen aluli árakat kaptak a kereskedőktől, amiért is a mezőgazdasági kamara jónak látta e jegyzéseknek megüzenni a kamart és az auctiók számára propagandát csinálni. Az utóbbi időben Schleswig-Holstein teigazdasági szövetsége, amelynek 1100 teigazdaság a tagja, közgyűlést tartott és a következő határozatot hozta: Az árak a vajkereskedelemben való megállapítása, amint az a Hamburgban érdekelt cégek részéről történik, nem ad világos képet a piaci helyzetről. A vajtermelőknek tehát az a tanács adatik, hogy a hamburgi piacra a vajat csak a schleswig-holsteini teigazdasági szövetség auctióján adják el. Amennyiben a vajtermelők a most folyó évre vajtermelésüket a hamburgi jegyzések alapján adták el, nagy figyelmet kell fordítani az árak megállapításának 1909. évi január hó 1-től megváltoztatott módjára és igyekezniük kell, hogy a kereskedőkkel folytatott tárgyalások alapján a viszonyoknak jobban megfelelő ármezőállapítást eszközöljenek ki és inkább lépjenek vissza kötelezettségeiktől, ha igényeiket figyelembe nem veszik. A termelőknek azt tanácsolják, hogy jövőre ne kössenek a hamburgi jegyzések alapján üzleteket. A schleswig-holsteini mezőgazdasági kamara elnöksége felkérte, hogy a porosz országos gazdasági egyesület közvetítésével mielőbb új vajárjegyzést honosítsen meg a hamburgi tőzsdén.

A Budapesti Általános Villamosági r.-t. új igazgatói. A Budapesti Általános Villamosági r.-t. legutóbbi közgyűlése Falk Miksa, Stephani Ervin és Stabile Ernő igazgatók helyére új igazgatókat választott, dr. Cavallar Ágost, dr. Richetti Hektor és Weisz Fülöp személyében. Az új igazgatókat már a cégbiróság is bejegyezte.

Pozsonyi sörárpavaszár. A nyugatmagyarországi gazdasági egyesületek sörárpavaszári megbízottai a napokban tartották meg az ideai vásár ügyében első értekezletüket Budapesten. A rendező bizottság következőleg alakult meg: diszelnök gróf Pálffy István, elnökök Bartal Aurél és Mezey Gyula a pozsony- és nyitrai megyei gazdasági egyesület elnökei. A rendező-bizottság a nagyobb wieni, müncheni, drezdai stb. sör- és malátagyárosok és nagyobb vásárló cégek közül többeket fel fog kérni arra, hogy magukat a rendező-bizottságban képviseltesék, mely intézkedés folytán a bizottság tájékozást fog nyerni a vásárlók kívánásairól. A vitás ügyek elintézésére állandó bizott-

ságot szerveztek. A vásár, mely iránt már most is mindenfelől élénk érdeklődés mutatkozik, a megelőző években szerzett nagyjértékű összeköttetésekkel s a szépen megindult angol kapcsolatnál fogva nagy mértékben meg fogja haladni az eddigi vásárok arányait.

Magyar kivitel Dél-Franciaországba. Grünwald Emil, a m. kir. Kereskedelmi Múzeum marsalléi levelezője, aki harmadféléve működik a dél-francia piacokon a magyar kivitel érdekében, június 21-én, (hétfőn) d. u. 6 órakor a m. kir. Kereskedelmi Múzeum könyvtártermében előadást tart azon hazai cikkekről, melyek a dél-francia piacokon kelendők, valamint azon dél-francia és francia gyarmati árukról, amelyek onnét előnyösen szerezhetők be. Ez alkalommal az érdekeltek szakkbéli cözgeknek kívánatjára meg fogja adni az üzleti viszonyokra vonatkozó tüzetes felvilágosításokat.

Kőolajszállítás a MÁV. részére. A Magyar Államvasutak igazgatósága pályázatot hirdetett a részére szükséges kőolaj szállítására. A szükségletet a következő cözgek között osztották meg: Baruch Jeremiás budapesti cég (25 K egységár mellett) 75,000, Vacuum Oil Company r. t. (25.50) 153,000, Apolló Kőilajfinomító r. t. Pozsony (25) 123,750, Kőilajfinomító gyár r. t. Budapest (26) 124,800, Első sátoralajhelyi petróleumfinomító r. t. (25) 128,750, Orsovai petróleumgyár r. t. (hordó nélkül 20.50) 307,500 korona értékben kapott megbízást.

A Törley-pezgőgyár eladása. Egy budapesti napilap legutóbbi vasárnapi számában az a hír jelent meg, hogy a budafoki Törley József és Társa pezsgőgyár a Magyar Kereskedelmi Részvénytársasággal tárgyalásokat folytat a gyár eladása dolgában. Illetékes helyről vett értesülésünk szerint ez a hír minden alapot nélkülöz.

Az Első Magyar Biztosító forgalma. Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság”-nál 1909. év május havában 9,597,663 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 8,342,263 korona biztosítási tőkéről szóló ajánlat kárvénykiállítás által lett elintézve. 1909. év január elsejétől 43,122,000 korona tőkéről szóló életbiztosítási ajánlat lett betervezve és 37,906,572 kor. tőkéről szóló kárvény lett kiállítva. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 2,923,270 korona biztosítási tőkéről szóló kár lett bejelentve. Mult év december 31-dikével 444,781,778 korona biztosított tőkéről és 1,518,984 korona életjáradékról szóló 127,155 darab életbiztosítási kárvény volt érvényben, melyre 120,090,742 korona grüjtött díjtartalék van kimutatva. Életbiztosítási károk címén az 1908. évben 4,326,582 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857.) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási igazatban előfordult károkért 491,886,920 korona összeg fizettetett ki.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Dr. HÖNIG IZSÓ
Röntgen-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV., Károly-körút 24, I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Finsen-féle Ivlámpa fürdők szívba és veredényelmeszedés ellen.
Elektromágneses gyógyítás
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvallsatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván. Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Idegyengeségi állapotok.
Álmatlanság, Fejfájás.
Hüdesek (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, ischiás).
Gerincvelősorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Veredényelmeszedés.
Küszvény és csuz, reuma, izületi és csontbajok.
Stékrekedés, Daganatok.
Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbeteg, verszegénység)
Bőr-bajok, Bőrviszkeletég, Lupus.
Hajhullás, kopaszság.
Szortelenítés (nőknek az arezon).
Aranyeres csomók.

BILLITZ-féle

nyilv. joggal felruházott magán

elemi fiu- és leányiskola

VII. Rákóczi-ut 18. BUDAPEST, VII. Rákóczi-ut 18. I. emelet.

(Bejárat Kazinczy-utca 2. szám.)

Félinternátus. Délutáni ismétlő oktatás. Német, francia, angol nyelvtanfolyamok. Slójd és rajztanfolyam. Teljesen felszerelt svéd tornaterem. Táncz. Zeneoktatás. Nyáron uszoda. Téli korecsolya. **Elsőrangú tantervek. Korlátolt számú növendékek.** Állam- orvosi felügyelet. **Kényelmes, tágas tantermek.**

Államérvényes bizonyítványok Részletes ismertetővel és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság.

BILLITZ ARANKA. okl. tanítónő, igazgató-tulajdonos.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 17.

A készáru-piacon kifejezetten szilárd volt ma az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok meglehetősen vételkedvet mutattak, az eladók azonban tartózkodók voltak, így tehát csak egészen jelentéktelen forgalom forgalom fejlődött ki, mi mellett mindössze alig 7000 q buza kelt el a tegnapiaknál 30 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 33.80 korona volt 79.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 32.70 korona 78 kilós erdélyi buzáért. Egyéb gabonaneműek közül zab 30 fillérrel drágább, tengeri lanyha, rozs és árpa változatlan. Forgalomba csak 600 q zab került 19.20—19.30 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet nagy izgatottsággal, de mégis körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg. Kezdetben igen élénk és nagyarányú forgalom fejlődött ki, ez azonban csak alig egy negyed-órát tartott, ettől fogva jó ideig sokkal nyugodtabb volt a hangulat, erősen megcsappant a forgalom és az árfolyamok is csak szűk keretben ingadoztak. Később aztán a vetések állapota felől érkezett kedvezőtlenebb hírekre igen élénk vételkedv mutatkozott, mire gyorsan és jelentősen emelkedtek a kurzusok. Az októberi buza 26.64 koronán indult, előbb 26.80 és 26.62 között ingadozott, aztán 27.20-ig szökött fel és zárlatkor 27.10 koronán maradt.

A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza negyvennégy fillérrel, az áprilisi buza negyven fillérrel, az októberi rozs huszonkét fillérrel, az októberi zab hat fillérrel emelkedett, ellenben a júliusi tengeri és az új-tengeri hat-hat fillérrel gyengült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	Hilós	Ára 100 kg.	Kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	32.30—33.30
"	76	30.85—32.05	80	32.60—33.40
"	77	31.95—32.25	81	32.60—33.40
"	78	32.15—32.20	82	—
Péjérmegyei	75	—	79	31.35—31.75
"	76	31.30—31.65	80	33.50—33.70
"	77	31.70—32.30	81	—
"	78	31.75—32.20	82	—
Pestvidéki	74	—	78	32.30—32.40
"	75	—	79	32.60—33.95
"	76	31.85—32.55	80	32.65—33.70
"	77	32.60—31.70	81	—
Bánsági	74	—	78	32.75—33.70
"	75	—	79	33.05—33.00
"	76	31.70—31.85	80	33.60—33.50
"	77	31.25—31.80	81	34.05—33.00
Bácskai	74	—	78	31.85—32.85
"	75	—	79	32.70—33.20
"	76	31.80—32.25	80	32.75—32.40
"	77	31.80—32.35	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.25—20.65
" középminőségű új	—	—	—	20.05—21.45
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.70—18.60
" II. rendű	—	—	—	17.10—17.70
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	18.40—18.90
" II-rendű	—	—	—	18.85—18.15
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.80—16.70
Korpa	—	—	—	12.80—13.10

A készáru-piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 600 q 79.5 k 33.80 K.
Pestvidéki: 100 q 77 k 33.20 K.
Erdélyi: 450 q 79 k 500 q 78 k 32.70 K.
Bánsági: 100 q 78 k 33.20 K.

Bácskai: 4400 q 76.8 k 33.40 K.
Zab: 200 q 19.30 K, 300 q 19.30 K, 100 q 19.20 K kpl.
Az árak 100 kilogrammonként koronáértékben értendők.

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza októberre	26.64—26.60—26.80—26.62—27.20
Buza áprilisra	27.36—27.34—27.40—27.30—27.78
Rozs októberre	20.42—20.44—20.24—20.60—20.52
Tengeri júliusra	15.34—15.36—15.26—15.46—
Újtengeri májusra	15.10—14.12—
Zab októberre	15.58—15.52—15.68—

1 óra 30 perccor zárulnak:

Buza októberre	27.10—27.12
Buza áprilisra	27.70—27.72
Rozs októberre	20.52—20.54
Tengeri júliusra	15.42—15.44
Újtengeri májusra	14.12—14.14
Zab októberre	15.64—15.66

Budapesti gabonaforgalom.

1909. június 15-től 1909. június 16-ig.

Érkezett Elszállított métermázs.

Buza	19284	—
Rozs	473	1021
Árpa	471	—
Zab	3435	5406
Tengeri	1066	12889
Liszt	100	11966
Korpa	—	1668

Értéktőzsde

Az értéktőzsde teljesen üzletlenn. A mai déli tőzsdén a Jelzálogbank papírjain kívül egyetlen bankpapirosban sem volt üzlet. Pedig a külföldi tőzsdékről ma reggelre beérkezett tudósítások kielégítőek voltak; ennek folytán barátságos hangulattal és a tegnapi zárlatnál csekélységgel magasabb jegyzésekkel nyílt meg az előtőzsde, a forgalom folyamán azonban, mivel a Bécsből várt buzdítás elmaradt, kedvtelen volt a hangulat és különösen a Rimamurányi volt erősen kínálva. A déli tőzsdén a Jelzálog helyi vételre jól volt keresve és másfél koronával emelkedett, míg a többi értékben alig fordult elő egy-egy üzletkötés változatlan árfolyamok mellett. A mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hitel 638—637.75 koronán, Magyar hitel 752.25—751.75 koronán, Államvasut 723 koronán, Jelzálogbank 439.25—442 koronán, Rimamurányi 577—575.50 koronán, Közuti 568.50 koronán, Magyar koronajáradék 93.05 koronán, Magyar aszfalt 165 koronán, Salgótarjáni 577—576 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 638—637.75, Magyar hitel részv. 752.25—751.75, Osztrák-magyar államvasut 723, Jelzálogbank 439.25—439.50, Rimamurányi 577—575.75 korona.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 637.75, Magyar hitel 751.75, Osztrák-magyar államvasut 723, Jelzálogbank részv. 439.50—442, Rimamurányi 575.50, Közuti vaspálya 568.50, Magyar koronajáradék 93.05 korona.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 3—4 korona, nyolc napra 5—6 korona, június hónap végére 14—16 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel: 637.50, Magyar hitel 751.50, Államv. 723, Leszámitoló 478.50, Jelzálog 441.50, Rimamurányi 574.50, Városi vasut 268, Közuti 569.25 korona.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, június 17. (Saját tudósítónktól.) A forgalom kezdetén az irányzat hanyatlásnak indult és buza 5—10 fillérrel olcsóbban lett volna szerezhető, később azonban az árak megmaradtak a tegnapi szinten és szükség esetén meg kellett volna adni a teljes árakat. Rozs irányzata bágyadt és ára 10 fillérrel hanyatlott, tengeri szintén gyöngye irányzat mellett 15 fillért veszített, zab ellenben tartott. Jegyezett buza: tiszavidéki 17—17.40, mosoni 16.10—16.50, tótfelvidéki 16.10—16.50, deliasuti 13.10—16.55, márcsfieldi 16.05—16.60, romániai 76—78 kg. 16.10—16.45.
Rozs: tótfelvidéki 10.50—10.65, csepeli 10.45—10.60, pestmegyei 10.50—10.75, deliasuti 10.45—10.65, külföldi magyar 10.45—10.60, osztrák 10.40—10.65.
Árpa: maláta 8.90—9.15, takarmány 8.50—8.80, Magyar tengeri 8.05—8.25.
Cinquantin 10.25—10.50.
Magyar zab 9.80—10.40, válogatott 10.40—10.60.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, június 17. A német bányáértékek piaca...

11 órák zárultak:

Osztárk hitel 637.75, Laenderbank 453, Allamvasut...

1 órák jegyztek:

Osztárk hitel 637.50, Magyar hitel 751, Anglo 299.50...

Bécs, június 17. (Magyar értékek zárlata.) 4 száze...

Bécs, június 17. (Osztárk értékek zárlata.) 4 száze...

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, június 17. A tőzsde irányzata kezdett...

Age jelentése kis hatást tett csupán. Bankok kivétel...

Zárlatok jegyzetük: 4,2 százalékos papíráradék...

Frankfurt, (Zárlat) június 17. 4,2 százalékos papíráradék...

Hamburg, (Zárlat) június 17. 4,2 százalékos ezüstjárdék...

London, június 17. Angol consol...

Páris, (Zárlat) június 17. 3 száz. Francia járadék...

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Budapesti szurómarhavasár.

Június 17. Felhajtott 1290 drb él borju, (közte 72 rugott)...

Budapesti yágómarhavasár.

Június 17. Felhajtott: Magyar bika 234 drb, ökör 2336 drb...

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbizottság igazgatója.)

Kőbányai sertéspiacz.

Június 17. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramon felüli sulyban)...

Table with multiple columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Záloglevelek, Gőzmalmok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok.

Heti lóvásár.

Budapest, június 17. (Hivatalos tudósítás.) A Tatterszall telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 459 db első és 482 db másodosztályú, összesen 941 db lovat. Eladottak 518 db ló, melyek közül a székesfőváros vágónak megvett 56 darab lovat 90—110 korona között váltakozó árban.

Bécsi szurómarhavásár.

Június 17. A mai vásárra fülhöztek: 5460 db borjút, 1819 db fiatal sertést, 1348 db levágott sertést, 147 db levágott juh, 219 db bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levágott borjú 64—90 fillér; elsőrendű 90—126 fillér; legelője 128—140 fillér, élő borjú 54—90 fillér, legelőrendű 94—120 fillér, élő hussertés 98—126 fillér, élő hizott sertés 97—128 fillér; levágott hussertés 124—144 fillér, levágott hizott sertés 120—130 fillér, könnyű sertés 140—146 fillér; elsőrendű süldő 124—146 fillér; levágott juh 84—126 fillér; bárány 16—38 korona páronként.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Állomás), arrival (Érkezés) and departure (Elérkezés) times for various stations like Sopron, Győr, Székesfehérvár, etc.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

ZUG A NÁDAS...

Regény a régiebb hajduéletből.

Írta: MÓRICZ PÁL.

Karcsi komiszáros peckesen emelkedett fel a kegyelben: — Rég ideje jártunk erre is! Meg sem ütődött, hogy pusztá volt a csárda tájéka és zárvást talált a állás vendéghivogató szárnyas kapuját. Bizonyosan a városba talyigázott Sámuel?... Midőn a pítvarban sem mozogódtak, Karcsi a kantárszárát Sujtó Balázsnak dobta. Gaesaj Mihály őrmester is lemászott a nyeregből s követte a komiszárost. Karcsinak tréfás volt a kedve: — Hé! Samu! Tán csak nem vándoroltál el? Gaesaj pandur mókásan hunyorította: — Kötve hiszem. Karcsi hetykén nyitott be az ivószobába. Homályos volt a mestergerendás szoba belseje. A ráesos kármentőben Samu pislogott életéparájával. Midőn beljebb lépett, midőn beljebb tekintett a esőrnagy ivóba, Karcsi komiszáros ur is szivesen kihuzódott volna; mert a falmenti kecskelábu asztalnál öt-hat betyáros alak poharazott. Kurta pusák, pisztolyok heverték az asztalon. A fokost is kézügybe támasztották. Karcsi ugy szinlelte, mintha nem is ügyelt volna a gyanus vendégekre. — Bort ide, Sámuel. Samu, — amidőn háttal fordult a betyároknak — mentegetődzőleg hunyorított Karcsira. — Tokajit parancsol a tekintetes ur? Karcsinak olyan gondolata támadt, majd Samuval figyelmezteti a kiunt rostokoló Sujtót s tán azzal a baromerős emberrel kikezmelegelhetnek valahogy ebből a csávából? — Hé, barátom! A legényeknek is száltsál ki egy ital bort. Samu tétován indult az ajtó felé. Ámde

Kivonat a hivatalos lapból.

— Június 17. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Bedő Károly és Sallak Andor posta- és távírdasegédlenőrökkel, Ehrlich Adolf, Janó Gergely, Soós István, Csillag Károly, Valentin János posta- és távírdasegéd-tisztviselők és Esső József honvédségosztályvezető a XI. fizetési osztályba posta- és távírdatisztviselők, Falkenheim István, Schimmel Richard, Mészáros László, Vetter Rezső, Hántal József, Szoták Árpád, Stefaúvi Jenő, Fésüs Béla, Fazekas István, Varjas Dezső, Deák Ignác, Lovcezkai István, Kiehlér István, Szász Domokos, Karpusán Gyula, Kurecz Imre, Elekes Balázs, Komlósi József, Döme Lajos, Fiksz Ferenc, Thomá József, Bodnár Ede József, Kuczka József, Gász Alajos, ifj. Orbán Ferenc, Bechó József, Beruta János, Massor Lajos és Kansits Jenő posta- és távírdagyakornokokat a XI. fizetési osztályba posta- és távírdatisztviselőkkel; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Adám Péter okleveles tanítót a szervezvényei (volt határőrvédelmi) és Román Ilés okleveles tanítót az újbórlövényi (volt határőrvédelmi) közösi elemi iskolához rendes tanítókká, Szilágyi Aranka okleveles kisdövönőt a vanyarcei és Huszti Terézt, a kizombori „Emília” óvodánál működő okleveles kisdövönőt a kizombori állami kisdövönökhöz kisdövönőkké; a debreczeni ítéltábla elnöke Miklóssy Dezső debreczeni törvényszéki díjtalan joggyakornokot, Crád Demeter máramarosszigeti járásbírói díjtalan joggyakornokot, Virág Géza zilahi törvényszéki díjtalan joggyakornokot és ifj. dr. Papolezy Gyula szatmárnémeti lakos, közigazgatási joggyakornokot a debreczeni ítéltábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká; a lugosi pénzügyigazgató-ság Beck József lugosi díjtalan adóhivatali gyakornokot a lugosi adóhivatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki.

Áthelyezés. A győri főügyészség vezetője Imre Gábor szombathelyi és Mohár Nándor deveséni járásbírói fogházöröket kölcsönösen áthelyezte. Alapszabály-láttamozások és jóváhagyások. A földművelésügyi miniszter a Péceli községi gazdákör, a dévöldi földművelői gazdasági egyesületének nagygyűlései közösi díjtalan díjtalan adóhivatali gyakornokot a lugosi adóhivatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. Az aradi állami gyermekmenhely igazgató-főorvosához másodosztályú állásra július hó 1-éig; a temesvári posta- és távírdasegédlenőrök és Veeschúza Krassó-Szörény vármegyei betöltendő postai ügynöki állásra július hó 9-éig; a kolozsvári törvényszék elnökéhez a teleki járásbírósnál betöl-

tendő telekényvi átalakító díjnoki állásra két hét alatt; a nyitrai pénzügyigazgató-sághoz a galgóczi adóhivatalnál megüresedett díjtalan gyakornoki állásra két hét alatt; a nagyenyedi pénzügyigazgató-sághoz a gyulaférfői adóhivatalnál betöltendő hivataloszolói állásra két hét alatt nyújtandók bé a szabályszerűen felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmúnességi intézet jelentése

Az elmúlt nap időjárásának átnézele:

Hazánkban az idő tulnyomóan borult és ismét hűvösebb lett; helyenkint eső is esett, amelynek mennyisége azonban csak északkeleten haladta meg a 10 mm-t. A hőmérséklet maximuma Zágrábban 25 C. fok, minimuma Árvaváralján 3 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóköny és hűvös idő várható, helyenkint esővel.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 760 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

a kecskelábu asztaltól ráfordmedt egy nyalka betyár.

— Megálljon kend, szomszéd! Most mink parancsolunk! Miunk vagyunk itt a gazda.

Karcsinak dühtől lángolt cigánybarátja areza; mindamellett óvólag nyomkodta a haragosan izgelődő Gaesaj Mihály pandur lábát. Itt most inkább észre volt szükség. Kint maradt a karabély. Nyeregkápa tokban a pisztoly. Az a vállra kanyarított karikás, Trézia korabeli huszárkard nem nagy oltalom volt itt a zurdikban emnyi fegyveressel szemközt. Inkább segíthetett a fortély. Azért Karcsi nevetést erőltetett s mintha csak ékor vette volna észre a poharazgató embereket.

— Hát kendteket mi a szösz bántja, földi? Vagy tán nem is tudják, hogy kívül beszéltek?

A nyalka betyár felállott. Kétesövü puszkájára támasztotta karját.

— Hiszen nem vagyunk mi idegenek.

Karcsi csak most ismert fel Sós Pistát.

— Beh, jó kedvetek van, Tán jó vásárotok volt?

Elvigyorodott a betyár.

— Az urék felől az ellen sem lehet panasznunk.

Közbenmordult egy marezona, öreg ló-kötő.

— Az ám, a fenét... Hisz ma már a komiszárosok is részt követelnek magoknak.

Karcsi ingerülten kehecselt. Most meg Gaesaj pandur nyomogatta a esendbiztos esizmáját; de még a vén Gaesaj is hamiskásan hunyorgott. Nevelték Karcsit a betyárok. Karcsi az asztalra esapott.

— Ugy látom, nem tudjátok, hogy kívül beszéltek?

A nyalka betyár gunyoros hódolattal emelintette meg darutollas kalapját.

— Az én jó istenem tartsa meg a tekintetes komiszáros urat!

Karcsi majd hogy kibíjt bőréből.

— Hát ti kik vagytok?

— Elsőbb az emberét szólítsa be a komiszáros ur, azután majd nyilatkozunk.

Karcsi kegytelenségből kiszólt az alakon.

— Hé, Balázs! Gyere be.

Sujtó Balázs a esárdaház előtti czuláphoz kötötte a három lovat. Hangos sarkantyuesörgéssel, kardesőrpöpléssel nyitotta be az ajtót. Nehéz fejű volt ez a pandur, de midőn a esárdaszobába lépett, mindjárt megértette a helyzetet. Kardjához kapott. Ámde a betyárok közben tartották a töltött fegyvert. Karcsi kesernyésen intette le a pandurt.

— Hadd el, Balázs! Ül ide, mellénk!

Dörmögött a pandur. A nyalka betyár meg a kármentőben szepegő Sámuelre kiáltott.

— Azt a rézangyalát! Hozd már azt a tokaji bort a komiszáros uréknak... Hebe! Csodálom, ha elfelejtett volna a tekintetes ur! Az a rossz Sós Pista volnék, la!

— Hm! Karcsi kelletemül köszöriülte torkát. A pandurok is reszkettek a dühtől.

A nyalka betyár nevetve magyarázta.

— Ezek a derek emberek meg itt la, az én ezimboráim. Karcsiékaak sehogysem izlett a tokaji borital, mert a betyár továbbat is folytatta az inderkedést: — Hát azt tudják-e már a tekintetes urék, hany ezer forint van a fejemre kütizve? Nalát, most itt vagyok! Kezőkben vagyok. Haha! Csak éppen hogy meg kene fejni valakinek.

A pandurok kirugták magok alól a széket. Sámuel a pinzegáderba kushadt. Karcsi elnevette magát, bár erőltetten hangzott a nevetése.

— Bezzeg, most könnyen beszéltek. Holott — te is tudhatnád, Sós Pista! — ugy se nyulhatok hozzátok, mert nem vagyok a járásomban.

A betyároknak tetszett az ötlet. Sós Pista megemelte darutollas kalapját.

— Ha így vagyunk, annál jobb!... Akkor majd mi tartóztatjuk le a komiszáros urékat... No! nem sokáig.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1909. június 18-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Annuska.
Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Gardonyi Géza.

Személyek:
Nagyistván P. Szacsavay
Anna Fáy Sz.
Annuska D. Ligeti
Prépost Mátrai
Sári V. Molnár R.
Balogh M. Mészáros
Tétény Bartos
Vas Imre Jaffy
Flórianos Molnár L.
János Gabányi

Kezdeté 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A szabin nők elrablása.
Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Schönthan. Fordította: Rákosi Viktor.

Személyek:
Dr. Zomotor Ráthey
Borbála a felesége Bera P.
Paula, a leánya Tóth I.
Marosán Bogdán Körmeny
Pista, a fia Z. Molnár
Dr. Kontér Csorot
Marianne a felesége Mészáros
Berjádi Fridolin Boross
Róza, szakácsné Forrai R.
Sipka Vendel Czobor
Kati cseléd Bérés M.

Kezdeté 8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

A francia forradalom.
Kezdeté 1/2 8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF
Népszínház-utca 1-3. szám.
Telefon 68-39.

Naponta minden előadásban bemutatásra kerül

A Prinz Heinrich
Fahrt 1909.

Hemik porosz herceg tura-utja
Saját fólvetelünk.

És a heti műsor új szenzációi.
Az előadások hétköznapokon délután 7 órákor, vasár- és ünnepnapokon délután 5 órákor kezdődnek.

VIGSZÍNHÁZ.

Új betanulással:
A férj vadászni jár.
Bohózat 3 felv. Irta: Feydeau

Személyek:
Justinian Hegedus
Lontine, felesége Varsányi I.
Goutran Marillon Sukadi
Gustave Maurice Gith
Cassagne Szerémy
Lotonr grófné Kiss I.
Eabette Molnár A.
Bridois rendőrtiszt Balassa
Polgári biztos Bárdi

Kezdeté 1/2 8 órákor.

KIRALY SZÍNHÁZ.

Jánoska.
Fantasztikus és dalos vigjáték 3 felvonásban. Irta: Martos Ferencz Zenejét szerzte: Jakobi Viktor.

Személyek:
A nagymama Orley Fl.
Margit Harmath I.
Boska lányai Horvath G.
László, Margit férje Szimay
Jánoska Pényes A.
Kazmér Németh
Rozsika Lakos V.
Magda Otvos G.
Rozsás báró Papir S.
A tanár ur Fenyvessy
Kovács Dóma Rasko

Kezdeté 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(BUDAI SZINKÖR)
Komlóssy Emma felléptével

Lili.
Operette 3 felvonásban. Irta: Hennequin és Millaud. Fordította: Evva Lajos és Faj J. Béla. Zenejét szerzte: Hervé.

Személyek:
Antonin Plinhard Falussy
Batalière Béro Fekete
Saint Hippothese Viragh
Bouzincoure Kovessy
Bouzincourené Bánházy T.
Amélie, leányuk Komlóssy E.
Antoine Komlóssy E.
Bompan Tábori

Kezdeté 1/2 8 órákor.

AMERIKAI PARK "Igazgató" Friedmann A.

Telefon 4-49. sz. : : Telefon 4-49. sz.

Nyitva délután 6 órától reggeli 4 óráig.

A Nagy Varietében a szenzációs juniusi műsor. Dr. Angelo első márványszobor csoportozata. Hall & Earle amerikai excentrikusok. Bor de Very francia órnagy szerződése meghosszabbítva. A nagy. kfr. honvédeknek monstre vonós hangversenyé Bachó karmester személyes vezetésével.

Tabarin Moulin Rougeban
- 20 elsőrendű tánczeneműtáncz.

Az előadások kedvezőtlen időben is megtartatnak. A területre szóló belépőjegy ára 60 fill., 9 óra után 1 kor. Kedvezményes jegyek az összes lohánytársadalmi kaphatók. A Tabarin Moulin Rougeba és a Nagy Varietébe váltott jegyek a területre is érvényesek

Halló: Ki beszél?

Itt az „Uj Idők“ kávéház
Váci-körút 45. szám.

Igaz, hogy ott a váci Kiss Lajos - izennégytagú zenekara hangversenyez?
Igen.
Igaz, hogy ott van a legfinnyesebb és legkényelmesebb helyiség?
Igen.
Igaz, hogy az igazságügyi, törvényszéki palota és miniszteriumok közvetlen közelében van?
Igen.
Igaz, hogy árulikat Löwenstein M. utóda Horvath Nándor csász. és udvari szállítótól szerzik be?
Igen.
Igaz, hogy bírák, ügyvéd, tisztviselők és más előkelő családok találkozó helye ott van?
Igen.
Igaz, hogy ott az ország összes vidéki lapjain kívül, mindenféle sportlapok is kaphatók és hogy a loverseny eredményei - külön - táviratilag lesznek közölve?
Igen.
Igaz, hogy a kávéház-tulajdonos pontos, lelkiismeretes és legfinnyesebb kiszolgálással érdemessé akarja magát tenni a nb. közönség bizalmára?
Igen.
Mondja csak kérem, hát a barátom ott van?
Igen.
Küldje a telefonhoz.

EGYETÉRTÉS

Csendes családi szálloda.
Hotel „EUROPA“-szálloda
Budapest, VI., Nagymező-utca 11. szám.

(Az Andrássy ut mellett)

Elsőrangú polgári szálloda 50 szobával. — Elegáns berendezés. — Földszinti szobák.

Polgári árák. Figyelmes kiszolgálás. Villamos összeköttetés az összes pályaudvarokkal. — Megállókely a ház előtt. — Interurbán telefon.

Kitünő vendéglő a házban.

Házlerombolás miatt

az üzlet teljesen feloszlik.

* * *

Perzsa és keleti szőnyegek

mélyen leszállított árban.

Polgár Hugó

V., Dorottya-utca 5. sz.

„Szervusz“

Legújabb angol Sacco-öltöny, tiszta gyapjuból 36 Kért csakis

ROCH TESTVÉREK
nél kapható.
Budapest, Károly-körút 26.

Butor

készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezése 360 frtért,
mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitel-től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata
Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

EDISON

Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Telefon 64-20.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.
Ettől előadás kezdete 11 órákor.

Szenzációs újdonság!
Műsoron kívül: páratlan hatásvan és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
Páholy 1 K., I. hely 40 fill., II. hely 30 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánsára ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

THE GRESHAM

Életbiztosító Társaság Londonban.
ALAPITTATOTT 1848.

Magyarországi Igazgatóság Budapesten
V., Ferencz József-tér 5-6. (saját palotában.)

Előtagd életbiztosításokat a legkülönbözőbb kombinációk szerint, előnyös díjak és feltételek mellett. A Gresham ötvényfeltételei kiválóan liberálisak.

Magyarországi igazgatótanács:
Gróf Andrássy Géza v. b. t. t. országgy. képvis. elnök.
Batthyány Tivadar gróf országgyűlési képviselő.
Benyovszky Sándor gróf országgyűlési képviselő.
Dr. Gerenday György kincstári jogügyi főtanácsos.
Karátsonyi Jenő gróf v. b. t. t. országgy. képviselő.
Boglári Simon Jakab a budapesti tőzsde alelnöke.

Igazgatók:
Beckett A. Reginald Schuk József

Vagyonállás 1907. december 31-én 235,857,564.85 K
Érvényben levő biztosítások — 600,000,000.—
Biztosított feleknek kifizetett — 564,528,685.95
Magyar értékek, elhelyeztet díjtartalék 27,436,085.10

Heti műsor:

1909. június hó	Nemzeti Színház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi nyári Színház (Budai Szinkör)
19 Szombat	Az ember tragédiája	Az édes teher	A császár katonái	Jánoska	—	A varázskeringő
20 Vasárnap	(d.n.) — (este)	Növendék előadás A férj vadászni jár	Növendék előadás A szabin nők elrablása	Jánoska	—	Szulamith Szép Heléna

Az „Ország Világ“

díszesen illusztrált hetilapja a „Magyar Hírlap“ előzetesét kedvezményesen áron vehetik meg. A két lap ára: negyedévre 3 K. 50 fillér

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszert alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkiválóbb gyöngyvirág-illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elkészíthető. Aki egyszer használta, soha mást nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkonzentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiválóbb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümtől, alkohol nélkül van kivonva a virágból és emellett a levegő nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és puha gyöngyvirágillatot.

Glorialis

virágkivonatok alkohollal nem keverhető, kiváló illatú, még: ibolya, róza, ideál, Boquet de Chypre és Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) 3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogeriában, illatszer- és gyógyszárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi 3.50 K utánvétellel, vagy az összeg-szállításos beutalás ellenében.

Klein és Fia

16. udy. szállítás, piperosappar- és illatszergyár BUDAPEST, VII/6.

KÜLÖNFÉLÉK.

Föl a hegynek.

A titkok ismeretlenéből jöttünk és utunk véletlenül összeért. Feledjük el, mi tovatűnt mögöttünk. Ki vagy, nem kérdelem; ki vagyok, ne kérdd.

Vagy az Ifjuság, én vagyok az Élet és mi vagyunk az édes Szerelm. S amelyben összeforrok véled, míg hullnak ránk bódító tubarózsák; fakad az Örökkévalóság és megtörik a gyáva sirverem.

... A szikla-él, erdő tövise, gyomja hogy ne sértsen, fölkaplak két karomba. Ójeld át a nyakam, a hajam csókolod, szíved szívemre, fond reám magad. S amely fejünk köré glóriát csókol, nézd, a hegyen túl búcsuzik a nap.

S hol már az árnyak ülnek feketén, az emberek a bús völgybe crednek; mi még most törtetünk csak föl a hegynek, ne félj, hisz még fönt aranylik a fény.

Gyimóthy László.

(Eugénia császárné imádója.) A minap halt meg Görögországban egy nevezetes férfi, akinek homlokát romantikus legenda dícsérte övezte: Callergis kapitány, fia a hasonló nevű tábornoknak, aki Ottó királyt arra kényszerítette, hogy alkotmányt adjon a népnek. III. Napoleon jól ismerte a száműzetésben levő tábornokot, akit görög nagykövet gyanánt szeretett volna Párisban látni és akinek fiát hadnagyi rangban udvari szolgálatra osztotta be. A fiatal Callergis tökéletes férfitest volt; igazi Adonis! Voltak is sikerei a nagyur szalonokban és hódításainak se szeri, se száma. Szerencsétlenségére azonban halálosan beleesett Eugénia császárnéba, aki akkor volt tündökös szépségének teljében; s mi több, izzó szenvedélyt titkolni sem tudta. A gonosz nyelvek azt is beszélik ugyan, hogy a császárné csupa mulatságból szította volna szenvedélyét, tény az, hogy a tüzes fiatal tiszt egy bál tünemény alkalmával, amikor a császárné Murat herceg oldalán megpillantotta,

hamarjában olyan parázs kis féltékenységi jelenetet rögtönzött, hogy alaposan elrontotta a mulatságot. Támadt is erre olyan megbotránkozás, hogy III. Napoleon ennek hatása alatt legott a rendőrfőnököt hívatta, akinek megparancsolta, hogy Callergis hadnagyt tüzéret toloncoltassa el a határig. Másnap reggel a fiu édes atyja, akinek tudomása sem volt a kitoloncoltatás okáról, a császártól értesült, hogy fia felségértést követett el. A görög hadseregben megfutott rövid pálya után Callergis kapitány egy villába vonult vissza lakni, ahol idejét régi, rozoga gitárjának pengetésével és szomorú dalok éneklésével töltötte. Évekkel ezelőtt történt, amikor Eugénia császárné görögországi utja alkalmával egy vasuti állomáson, meglepődve a név hasonlatosságától, azt kérdezte, vajjon itt lakik-e Callergis; azt felelték neki, hogy nem itt lakik a kértett, mire a császárné elkomolyodva, a mult emlékeire gondolt vissza.

(A paprika történetéből.) A paprika (capsicum annum) történetével foglalkozik dr. Augustin Béla budapesti tudományegyetemi tanársegéd egy németnyelvű értekezésében. Ebben a paprikára vonatkozó legrégebb magyarországi irodalmi adatot — Tóth Béla nyomán — 1748-ra tette. Ernye József most a „Gyógyszerészek Értesítőjé”-ben két újabb fontos adatra hívja fel a figyelmet, mint a Tóth Bélaénál régebbi adatra. Az egyik Béli (Bélius) Mátyástól származik, aki 1714—1749-ben pozsonyi német evangélikus lelkész volt s mint a XVIII. század egyik legkiválóbb geográfus-írója szerzett érdemeket. A Nemzeti Múzeumban őrzik egyik latinnyelvű eredeti kéziratát 1723-ból; címe: Tractatus de re rustica Hungarorum (A magyarok mezőgazdaságának leírása), a 218. oldalon, a 17. szakasz magyar fordítása így hangzik: „Magyar bors. Egyes helyeken a bors egy fajtáját termelik, de csak sík vidéken. Ennek magvai tokokban teremnek, aminőket a paszulynál ismerünk. A hosszú borstól, melyet Pliniusz ír le, alig különbözik, bár megérve vörhenyes a magja és piros a tokja. A Plinius-leírta hosszú borssal, ha megérik és fehér magvai előtűnnek, nemesek alakjára, de csipősségére is megegyezik. Ez a magyar bors ugyanis olyan csipős, hogy a szembe szórva, annak világát elpusztíthatja. Ezért sokan nem élnek vele, de használata mindamellett igen elterjedt. Senki több borsos ételt nem fogyaszt, mint a magyarok.” Mint ebből kitűnik, a magyarok a paprikát már 1723-ban általánosan használták fűszer gyanánt. — A másik adatot a Texa pharmaceutica Posoniensis (Pozsonyi gyógyszerjegyzék) című

munka tartalmazza, amely 1745-ben jelent meg nyomtatásban. Ebben a Capsicum mint török bors szerepel magyar, mint Turecky peppr töt, mint Türkischer Pfeffer német nyelven. Ára: „uncia semis, ein Lth 4 d.” Ebből kitűnik, hogy ez időben paprika néven a Capsicum általánosan nem szerepelt. Igen érdekes adat van a Lüzbauer-kódexben. Az első kötet 717-ik oldalán felemlíti, hogy a magyarországi rácok, szerbek, bár szigorú büntetést vetik alá magukat, nincsenek Vampiris-mus betegségnél aláveteve, mert ételüket piros török borssal erősen fűszerezik. Ez az adat csak 1784-ben jelent meg ugyan nyomtatásban, de mivel Tallér György, akitől ered, a tizenhétézadik század elején működött Délmagyarországon mint orvos, a legrégebb adatok közé számítható.

(Nápfényszállítási társaság.) Londonban ismét új társaságot emlegetnek. A neve „Nápfényszállítási társaság.” A tőzsdén nem jegyzik ennek a társaságnak a részvényeit, mert a társaság még nem alakult meg a szokásos formákkal. De azért nem szabad tréfára fogni ezt a dolgot, mivel-hogy lehetséges a nápfényt összegyűjteni, tetszés szerint tovább vezetni és léőrtől átváltoztatni. Az angol fővárosban most volt a brit bánya-mérnökök ötvenedik évi közgyűlése, amelyen ismét szóba került az a kérdés, hogy meddig tart a világ szénkészlete. Igaz, hogy még mindig fűdeznek fel szénbányákat. És például Amerika, amelynek a szénproduktuma nem is olyan régen alárendelt szerepet játszott, ma negyven százalékkal járul hozzá a világ szénfogyasztásához. Másrészt viszont egyre nagyobb lesz a világ szénkészlete, bár a technika és a kémia fejlődésével jelentékeny szénmegtakarítás történik. Hogy ilyen körülmények között meddig tart a föld szénkészlete, azt a brit bánya-mérnökök nem akarták megállapítani, hanem inkább arról tanácskoztak, miként lehet a szén nápfénnyel helyettesíteni. Egyikük előadja, hogy Amerikában Filadelfia-államban már javában folytatnak idevágó kísérleteket és próbálgatják, hogy milyen módon lehet a nápfényből bizonyos területenkint ötszáz uszkye ezer léőrt kivonni. Miért ne lehetne — mondották a gyűlésen — a nápfényt hajtóerőnek használni és ezen az úton mellőzni a szénét, mint fűtőanyagot? A nápfény, mint kereskedelmi cikk — a brit bánya-mérnökök ebben semmi különöset sem találtak. De a jelenlegi nemzedék nem fogja megérni azt, hogy eléri-e tevékenységét a „Nápfényszállítási társaság”. Vagy megis?

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.
AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság
Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.
Csak előrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6.35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden szerszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben eifér.

Ára 80 korona. Havirészlet 4 kor.
12 havi egyenlő részletre 72 korona

Levegő és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt — korona árban, fizetendő — kor. havi részletekben — től kezdve, Budapestben, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot eszedékkéssé teszi.

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

KÉZIMUNKA

GOBELINEK,
hímzőanyagok és szövetek szabott gyári árakban. Kérjen nagy képes árjegyzéket. 26725. Telefon: 109-06.

BÉRCZI D. SÁNDOR
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. sz.
(Váozli-körút sarokház mellett, villamos megálló.)
Saját áruházában.

Madeira hímzésre alkalmas fehér ruhavászon nagy választékban. Tessenék mintát kérni.

Millió könyv

Sok száz meg százezer piros könyv fogyott el évek során. Bátran mondhatjuk, hogy körülbelül öt millióra menő piros könyvet találunk szerte az országban, könyvtárakban, a magyar házak könyvespolcán, ifjú lányok asztalán. Ez a piros könyv az „Egyetemes Regénytár”, mely mint egy piros kis hadsereg ide s tova 25 esztendeje, hogy megindult hódító útjára, rossz könyvek, drága könyvek, rossz fordítások ellen. A hadjáratból győztesen került ki:

Soha még magyar könyv olyan népszerű nem lett, soha még magyar könyv annyira nem terjedt el, mint az „Egyetemes Regénytár”!

Népszerűségét, páratlan elterjedését annak köszönheti a piros könyv, hogy

soha unalmas nem volt, mindig szórakoztat, mindig magyar, mindig tartalmas, érdekes, mindig irodalmi színvonalon áll, mindig olcsó.

Egy-egy kötet ára 1 kor. 20 fill. Csak az újabb köteteket soroljuk fel ezen a helyen, az összes kötetek jegyzékét szívesen megküldjük annak, aki kéri.

XXV. EVFOLYAM	EGYETEMES REGÉNYTÁR
1-3. Az örök város. Irta: Hall Caine (A tékozló fiú szerzője).....	3.60
4-5. Jó Pista. Irta: Szikra, és más elbeszélések kiváló magyar íróktól.....	2.40
6. Ahol a boldogság terem. Irta: Croker (A szép Neville kisasszony, Diana Barington, A millió mos stb. szerzője).....	1.20
7. Titkos veszedelmek. Irta: Bársony István.....	1.20
8. A bíboros bűnösszelenceje. Irta: Halland.....	1.20
9-10. Megfizetek. Irta: Orszay Emma. (A vörös Pimpernel szerzője).....	2.40
11. A csák nemzetsége. Irta: Malonyay Dezső.....	1.20
12. Színelváltás. Irta: Chantepleure.....	1.20
13-14. Veszélyes utazás. Irta: Pemberton.....	2.40

Singer és Wolfner kiadása, Budapesten VI., Andrassy-ut 10

ROPS FŐZŐ A GYŐZŐ!

Butorok,
szőnyegek legolcsóbban részletfizetésre is kaphatók
BALASSA és RÓNA
butoráruház
Budapest, VI., Eötvös-utca 17/4. sz.
(Andrassy-ut sarok.)
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pontos és legjobb
ÓRÁK
5 évi jótállás mellett 5

arany és ezüst ókszerek, evőeszközök, nászajándéknak való iparművészeti újdonságok
részletfizetésre is.
Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
műmester
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.társulat kiadásában most jelent meg

256 szövegképpel, 12 színes és hat fekete műmelléklettel. **A** 256 szövegképpel, 12 színes és hat fekete műmelléklettel.

MAGYAR CSALÁD ARANYKÖNYVE

ELSŐ KÖTETE.
Ez a munka megtanít annak a nagy és örök problémának megoldására: hogyan érhetjük el adott viszonyok között a boldogulás legmagasabb fokát. — A Magyar Család Aranykönyve utmutatója, tanácsadója minden magyar családnak. A három nagyalakú, felette díszes, vas-kos kötet tartalma a következő:

- Megjelent!**
- I. köt.: EGÉSZSÉG. LAKÁS. RUHÁZAT.**
Családi krónika. — Irta: Dr. Beszteri Árpád.
Szépségápolás. — Irta: Dr. Csizmadia Béla.
Első segítség. Irta: Dr. Koudach Aladár.
A női élet egészségtana. Irta: Dr. Jakabné, Dr. Rácz Hanna.
A lakás. Irta: Sárosi B.
Lakás és egészség. Irta: Dr. Beszteri Árpád.
A ruházatközpont. Irta: Treitz Péterné.
Gyermekápolás. Irta: Dr. Bán Ilona.
- Megjelent!**
- II. köt.: CSALÁDI NEVELÉS. A CSALÁDI ÉLET KÜLSŐ VONATKOZÁSAI.**
Tárasélet. Irta: Gömbösi Margit.
Pályamutató fiúk részére. Irta: Mosdóssy Imre.
Mulatságok. — Játékok. — Sport. — Utazás. — Nyaralás. Irta: Szabóné Noyálanka.
Pályamutató lányok részére. Irta: Bedy-Schwimmer Róza.
Családi nevelés. Irta: Dr. Hancsókné Wolkenberg Ilona.
Jogi tanácsadó. — Irta: K. Nagy Sándor.

III. köt.: A CSALÁD GAZDASÁGI ÉLETE.
Általános háztartás. Irta: Gineverné Györi Ilona.
Házállatok tartása. Gazdasági termények házi értékesítése. — Kézmunka.
A konyha. — Irta: Kürthy Emilné.
Házi- és szobakertészet. Irta: Kardos Árpád.
Háziipar. — Irta: Treitz Péterné.
A három kötet ára 64k
A három kötet ára 84k
vászonkötésben...
börökötésben....

Megrendelhető az Athenaeum r.t. könyvkiadóhivatalában, valamint minden hazai könyvkereskedésben.

Minden háztulajdonos,
ki meggyőződni óhajt, vajjon általán szerint, vagy vízmérő után kevesebb vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstataálni óhajtja, vajjon egyes hérlő a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezettessen házába
KUNZ-féle vízmérő-órát.
Felvilágosítást készséggel nyújt a
„Budapesti Vízmérő Betéti Társaság“ KUNZ F. cég
Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és öntőde: I. Maros-utca 19. sz.
Telefon 11-06. Saját gyártelep. Telefon 11-06.

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet
VÁCZ.
Gyárt: mindennemű fa- és vastalcskát, kő- és kézkocsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttétellel, tűzifafűrészeszatelokat kerti és locomobilfeeszkendőkét stb. stb.
Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23.
Telefon: 181-27.
Kérjen árajánlatot!

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACSÝ
V. OS. OS. KIR. SZERZŐRÖRVS. OS. KÓRHÁZI TÖRÖRVS.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyveséfolysást, hólyagbajt, sebéket, nyakörvt (syphilit), bőrbajokat, elgyengült férfit, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hátgerincbajot, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyásiker.

KERBER HENRIK
villamoserőre berendezett szőnyegporló, megóvó és javító intézete.
Telep: VIII., Nap-u. 10. Iroda: VIII., Gyöngytyuk-u. 7.
Etvállal lelkiismeretes és pontos kiszolgálás mellett szőnyegtisztítást, megóvást és javítást.
Szőnyeg-megóvásra száraz és szellős helyiséggel rendelkezem.
Ugyisntén elvállal ablak-, lakástisztítást, szoba-beeresztést, valamint lakások portmentesítését és biztos féregmentesítését. 3767
Telefonértésztésre a z o n n a l házhoz küldök.
Telefonszám 53-55. Telefonszám 53-55.

